

Direnmek Yaratmaktır

“Bireyler ancak bir başka sınıfa karşı ortak mücadele yürüttüklerinde bir sınıf oluştururlar, bunun dışında bir rekabet ortamında düşmanca karşı karşıya gelirler.” (Karl Marx)

Sistem, yalnızca bildik kimi kurum ve kişilerden ibaret değildir. Aksine kamufraj altında ve ilk bakışta görünmeyecek türden pek çok biçimi vardır. Bu nedenle, mücadele hedeflerinin doğru seçiminde ve mücadelenin başarısında, yaşamın hemen her kesitine sinmiş haldeki sistemi görünür kılmamanın önemli bir rolü vardır.

İnsanlar, fiziki saldırıya uğradığında kendini savunur, görünür tehditlere karşı önlem alır. Ne var ki saldırı ve tehditler, görünür olanla sınırlı değildir.

Günlük yaşamda sistemin her an yeniden üretiliyor olması, devletin polis, ordu, vb güçleri oluştururken zorlanmaması; bu kurumlarla bütünleşmiş emekçi kökenli gençlerin üniforma içinde diğer emekçilere kolaylıkla saldırtılabilmesi, sistemin görünmesi kolay olmayan nitelikleri sebebiyledir.

Devrimcilerin siyasi gerçekleri açıklama ve bilinçlendirme çabası, bu sistemi gizleyen kamufrajı kaldırmaya yarar.

Ancak bazen bu tür çalışmalar da yetmez. Hatta devrimcilerin bizzat kendisi âna içerilmiş sorunları kavramakta ve çözüm üretmekte zorlanır. Bunun en çarpıcı alanlarından biri de F tipi hapishanelerdir.

Hapishanelerde geçmişte kırın kırana bir mücadeleye alışkın olan, karşılarında eli coplu, sopalı, vb görevliler gören ve onlarla mücadele eden tutsaklar; F tipi koşullar-

da, yine kimi fiziki saldırılara uğrasa da günün önemli bir kısmında, görünmez bir düşmanla, **sessizlik ve boşlukla** mücadele etmek durumunda kalıyor.

F tipindeki sessiz ölümü yenmek, anlık çarpışmalarda bedel ödemekten daha zordur. **“Rutine yenilmemek”** olarak da adlandırabileceğimiz bu yöntemde, gerçekte yaşamın her alanında insana gereken olan bir **üretkenlik ve direnç** gizlidir.

İnsan elbette bir robot değildir. Hayatın zorlu sınavlarında bildikleri ile yaptıkları arasında bir açığın oluşması normaldir. Önemli olan kişinin bu gerçekliğin (dolayısıyla ihtiyacın) ayırıcısına varması ve çözüm üretebilmesidir.

Kapitalizmin bireycileştiri-

ci etkilerinin kişiye göre değişen sonuçları, kimilerini kolay yönlemlere yöneltir. Mücadelede üretkenlik yerine hazır olanı tercih etmek olarak da adlandırabileceğimiz bu eğilimde **koşulları değiştirmek** yoktur, koşullar içinde en kolay olanı seçmek vardır. Kişi, elindeki veya önündeki hazır imkana tutunur ve yeni imkanlar yaratmaktan kaçınır.

Biliniz ki en çalışkan insanda bile **gizli bir tembellik**, en verici ve kapsayıcı insanda bile **gizli bir bencillik** şu veya bu oranda da olsa vardır. Bunu yenmenin yollarından biri de yaşamın her anını anlamlı kılan **devrimci bir planlama** ile donanmaktır.

YARATICILIK YAŞAMDA DEVRİMCİ OLANLARIN İŞİDİR

Goethe, “Tabiatta her şey bir değişimdir ama her değişimin ardında sonsuzluk yatar” der. Bu değişim potansiyelini, bu sonsuzluğa uzanan derinliği kavramanın yegâne yolu, **yaratıcılığa varan üretkenliktir**; bu da öncelikle yaşamda sanatçı olanların, yani devrimcilerin işidir.

Rutini yenemeyenler, değerlerini ânda yeniden üretemeyenler, tekrarin, durağanlık ve kısırlaşmanın girdabında, kısır döngüye yenilirler.

Devrimcilerin bu konudaki avantajı, toplumsal çaresizliklere çare olabilme potansiyeline sahip

olmasıdır. Toplumsal kıvılcımlar için her zaman birden çok sebep vardır. Önemli olan kıvılcımın harlanarak toplumsal bir aleve, kalıcı bir ateşe dönüştürülebilmesidir.

Gerçekte sanat, yaşamın yeniden üretilmesi olduğu kadar, aynı zamanda zorun başarılması, yıldızlara uzanıp dokunabilecek denli, düşsel olanın gerçek kılınabilmesidir. Bu, Filistin barikatlarında, duvarları dele dele çatışan **Ebu Candal** olabilmektir. F tipinde beyaz ölümü yenip çoğalabilmek, park forumlarında magazin veya tıkanmanın önüne geçip yaratıcı olabilmektir.

Toplumsal mücadele aşk gibidir; anlık veya takvime bağlı geçici heyecanlarla yetinmez, yaşanacak olanı bir bilinmeze ertelemeyiz; toplumsal devrimin uzak ve güçlüklerle dolu olmasını, bugünün güçlüklerini yaşamaya engel görmez, kişinin ve giderek ilişkilerin kendi devrimini bugünden yapabilmesinin pozitif karşılıklarıyla donanır.

Rutini yenmenin yollarından biri de anda ve kendinde devrim yapmaktır. İhtiyaca göre Deniz, ihtiyaca göre Mahir olmaktadır. Bazen de içindeki Mahir’le Deniz’i omuz omuza savaşmaktadır. Yaşam, başlı başına bir mücadele olarak algılandığında ve örgütlü gerekleri, bireysel-toplumsal zıtlığı üretmeyen bir kavrayışta her koşula taşınabildiğinde, devrim âna çağırılmış ve başlamış demektir. Nihai zafer, bunun devamında ve belki çok uzun bir zaman sonrasında gelecektir. Ama bu, devrimi tüm anlam ve tadlarıyla yaşamaya ve yaşatmaya engel değildir.

Olağanüstü an ve günleri değil, olağan günleri ve günlerin olağan saatlerini dolu dolu ve anlamlı yaşayabilmek, planlı-programlı ve örgütlü bir duruşu gerektirir. Hatta örgütlü zeminlerde bile bunun yeterince gerçekleştirilemediğini söyleyebiliriz. **Çeşitli kaynaklarda, devrimi yapmanın siyasi iktidarı ele geçirmekten ibaret olmadığı,**

devrimi yaşatmanın (yaşama içerek sürekli kılmanın) çok daha zor olduğu anlatılır. Mücadele zemininde, bu gerçekliğe denk düşen pek çok örnek vardır. Kazanılan bir mevzinin korunmasından, kazanılan bir kişinin istikrar zemininde tutulmasına kadar pek çok alanda devrimcilerin, âni yeniden üretmekte, kimliğin gereklerini yaşamın her kesitine taşımakta zorlandıkları görülür. Bu, sevgili ilişkisinde aşkı bütün bir yaşama yayabilme anlarında yaşanan zorluklarda da, tutsaklıkta bir hücreye kadar daraltılmış koşullarda yaşamı moral ve üretkenlik dahil tüm boyutlarıyla sürdürülemede yaşanan problemlerde de rastlanan bir durumdur.

Taksim eksenli direnişin bugün geldiği aşamada forumların nasıl, hangi içerik ve zeminde sürdürüleceği, motivasyon ve ilgi düşmesinin nasıl önleneyeceği meselesi de konumuzla doğrudan alakalıdır. Böylesi anlarda devrimcilerin yönverici rolü ve tecrübe aktarımı büyük önem taşımaktadır. Ancak bundan, yaşanan her halk hareketinin devrimciler tarafından önceden öngörülüp programlandığı sonucu çıkarılmamalıdır.

Orhan İyiler, **‘Birgün Bile Yaşamak’** adlı romanında Georgi Vasilieviç Butov’un ağzından devrim günlerini anlatırken, o büyük halk hareketinin arifesinde Bolşeviklerin Menşeviklere ve Sosyalist Devrimcilere kıyasla nicel olarak daha zayıfken kitlelere nasıl yön verip süreci Şubat’tan Ekim’e taşıdıklarını anlatır.

Bu tür süreçlerde çok önemli olan ilk kıvılcımlar, çoğu kez devrimciler tarafından planlanmaz. Devrimciler, ortaya çıkan enerjinin doğru mecralarda akmasında rol oynar. 1917 Rusyasının 23 Şubat’ında Kadınlar Günü’nde 90.000 kadının ellerinde **“ekmek istiyoruz”** yazılı dövizlerle sokaklara dökülmesi, ilk kıvılcım işlevi gördü. Üstelik o tarihte Sosyalist Devrimciler, Bolşevikler ve Men-

şevikler, bir provokasyon olması ihtimaline karşı, işçilere sokağa çıkmama çağrısı yapmışlardı. Ancak böyle bir çağrı yapmış olmak ortaya çıkan dinamğin kalıcı bir zafere doğru taşınmasına engel olarak görülmedi. Ve Bolşevikler, 20. yüzyıla damgasını vuracak devrime önderlik etti.

Bugün 20. yüzyılın devrimsel anlarıyla o tarihsel birikim ve tecrübeyi bağ kurmayı güçleştiren kesintili bir süreçle, bir algı ve donanım kopukluğu ile karşı karşıyayız. **“Herkes dünyayı değiştirmek istiyor, ama kimse kendisini değiştirmeyi istemiyor”** veya **“Herkes cennete gitmek ister, ama kimse ölmek istemez.”** sözlerindeki içeriği doğrulayan bir durum söz konusu. Bu nedenle, bugünün devrimi öncelikle yönverici ortamlarda ve öznelerde başlamalı, gelecek âna çağırılmalı, an geleceğe taşınmalıdır. Hepimiz, **“berxwedan jiyan e”** (direnmek yaşamaktır) dendiğini, devrimci anlamda bir yaşamın direnmekten geçtiğini biliriz. Bu anlam ve içeriği bugün artık **“Direnmek Yaratmaktadır”** sözüyle birlikte düşünmek gerekiyor.

Taksim eksenli direniş pratiği, toplumsal mücadelenin araç ve yöntemlerinde sanıldığından öte bir yaratıcılığa sahip olunduğunu gösterdi. Sürecin devam eden kesitinde, çatışmasız/durağan ortamlarda da üretkenliğin sürdürülebilmesi, büyük önem taşıyor. Gerçekte özgürleşme perspektifi, kapitalizme karşı her an bir direnç gerektirse de, bunun her zaman **çatışma** anlamına gelmediği, hayatın sınıfsız-sömürsüz, meta ilişkilerinden uzak komünal bir anlayışla örgütlenmesi için yöntem ve araçlarda yaratıcılığın şart olduğu bilinmelidir. Bu nedenle, sürecin bundan sonraki aşamalarında **“Direnmek Yaratmaktadır”** perspektifiyle hareket edilmeli, sisteme karşı alternatif yaşam ve ilişkiler, hayatın her alanında yeniden üretilmelidir.

Sürecin Diyalektiği Ve Ezilenlerin Empati Sorunu

Devlet, sadece Taksim olaylarında değil, “çözüm”le anılan sürecin tüm etaplarında bugünkü antidemokratik ve saldırgan tavrını sürdürmüştür. Ne polis müdahalelerinde, ne de yargı aşamalarında tek olumlu bir görüntü söz konusu olmamış, hatta lafı gelince rejimin saldırgan niteliği, kamuoyunda tartışmaya neden olan fiilleriyle beraber bizzat Başbakan tarafından savunulmuş, Gezi sürecinde yer alan ve burjuva hukukunun geçerli olduğu bir sistemde dahi suç işlemiş sayılması gereken polisler ödüllendirilmiştir.

“Bir hafta on gün içinde ve son yirmi günlük Gezi olaylarıyla birlikte ele alındığında hükümetin pratiği bizde büyük bir kaygı yarattı. Hükümet sözcüleri ve başbakanın kullandığı dil, üslup, Gezi Olaylarına yaklaşım, sokaktaki gençlere, kadınlara, çocuklara polisin yaklaşımı, yargının tutumu, Roboski ile ilgili mahkeme kararı, Roboski ailelere para cezası verilmesi, KCK davalarında cezasını dolduran tutukluların bile tahliye edilmemesi, karakol inşaatlarının hızlanması, koruculara yeni kadro tahsis edilmesi. Tam da adım ataçağı dönemde hükümet birden sert ve otoriter yüzünü kamuoyuna çok net bir biçimde gösterme pozisyonuna girdi. Muazzam şekilde öbür uca savrulan bir hükümet pratiği gördük.”

Yukarıdaki ifade, Selahattin Demirtaş’a ait.

BDP/PKK çevresinde sıkça görüldüğümüz gibi, gerçekte **devletin niteliğini ortaya koyan** bu türden antidemokratik uygulamalara, bir şekilde gerekçe bulunmaya çalışılıyor ve tekrar etmeyeceğine inanılıyor.

Nitekim bu açıklamanın devamında Demirtaş’ın kullandığı

“Şimdi bu sıkıntılar yüzde 90 aşıldı diye düşünüyorum. Bu hafta içinde hükümetin vereceği mesajlarla yüzde 100 aşılarak, ikinci aşamaya geçilmiş olabilir artık.” biçimindeki ifade bunu anlatıyor.

Bu tür değerlendirmeler, sistemin niteliğini dolayısıyla hükümetin tavrını kavrayışta yanılgılı bir duruşa işaretler.

Demirtaş **“Örneğin Terörle Mücadele Kanunu’nun (TMK) tümden kaldırılması. Hükümet aslında bunun gereksiz olduğunu biliyor.”** diyor. Ve Taksim sürecinde oluşan sorunların yüzde 90 oranında aşıldığını söylüyor. Halbuki sisteme dikkatle bakan ve gelişmeleri herkesin görebileceği gibi, Terörle Mücadele Kanunu, devamlılık halinde faşizmin ihtiyaçları çerçevesinde hazırlanmış bir yasadır; rejimin olmazsa olmazıdır.

Genelde Tayyip Erdoğan’ın duruşuna bakıldığında ise, ne Taksim sürecindeki tavrında ne de Kürt sorununa tavizsiz bakışında bir değişim olmadığını rahatlıkla görülebilir. Başbakan açıkça ortada bir müzakere olmadığını, amaçlarının **tasfiye** olduğunu, barajın yüzde 10 kalacağını, Öcalan’a zaten ikinci odayı verdiklerini, bunun yeterli ol-

duğunu, vb söylüyor. Aynı anda BDP sanki bunlar hükümet cephesinden söylenmemiş gibi iyimser bir tablo çiziyor.

Diyarbakır’da yapılan ‘Birlik ve Çözüm Konferansı’nın sonuçlarının tartışıldığı toplantıda çözüm sürecine değinen Demirtaş, **“Türkiyede’ki 15-20 günlük gelişmeler sürecin biraz enfeksiyon kapmasına sebep oldu”** dedi.

Gerçekte bu değerlendirme, anlık bir yanılgıya değil, temel önemde bir soruna işaretler. Ortada sağlıklı bir süreç yok ki enfeksiyondan olağanüstü ve geçici bir durummuş gibi söz edilsin. **Karşımızda, diktatörlüğün dünya ölçeğinde uygulanmış tüm biçimlerinden dersler çıkarmış ve faşizmi kurumsallaştırarak kalıcılaştırmış, yani tepeden tırnağa enfeksiyonlu bir sistem var.**

Devlet, sadece Taksim olaylarında değil, “çözüm”le anılan sürecin tüm etaplarında bugünkü antidemokratik ve saldırgan tavrını sürdürmüştür. Ne polis müdahalelerinde, ne de yargı aşamalarında tek olumlu bir görüntü söz konusu olmamış, hatta lafı gelince rejimin saldırgan niteliği, kamuoyunda tartışmaya neden olan fiilleriyle beraber bizzat Başbakan tarafından sa-

Alevi dedelerine maaş bağlayarak Alevi sorununu çözebileceğini sanan da, Roboski ve Reyhanlı'da yitirilen canları aileler için açılan banka hesapları ile ikame edebileceğine inanan da aynı iktidardır. Bu kapitalizmdir; emperyalizmdir; her şeye, ama her şeye meta gözüyle bakmak, kâra tahvil edilebileceği varsayımı üzerinden strateji ve taktikler geliştirmektir.

vunulmuş, Gezi sürecinde yer alan ve burjuva hukukunun geçerli olduğu bir sistemde dahi suç işlemiş sayılması gereken polisler ödüllendirilmiştir.

Amacımız spekülasyon üretmek veya yıpratıcı tartışmaların önünü açmak değil, ama devletin birinci muhatabı, “ortada müzakere falan yok, biz terör örgütünü tasfiye ediyoruz” anlamına gelecek açıklamaları defalarca yaptığı halde, BDP ve İmralı üzerinden yansıyan iyimserliği nasıl açıklamak gerek?

Daha önce de söylediğimiz gibi, dışavuran bu çelişmeli açıklamalar ve tereddütler, Marksizm’e alternatif diye sunulan ve sınıfsal bakışı/duruşu reddeden paradigmanın fikri ve fiili sonuçlarıdır. Süreç devam ederken Cizre’de yol denetimlerinin yapılması ve Dersim’de şantiye baskını gerçekte paradigmaya ters olgular değildir. Eylemi gerçekleştirenler, bunu paradigma gereği yaparken, bir başkasının “süreci sabote etme” olarak

algılaması da söz konusu paradigmanın soyut ve uygulanamaz olduğuna dair görünür örneklerden sadece birkaçıdır.

Ortada, “kazan-kazan” ilişkisi gereği, devrime ihtiyaç duymadan öz savunmalı, özgür bir toplum kuracağına ve buna devletin razı olacağına inanan, bunu da “onlar bizi tanıdığı kadar biz onları tanıyacağız” biçiminde ifade eden bir paradigma var.

Hatırlanacak olursa son süreçte İmralı’ya giden ilk heyet “bu kez tamam” mealinde bir açıklama yapmıştı. Bu, hemen herkeste “bu kez her şey ayrıntıları ile konuşulmuş protokole bağlanmış” biçiminde bir kanaat uyandırdı. Ancak süreç işlemeye başladıktan kısa bir süre sonra yine aynı kesimlerin ağzından “AKP’nin sürece dair hiçbir hazırlığı yok. Ortada bir anlaşma, protokol, vb de yok” sözlerini duymaya başladık. Açıkçası biz şaşır-

madık. Ve kimlerinin zannedeceği gibi, BDP’lilerin kamuoyunu yanıltmaya çalıştığını düşünmüyoruz. Tersine, devletin sınıfsal duruşuna rağmen, PKK kendi inandığı çerçeveye içine devleti de dahil etmekte, paradigmasal yanlışlar üzerine kurulu “ben bu adımı atarsam o da bunu yapar” varsayımıyla hareket etmektedir.

TASFİYEE RIZA GÖSTERMEK, EZİLEN DİĞER KESİMLERLE EMPATİ ŞANSINI ORTADAN KALDIRIYOR

PKK tarafından süreç nasıl ifade edilirse edilsin, devletin bunu kendi kendini tasfiye için gönüllülük ekseninde algıladığı her haliyle ortadadır.

Öcalan “af veya ev hapsi değil özgürlük” diyor, devlet Öcalan’ın hücrelerinin çapını tartışıyor. BDP yüzde 3’ü geçmeyen seçim barajından söz ediyor, Hükümet barajın değişmeyeceğini söylüyor. BDP ve Öcalan İmralı’ya gidecek heyete bir daha karışılırsa kabul etmeyiz diyor, Hükümet bildiğini okuyor, ama bunlar İmralı cephesinde bir soruna dönüşmüyor. Kendisinden demokrasi, hatta (paradigma gereği) yanı başında yükselecek sosyalizme göz yumma esnekliği (ve tabii demokratikliği) beklenen devlet, ülkenin dört bir yanında cadı avı başlatmış, 1950’li yılların akıllıyla komplo üretip toplumu sindirmeye çalışırken, Selahattin Demirtaş sürecin “biraz enfeksiyon” kapmasından söz ediyor.

Kürt sorununun çözümü için hazırlığı olmayan AKP, Taksim olaylarında gönüllü rol alan hekimlerin önünü kesmek için veya Gezi Platformunda yer alan TMMOB’yi etkisizleştirmek için hızla yasa tasarısı hazırlayabiliyor. Bunlar gerçekte, AKP’nin turtasızlıklarının veya aşılabilir kimi çelişkilerinin değil, bizzat niteliğinin dışavurumudur. Karşımızda, Reyhanlı’da yaşamını yitirenlerin Sünni oldu-

ğunu söyleyip 3. köprüye “Yavuz” ismi verildikten sonra “yarın öbür gün bir şeylere de Pir Sultan Abdal ismi koyarız” diyebilen bir yapı var.

Bugüne dek iktidarlar, Kürt sorunu, Alevi sorunu gibi meseleleri yok sayma yoluna gitmişti. Bugün denenen yöntem, kabul eder gibi yaparak konuyu muhatabı eliyle tasfiye etmektedir.

Gerçekte iktidarın bu sahte çözümlerini görmek için yeterince veri vardır. Yeter ki kendi kendini kandırma yollarına başvurulmasın. Bugün yaşamını polis şiddeti ile yitiren 4 kişiden bahsetme ihtiyacı duymayan ve polisiyle övünen aynı Başbakan bir başka toplantıda idamlar için şiir okuyup gözyaşı döküyor. Gerçekte ise polisin şiddetiyle yaşanan ölümler idamdan da beterdir. İnsanları şeklen de olsa yargılamaya ihtiyacı duymadan döverek, gazlayarak veya kurşunlayarak öldürmektedir.

Alevi dedelerine maaş bağlayarak Alevi sorununu çözebileceğini sanan da, Roboski ve Reyhanlı’da yitirilen canları aileler için açılan banka hesapları ile ikame edebileceğine inanan da aynı iktidardır. Bu kapitalizmdir; emperyalizmdir; her şeye, ama her şeye meta gözüyle bakmak, kâra tahvil edilebileceği varsayımı üzerinden strateji ve taktikler geliştirmektir.

Taksim bu nedenle AKP’yi fazlasıyla korkutmuştur. Ezilenlerin kimi önderleri tarafından bile geçersizliği ilan edilmiş, akıllardan ve gönüllerden söküldüğüne inanılan Marksizm öngörülü özgürlük tasarımları, ete kemiğe bürünmüş, kazanılmasının da uygulanmasının da mümkünlüğü görülmüştür.

Böylesi süreçlerde elbette manipülasyon yöntemleri çeşitlenerek uygulamaya sokulacaktır. Ama bilenler bilir; bilim adamının laboratuvarında bilimin zorunlu diyalektiği gereği materyalist olması gibi, bugüne dek tek bir Marksist klasik

okumamış olsa dahi, Taksim kömününden ve eylemden öğrenen gençliğin Marksistçe davranması, bilimin gereğidir. Kimilerinin anlamak istemediği ve devrimcilerin süreçteki önderliğini yanlış noktadan tartışarak sulandırmak istedikleri bir konudur bu.

Onlar ısrarla devrimcileri kitlelerden ayrı göstermeye, Marksizm’i hayattan kopuk eskimiş birkaç kitap olarak yansıtmaya devam edeceklerdir. Dikkatle bakıldığında görülecektir ki, iktidar tarafından yansıyan düşmanca öfkenin de korkunun da ardında milyonların uyanma ve kurtuluş teorileriyle hayatın içinde buluşma olasılığı yatmaktadır. Deyim yerindeyse bir ay içerisinde, egemenlerin binyıllara dayanan yalan mekanizmaları işlev yitimine uğramış, sahiplerini telaş içinde yöntem arayışına yöneltmiştir.

DEVLETİN AYRIŞTIRICI HİÇBİR YÖNTEMİNİN TUTMAMASI, ÇÖZÜM KONUSUNDA KENDİNİ EZİLEN DİĞER KESİMLERDEN AYIRANLARI DÜŞÜNDÜRMELİDİR

Gündem değiştirme yeteneği ile övünen iktidar bir anda, apolitik sanılan kitlenin oluşturduğu gündemin peşinden sürüklenir hale geldi. Ayrıştırıcı hiçbir yöntem tutmadı. Tehdit ve şiddetle yapılabileceklerin sınırının olduğu görüldü. “Duran adama karşı duran adam” gibi yöntemlerin yarım saatlik ömrü oldu. Çapulcu kelimesinin anlamının TDK tarafından değiştirilmesi ise, bu konuda mizahı arttırmaktan öte bir işe yaramadı.

Bu süreçte Başbakan’ın kullandığı “‘Şu valiyi, şu emniyeti görevden al, şunu açığa al, şunu şuraya götür, bunu buraya götür.’ Önce sen haddini bileceksin. Bilmem ne platformmuş, ne platformu olursan ol. Ayaklar ne zamandan beri baş olmaya başladı. Böyle şey

Karşımızda, diktatörlüğün dünya ölçeğinde uygulanmış tüm biçimlerinden dersler çıkarmış ve faşizmi kurumsallaştırarak kalıcılaştırmış, yani tepeden tırnağa enfeksiyonlu bir sistem var.

olur mu?” biçimindeki ifade, genelde rejimin niteliğini, özelde AKP’nin duruşunu anlamada bir turnusol niteliğindedir. Kürt hareketi ne zaman ki bu sözleri, üstüne alırsın ve bu kibirli, saldırgan ve eşitsiz üslubun kendi talepleri için de geçerli olduğunun ayırdına varırsın, işte o zaman, sistemi anlamış ve nerede durması gerektiğine dair koordinatları doğru seçmiş olacaktır.

Rejimin faşist niteliği, kimi kesimlerin tutumlarından ibaret görülemeyecek boyut ve niteliktedir. Lice’de halkın üzerine ateş açılması sonrasında DTK’den yapılan açıklamada da belirtildiği gibi “Bu saldırı, Lice’deki karakol görevlilerinden kaynaklı bir saldırı olarak ele alınamaz.” Hatta DTK, “AKP hükümetinin ve başbakanın son zamanlarda yaptığı açıklamalarının ardından bu saldırının gelişmesi tesadüf olarak görülemez.” diyor. Doğrudur, ancak itiraf etmeliyiz ki bu açıklama ile hükümetin süreç hatırına yıpratılmak istenmemesini bir arada anlamakta güçlük çekiyoruz. Çünkü, bir işgal ordusu gibi davranan, kendi hukukunu bile çiğneyen polise, “Adeta kahramanlık destanı yazdılar” diyen Başbakanla, kendisinden demokratik çözüm beklenen Başbakan farklı kişiler değildir; devlet, İstanbul’da da Amed’te de aynı devlettir.

Gezi sürecinde açığa çıkan ve eylem boyunca teori-pratik diyalektiği içinde büyüyen bilinç,

Marks'ın "kendinde bilinç-kendisi için bilinç" tanımının bu özgün alandaki karşılığıydı. Eylemin içindeki kitleler hızla **kendisi için bilinç** seviyesini yakaladı ve sistemin bilinen tüm akıl çelmeleyici tuzaklarını boşa çıkardı.

Sistemin yapısına içkin nitelikler ile anda dışa vuran tüm hileler ve zorbalık türleri arasındaki bağ, kamuflajını bütünüyle yitirerek görünür hale geldi. Sistemlerin en çok korktukları, bu çıplaklık halidir. Birdenbire o yüzyıllardır kandırdıkları kitlelerin hiçbir çalımını yemez hale geldiğini gördükçe, telaşları artar.

Taksim'de yaşanan budur. Acıların ve sorunlarının müsebbibine karşı birleşen güçler, bir anda aradaki tüm farkları ortaklaşmanın önünde bir engel olmaktan çıkardı. Oluşan farkındalık, algılama ve ortak akıl seviyesini yukarıya çekti ve tüm tuzakları boşa çıkardı.

İktidar, fazladan ağaç dikmeyi kabul etti, ama artık mesele ağaç meselesi olmayı çoktan aşmıştı. Halklara yönelik saldırıların, zulmün ve haksızlığın tüm biçimleri direnişin konusuydu. "her yer Taksim her yer direniş" sloganı, "hepimiz birimiz birimiz hepimiz içindir" bilinciyle bütünleşmiş ve devletin en çok korktuğu, "barış" söyleminin ardına sığınarak ko-

parmaya çalıştığı "İstanbul-Amed" bağı kurulmuştu.

"Marjinaler-gerçek çevreciler" tuzağına düşmeyen direnişçi ortak akıl, Amed'i Taksim'den farklı gösterme çabalarını da boşa çıkardı ve karakol yapımını protesto eden kitleye yapılan saldırıyı, anında **"Her yer Lice her yer direniş"** sloganıyla sahiplendi. **Akılda, yürekte ve eylemde Taksim-Amed hattı kuruldu.** O gün forumların konusu Lice oldu, kitleler bu kez de Lice için Taksim'e aktı.

İktidar sahiplerinin bunun üzerine geri adım atıp demokratik söylemler eşliğinde halkların taleplerine gülümseyeceğini sananlar yanıldı. Saldırının ikinci gününde **"Hükümet adım at"** sloganıyla harekete geçen BDP'nin yürüyüşüne izin verilmedi. Ve polis bu kez Amed'te biber gazı, ses bombası ve tazyikli su kullandı. Aylardır, sesini çıkaran herkesi kriminalize ederek ve sindirme yoluna giderek süreçten, barıştan, adım atmadan ne anladığını gösteren, ne fiziki saldırılara ne de tutuklama furyalarına ara vermeyen iktidar, bu kez de Taksim'den uzak durarak barışı koruyacağını sananlara, nasıl bir muhatapla karşı karşıya olduğunu anlatmıştır. **Kurulan Taksim-Amed hattına, Amed-Taksim hattıyla yanıt verme dışında bir**

yolun olmadığını ortaya koymuştur.

Ezilenlerin güç ve imkanlarını ayırtmak ezenlerin işidir. Buna uygun davranmak, iktidar sahiplerini cesaretlendirir.

Bu nedenle iktidarın çapulcu tanımına nasıl "hepimiz çapulcuyuz" refleksiyle karşı durulduysa, marjinal tanınma veya devrimci değerleri ifade eden bayrakların "paçavra" diye nitelenmesine karşı durulmalı, flama açıldığı için saldırı oluyor tuzağına düşülmemelidir.

Devrimci değerler, sürecin güvencesidir. Parklardaki forumların, sokaktaki eylemin veya oluşan hareketin derin ufukluluğunun ve doğru amaçlar etrafında kalıcılaştırılmasının güvencesi sol değerler tutkalıdır. Bu tutkalın sulanmasına izin verilmemelidir. Bu bağlamda ortak değerler gibi o değerlerin ifadesi olan semboller de hafife alınmamalı, iktidarın baskılanması ile değil meşruiyet bilinci ile nerede ne yapılacağına karar verilmelidir. Bu hareket tekçi anlayışın reddidir; anti-tezi ve alternatifidir. Bağrındaki zenginliğin ifadesi olan söylemler renk ve semboller Taksim kömünü sürecinde olduğu gibi bugün de korunmalıdır.

Bilinir ki diktatörlüğün saldırı için bahaneye ihtiyacı yoktur. Onu geriletmenin yolu, telkinlerine kanmak veya sahip olunan duruşu esnetmek değil, güçlü ve bütünlüklü durmaktır.

Direniş, TOMA'ya da 12 Eylül'ün mirası icazet kültürüne de sınırlarını bildirmiş, kendi hukukunu oluşturmuştur. Bu nedenle "Vandallık" yakıştırmaları dahil, egemen hiçbir yönlendirmeye prim verilmemelidir. Unutulmamalıdır ki, tüm haksızlıkların ve şiddetin kaynağı, ezenlerin ezilenlere karşı saldırısıdır. **Ezilenlerin ezene karşı kendini savunması her koşulda meşrudur.**

DEVİRİMCİ HAREKET
17 HAZİRAN 2013

Mücadele Denklemini Yanlış Kuran Kürt Hareketinin Öznel Duruşu Gezi'de Olduğu Gibi Rojava Meselesinde de Geniş Çaplı Bir Ortaklaşmayı Güçleştiriyor

Gerçekte Türkiye'nin Suriye'ye ve Kürt sorununa dair öz itibarıyla politikalarında değişen bir şey yoktur. PYD'nin/PKK'nin pragmatizmi, Türkiye tarafından kendi politikaları paralelinde bir istismar ilişkisi için fırsat olarak görülmektedir. Bugüne dek El Nusra'yı, ÖSO'yu, SUK'u kullanan Türkiye'nin, PYD'yi kullanmak istemesi anlaşılır bir durumdur. Asıl mesele, PYD'nin bu ilişkiden demokratikleşme yönünde sonuçlar beklemesidir.

"Gezi'den sonra Türkiye halkları Kürt sorununu daha iyi anladılar. **Gezi demek HDK demektir.** Artık Türkiye barışın nasıl yapılacağı konusunda muazzam deneyim biriktirdi. Bu deneyimi yerel seçime taşıyacağız." (Sırrı Süreyya Önder, BDP İstanbul Olağanüstü İl Kongresi, abç)

Gezi sürecinin Kürt sorunu da dahil pek çok konuda, halkın fikri ve fiili duruşuna olumlu etkide bulunduğu doğrudur. Ancak, Türkiye'de bir **demokratik devrim** programına konu olacak sorunların içinden salt Kürt sorununu seçmek, birleşik mücadelenin birleşik bir program gerektirdiğini ıskalamak ve dayanışma olgusunu, Türkiye halklarının Kürtlerle dayanışmasından ibaret görmek, başlı başına bir sorundur.

Ortada, aynı nedenlere dayanmasa da, karşılıklı birbirini anlama sorunu mevcut. Evet Gezi öncesinde sorunlara bütünlüklü bakma (Amed Taksim hattını kurma) konusunda bir kopukluk, bir mesafe vardı. Ancak, Lice'de halka yapılan saldırı sonrasında Kadıköy'den, Abbasağa, vb yerlerden **"Her yer Lice her yer direniş"** sesi yükseldi. Ancak gerçekçi olmak gerekirse, bu ses Amed'te karşılık bulmadı.

Geçmişten beri Kürt hareketinin sahip olduğu **"Mücadele eden biziz, destek olması gereken sizsiniz"** anlayışı Gezi sürecinde de devam etti. Bu tek yanlılık incelendiğinde, meselenin sanılandan öte boyutlar taşıdığı görülecektir.

Sırrı Süreyya'nın **"Gezi demek HDK demektir."** sözü de aynı tekyanlılığın izlerini taşıyan sorunlu bir yaklaşımdır; Gezi'de ne olduğunu anlamamak veya olup biteni öznellik aynasında kıvrak yorumlamaktır. Çünkü gerçekte **Gezi, HDK'ya kaynaklık eden kimlik paradigmasının temel önemdeki argümanlarının reddi niteliğindedir.** Kimlik paradigmasında örneğin, kadının feminist olup erkeklerle ortak mücadeleyi reddetmesi vardır. Yine homojen bir nitelik taşımasa da büyük oranda bu kapsamda değerlendirilebilecek çevreci kesimler de çevre olgusunu diğer toplumsal sorunlardan ayırır ve bunun için ayrı örgütlenir. Kürt hareketi için de geçerli olan bu **dar ve çözümsüz kavrayış**, ortak hareket etme potansiyeli taşıyan toplum kesimlerini, dolayısıyla toplumsal muhalefeti, devletin bölüp parçalayıp yönetmesine imkân tanır.

Gezi süreci, çoklu katılım, bütünlüklü hareket, vb ölçüler açısından incelendiğinde görülecektir ki

yaşananlar, bırakalım HDK'yı kanıtlamayayı, tersine bu oluşuma kaynaklık eden paradigmanın fiilen iflasının kanıtıdır.

Gezi'deki çoklu buluşma, sınıf paradigmasının özünde vardır. Aynı paradigmanın mücadele programı, Türk-Kürt, kadın-erkek ayrımı yapmadan ezilenlerin bir arada hareketine dayanır. Kimlik paradigmasında ise, feminist, çevreci, Kürt, vb hareketlerde görüldüğü gibi her sorun dar bağlamı içinde diğer demokratik taleplerden kopararak ele alınır.

Gezi denince akla ilk gelen fikrin, oradaki potansiyelin oya tahvil olması, kavrayıştaki sorunun ve dolayısıyla sahip olunan pragmatizmin dışavurumlarından biridir. Bu yaklaşım, halkın imkanlarını oy toplamından ibaret gören sığ bir yaklaşımdır. HDK'nın kuruluş mantığında da bu vardı. İktidar olma meselesi, kimi bölgelerin veya kimliklerin biçimsel temsiline indirgenmişti. Halbuki ilk etapta büyük anlamlar yüklenen kongre oluştu, sonra da bu kongre partileşti. Ve sanıldığı aksine toplumun büyük çoğunluğunun bu partiden haberi bile olmadı. Çünkü mesele basit anlamda bir aritmetik toplam değildi.

NE DEVRİM NE ÖZERKLİK ROJAVA DAAÇILIMIN TEHDİDİ ALTINDA

Bir süredir Suriye Kürdistanı'nda yaşananlar, Arap baharının ilk etabında görüldüğü gibi "devrim" olarak tanımlanmakta, abartılı işlev ve anlamlar yüklenerek değerlendirilmektedir. Bu durum, orada yaşananı doğru okumayı güçleştirmenin yanında, fiilen yapılması gerekenler konusunda da bir yöntem sorununa, bulanıklığa sebep olmaktadır. Gerçekte, bu mesele Gezi sürecinde Kürt hareketi nezdinde dışavuran farklı duruş ve kavrayışla doğrudan ilintilidir.

Sorunlara Marksist perspektifle bakabilen devrimciler için, Kürt

hareketinin dönem dönem yaptığı yakıştırmaların aksine, Rojava'daki özgün durum veya Kürt sorununun bir bütün halinde taşıdığı özgünlükler yabancı değildir. Devletin merkezi otoritesinin zayıf düştüğü savaş, vb hallerde o konjonktürü devlet denetiminden kurtulma ve halkların özgürlüğü için değerlendirmek elbette mümkündür. Ancak bu türden adımlar da halkın örgütlü gücüne dayanmalı, baskı ve sömürü düzeninin müsebbibi güç ve dengelerle değil, onlara rağmen atılmalıdır.

Girilebilecek yanlış ilişki ve ittifaklardan bağımsız olarak söylemek gerekirse, **Rojava'da örgütlü halkın söz, yetki ve karar hakkı-**

nı eline alma yönünde attığı her adım önemlidir. Ancak, ne yaşananlar ne de yakın süreçte yaşanabilecek olanlar için devrim tanımını kullanamayız. **Devrim, sınıflar mücadelesinin uzun ve zorlu etapları sonrasında gündeme gelebilecek bir finaldir.** Her kazanımı, sistem içindeki her sarsıntı veya düzenlemeyi devrim olarak addetmek, mücadelenin seyrini de nerede nasıl durulup hangi yöntem ve araçları kullanmak gerektiğine dair iradeyi de sakatlayabilecek sorunlu bir yaklaşımdır.

Her ülkenin kendine ait dinamikleri, süreç içinde biçimlenmiş ilişki ve çelişmeleri vardır. Ancak mesele Kürt sorunu olunca, aradaki bağın sanıldandan da öte olduğunu, hatta **Rojava'da olup biteni anlamak için T. Kürdistanı'na bakmak gerektiğini söyleyebiliriz.** Diğer bir ifadeyle, Rojava'da yaşananlar ile Türkiye Kürdistanı'ndaki gelişmeler arasında doğrudan bir bağ vardır.

Daha önce yaptığımız bir değerlendirmede, İmralı'da yalnızca Türkiye Kürtlerinin değil, diğer ülkelerdeki Kürtlerin de sorunlarının görüldüğünü ve bu görüşmelerin özünü, Kürt sorununun Kürt halkının talepleri paralelinde demokratik bir muhtevada çözümü değil, emperyalizmin ihtiyaçları çerçevesinde bir düzenlemenin oluşturduğunu söylemiştik.

Türkiye'de gerillanın sınır dışına çekilmesi biçiminde devam eden süreç, nasıl emperyalizmin bölge politikalarından ve konjonktürün oluşturduğu baskılanmadan bağımsız değilse, Rojava'daki gelişmeler de aynı sürece içkindir.

Öncelikle Türkiye egemenlerinin kırmızı çizgili tehdit söylemlerini bir tarafa bırakıp PYD Eşbaşkanı Salih Müslim ile resmi biçimde görüşme kararının hangi koşullarda gündeme geldiğine bakmak gerekiyor.

Esad'ın güç kazandığı, emperyalizm mamülül kiralık çetelerin bir bütün oluşturamadığı ve giderek

gerileyip kendi içinde de çatışmaya başladığı bir süreçte, Kürtleri Esad karşıtı cepheye katmak, çok önemli bir hamle haline gelmişti. Bu, aynı zamanda koşulların özgünlüğünden yararlanıp Kürtlerin kendi çözümünü gerçekleştirmesinin önüne geçmeyi de içeren çok yönlü bir müdahaledir.

Türkiye PYD görüşmesinin Türkiye'nin davetiyle gerçekleştiği, bunun da ABD tarafından talep edildiği biliniyor. Daha önce SUK ile PYD bir türlü bütünleştirilememişti. Bu kez Müslim, "*SUK'a katılma konusunda da bir yakınlaşma olursa bize yardımcı olacaktır. Ahmet Cabra'nın başkan seçilmesi ile birlikte Kürtleri KYK adı altında kabul edebilirler.*" diyerek böyle bir olasılığa kapı araladı.

Aslında gayriresmi olarak daha önce de PYD ile çeşitli biçimlerde temas halinde olan Türkiye egemenleri, "El Kaide'yi destekliyor" görüntüsünden kurtulma ve Esad karşıtı cepheyi yeniden dizayn etme sürecinde, Kürtleri bu oluşuma entegre etmek üzere, ABD'nin de talebi ile bu adımı attı. **Bu, bir yanıyla Rojava açılımıdır.** Türkiye Kürdistanı'ndan başlatılan tasfiye sürecinin sekteye uğramaması ve PKK eksenli Kürt örgütlülüğünün bütününe kapsamına alması için başvurulmuş bir atraksiyondur.

PYD Eşbaşkanı Salih Müslim ile Dışişleri Bakanlık yetkililerinin yaptığı görüşme sonrasında, Türkiye'nin Suriye politikasında önemli bir değişimin yaşanmakta olduğu ve özerklik ilanına sıcak baktığı iddiası basına yansdı. Özerklik lafını bile duymaya tahammülü olmayan Türkiyeli yetkililere bu türden olumluluklar atfedilmesini nedeni kavranabildiğinde, Kürt paradigmasının şifreleri (neyi nerede ne için yaptıkları) büyük oranda kavranmış olacaktır.

Kısaca söylemek gerekirse, Türkiye egemenlerine olumluluk atfetmek biçimindeki değerlendirmeler, iktidarın genelde Kürt sorununa ve

demokrasi olgusuna, özelde Suriye meselesine nasıl baktığını doğru okuyamamakla ilintilidir. Ortada iki boyutlu bir yanılgı söz konusu. Türkiye Kürdistanı'nda olduğu gibi Suriye'de de Kürtler sınıfsal uzlaşmaya dayalı paradigmayı ölçü aldıkları için, Türkiye oligarşisini demokratikleşmeye razı edebileceğine inanmakta ve görüşmelerdeki göstermelik esnekliğe abartılı anlamlar yüklemektedir. Türkiye egemenleri ise, sıkıştıkları konjonktürden çıkış için, bu türden sahte diyalog ve vaatleri öne çıkarmaktadır.

Gerçekte Türkiye'nin Suriye'ye ve Kürt sorununa dair öz itibarıyla politikalarında değişen bir şey yoktur. PYD'nin/PKK'nin pragmatizmi, Türkiye tarafından kendi politikaları paralelinde bir istismar ilişkisi için fırsat olarak görülmektedir. Bugüne dek El Nusra'yı, ÖSO'yu, SUK'u kullanan Türkiye'nin, PYD'yi kullanmak istemesi anlaşılır bir durumdur. Asıl mesele, PYD'nin bu ilişkiden demokratikleşme yönünde sonuçlar beklemesidir.

PYD ile bu görüşme yapıldığı süreçte Kürtlere ÖSO'nun ve

El Nusra'nın saldırılarının devam etmesi, Türkiye egemenlerinin PYD'ye karşı havuç ve sopayı bir arada kullandığının göstergesidir. Bir taraftan diyalog kurulmakta diğer taraftan işbirlikçi çeteler üzerinden fiziki baskı sürdürülmektedir. Bu, bir dönem PKK'ye de uygulanan tam saha pres yöntemi ile yola getirme taktiğidir.

Suriye'de Kürtlere yönelik yapılan saldırıdan kısa bir süre önce ÖSO'nun Antep'te yaptığı toplantıda, Halep Askeri Konsey Başkanı Albay Abdülcabbar el-Akidi "*Son günlerde PYD-PKK piyasaya çıktı, onlar da rejimin Şebihalarıdır. İnşallah onları geçeceğiz*" değerlendirmesini yaptı. Yine aynı toplantıda Fatih Sultan Mehmet Tuğay Komutanı Mahmut Süleyman da "*Araplar, Türkmenler ve Kürtler arasında birlik beraberlik var. Rejime karşı savaşıyorlar. Suriye'nin kuzeyinde bir devlet kuramazlar. İnşallah gelecek haftalarda güzel şeyler duyacaksınız. Amerika'nın desteği boş laflar, birşey yapmadılar, yapamazlar da. Onlar Müslümanların iyiliğini istemezler*" dedi.

Türkiye'nin süreçteki rolünü anlamak için, PYD ile kurulan diya-

logla yukarıdaki açıklamaları ve gerçekleşen saldırıları beraber düşünmek gerekiyor. Gerçekte ne El Nusra'nın ne de ÖSO'nun saldırıları Türkiye'den bağımsız değildir. Nitekim, PYD ile yapılan resmi görüşmeden kısa bir süre sonra, Salih Müslim, Türkiye'nin El Nusra'yı silahlandırmayı sürdürdüğünü söyledi. Ayrıca aynı tarihlerde, Ceylanpınar'da BDP'lilerin Rojava'ya destek için yapmayı düşündüğü gösteriye polis çok sert biçimde müdahale etti.

Biz bu durumda "Hani Türkiye Rojava'daki özerklik ilanına destek veriyordu; neden bir mitinge bile bu denli tahammülsüz davranıyor?" diye soracak değiliz. Ancak, emperyalizmle veya işbirlikçileri ile çıkar ilişkilerine girilerek neden devrim yapılamayacağını anlatmayı ve bunun sakıncalarına dikkat çekmeyi sürdürüreceğiz. İsteyenler, emperyalizmle bütünleşmiş faşist bir rejime olumluluk atfederek sorunlarını çözebileceğine inanmaya devam etsin.

Rojava'dan yansıyan katliam görüntüleri karşısında sesiz kalmak olası değildir. Ancak, mücadele denklemi yanlış kuran Kürt hareketinin öznel duruşu, Gezi'de olduğu gibi Rojava meselesinde de geniş çaplı bir ortaklaşmayı güçleştiriyor.

Bizler bu değerlendirmeyi yaptıktan kısa bir süre sonra Salih Müslim Türkiye'yi ikinci kez ziyaret etti. Ve devamında özerklik konusunda, "İlk görüşmede bu konuyu daha detaylı konuştuk. Bu sefer çok üstünde durmadık. Son bir yıldır zorluklarla karşılaştık. Kontrol oluşturulması, bazı ihtiyaçların temin edilmesi için geçici bir düzen olmalı." (abç) değerlendirmesini yaptı.

Evet "Geçici bir düzen" diyor Müslim. Yani birakalım devrimi, özerklik bile "ha" deyince ol-

muyormuş. Bunlar, 70'li yıllar ve sonrasında uzun bir dönem devrimcilerin ideolojik-politik farklarına rağmen hemfikir olduğu konulardı. Bugün gelinen bu belirsizlik ve gerçekte ölçeksizlik hallerinde, **stratejik hedefleri günübürlük politikalarına feda ettiren pragmatik duruşların** önemli bir rolü olmuştur.

Solda önemli bir kesim, Kürt hareketinin politik yönelimlerine, irdeme ihtiyacı duymadan kayıt şartsız destek vermekte, gerçekte yedeklenmektedir. Geç-

Girilebilecek yanlış ilişki ve ittifaklardan bağımsız olarak söylemek gerekirse, Rojava'da örgütlü halkın söz, yetki ve karar hakkını eline alma yönünde attığı her adım önemlidir. Ancak, ne yaşananlar ne de yakın süreçte yaşanabilecek olanlar için devrim tanımını kullanamayız. Devrim, sınıflar mücadelesinin uzun ve zorlu etapları sonrasında gündeme gelebilecek bir finaldir. Her kazanımı, sistem içindeki her sarsıntı veya düzenlemeyi devrim olarak addetmek, mücadelenin seyrini de nerede nasıl durulup hangi yöntem ve araçları kullanmak gerektiğine dair iradeyi de sakatlayabilecek sorunlu bir yaklaşımdır.

tiğimiz günlerde Hasip Kaplan'ın, seçimlere hangi parti ile girileceğine dair yaptığı açıklamada "Türkiye solundan bir şey çıkmaz. Biz kendi işimize bakacağız" biçiminde özetlenebilecek bir yaklaşım sergilemesi, ortada nasıl bir ilişkilendirme olduğunu ortaya koyuyor.

Bizler görüngülerle yetinmeyip sorunun özüne (söz konusu duruşun paradigmasal boyutuna) baktığımız için, olup bitene şaşırıyoruz. Ancak, devletin Türkiye halkları karşısındaki saldırgan tutu-

munu yok sayıp, PKK ile girilmiş olan tasfiye eksenli adımlara büyük anlamlar atfeden ve sonbahara önemli demokratik adımlar bekleyen kesimlerin bunu Marksizm'le (ve tabii ki kendi ideolojik politik hatlarıyla) nasıl bağdaştırdıklarını doğrusu merak ediyoruz.

PKK/BDP aşama aşama belirlenmiş ve işleyen bir süreçten bahsederken, T. Erdoğan'ın "Paketle anadilde eğitimin önü açılıyor mu? sorusuna, "Hayır yok. Özel okullarda da yok. O konu bizim için şu anda ele alınacak durum değil." diye yanıt vermesi veya sınır dışına çekilme konusu için "Türkiye'yi terk konusunda verilmiş sözler yerine gelmiş değildir. Çok çok basit anlamda, o da çocuk, yaşlı kadının gibi yüzde 20 gibi bir durum. Bunun dışında 'çıkma' diye bir şey söz konusu değil." değerlendirmesini yapması, sınıfsal niteliği gereği olsa da, sonuçta o büyük anlamlar atfedilen diyalog sürecinin de niteliğini ele veriyor.

Bu öznel devrim devam ettiği sürece, yerel veya genel seçimlerde de **halkın kendi kendini yönetmesine denk, sınıfsız sömürsüz bir ruh ve perspektifle ortaklaşmalar oluşturmak** ve sistemin karşısına bu alternatifle çıkmak zor olacaktır. Ancak Gezi ufkü, bir seçime sığdırılmayacak boyuttadır.

Evet sonbahar, T. Erdoğan'ın tüm tehditlerine ve solda giderek çap büyüten sınıfsal uzlaşma eğilimlerine rağmen sıcak geçecek. Gezi'de ortaya çıkan yaratıcı irade, katılım ve öğreticilik, tüm karşı hamlelere rağmen bozulmaya uğratılmış değildir. Günü kurtarmak yerine geleceğe **devrim ufküyle** bakanlar için, süreç çok şey vaat ediyor ve nerede nasıl durulacağına koordinatlarını veriyor. Oklar, **direnme** ve **yaratma** istikametini gösteriyor...

ABD'nin Politik Pragmatizmi Ve Ortadoğu Sahasında Olguları Doğru Okuma Yöntemi

Bugün solda olguların okunmasında ve siyaset yapma tarzında bir tıkanma halinin yaşandığı görülüyor. Bunun bir boyutu kendi özgücüne güvenmeyip konjonktürel güçlere yaslanmak veya egemen aktörlerin denklemleri içinde kendine yer aramaksa, diğer boyutu çelişmeleri derinliğine okuyamayıp biçimsel sonuçlar çıkararak sığ yaklaşımdır.

Emperyalist bilgisayarlar da hesap ve denklemlerde halklar bir tehdit olarak görülür, ancak potansiyelleri yeterince görülmez. Emperyalist hesapların tutmaması genellikle halkların bu hesaplarda bir nesne, bir aparat olarak görülmesi sebebiyledir. Halklar genellikle talepleri ile beraber yok sayılır ya da sistemin bekasını gözetken bir dengede tutulur. Ancak kalkışma noktasına gelinip sistem zorlandığında, taktik değişikliğine gitmek üzere bir süre zaman kazanmak için halklarla diyalog kurulur veya kimi eğilimleri manipüle edilerek kalıcı kazanımlara ulaşılmasının önüne geçilir.

Mısır'da Mübarek'in koltuğundan indirilmesinde başvurulan yöntemler, kabaca halkın tepkisinin sistem içi tadilata basamak yapılmasına dayanıyor. **Bu aynı zamanda Arap Baharı'nın ana fikridir.** Siyasal İslam'ın bir bileşen olarak sisteme katılmasına dayanan bu yöntemin deneme noktalarında sonuç vermemesi, o yöntemden hemen vazgeçileceği anlamına gelmez. Emperyalizm gerektiğinde elbette at da yöntem de değiştirir. Ancak bunun hemen her pürüzde gerçekleşeceğini sanmak, emperyalizmin bir seçeneği hazırlarken girdiği ilişkileri ve seçenek sınırlılığını anlamamaktır. Bu, iktidarlar için de böyledir. Örneğin, ABD'nin

AKP ile yaşadığı her pürüzde "tamam AKP'den vazgeçildi" diye düşünmek, en azından kurulmuş olan 10 küsur yıllık işbirliğini hafife almaktır. Benzer şekilde, bir seçeneğin diğerine geçişin güçlüklerini görememektir.

Mısır'da ABD, Müslüman Kardeşler'le de Ordu ile de ilişki içindedir. Birini tercih ederken diğerini bütünüyle gözden çıkarmamakta, politikalarına içkin pragmatizm gereği "ya hep ya hiç" tercihinden kaçınılmaktadır. Gelişmelerin basına yansıyan yüzüne bakıp "siyasal İslam tercihinin sonuna geldiği" değerlendirmesini yapmak, emperyalizm ve Ortadoğu büyük resmi içinde olgunun yerini yeterince görememektir. Elbette ABD siyasal İslam'la ilişkilerini gözden geçirebilir. Ancak bu ilişkinin Ortadoğu'da azımsanmayacak bir yeri ve geçmişi vardır. **Uzun bir zaman dilimi içinde kurulmuş olan ilişki ağının bir anda çözülmesi olgunun tabiatına aykırıdır.**

Bütünlüklü bakılabildiğinde görülecektir ki ABD için önemli olan Arap halklarını özgürlüğüne taşıyacak sonuçların doğmamasıdır. Halk kalkışmaları boşa düşürüldüğü oranda ABD'nin işbirlikçi ülkelerle ilişkileri daha da kalıcı hale gelmektedir. Körfez ülkeleri buna örnektir.

EMPERYALİZMİN İNSAN HAKLARI SAVUNUCULUĞU DA BİR KAMUFLAJ VE SÖMÜRÜ MALZEMESİDİR

AB'nin veya ABD'nin bağımlı iktidarlar şiddet uyguladığında uyaran bir tutum alması, uluslararası kamuoyu nezdinde sahip olunan meşruiyeti koruma amaçlıdır. Hatta bunun emperyalist saldırganlığın, talan ve sömürünün kamuflajı için de kullanıldığını söyleyebiliriz.

Gerçekte emperyalizm için işbirlikçi iktidarın niteliği değil, uyumlu davranışı ve biat etme eğilimi önemlidir. Otuz yıl rahatsızlık duyulmadan işbirliği içinde olunan Mübarek'in, halkın büyüyen tepkisi karşısında birdenbire harcanabilmesi, gerektiğinde ordunun gerektiğinde Müslüman Kardeşler'in desteklenmesi, ikisiyle de bağın bütünüyle kesilmemesi, **ABD'nin politik pragmatizminin dışavurumudur.** Örneğin, Mısır ordusuyla yapılacak askeri tatbikat ertelebilirken, aynı orduya her yıl yapılan 1,5 milyar dolarlık yardımda bir değişimden söz edilmiyor. Kaldı ki ABD, insan hakları, demokrasi, vb konularda kamuoyu karşısında inandırıcılığını korumak üzere, söz konusu yardımı bir süre askıya alsa da öz itibarıyla değişen bir şey olmayacaktır. Çünkü Mısır, stratejik konumu ve Arap dünyasındaki

etkisi nedeniyle ABD için büyük önem taşıyor ve ilişkileri maddi yardımdan öte boyutlar içeriyor. (Katar Dışişleri Bakanı'nın "Mısır sadece Mısır'dan ibaret değil. Tüm Arapları temsil ediyor. Aynı şekilde Mısır tüm dünya demektir." biçimindeki sözleri hatırlanmalıdır.)

İlişki farklı dinamikler üzerine oturuyor olsa da, ABD-Türkiye ilişkilerini de en azından kolay kopmayacak güçlü bağ ve çıkarlar açısından Mısır'la ilişkilere benzetebiliriz. Dikkat edilirse, ABD'nin Gezi sürecinde AKP hükümetine dönük olarak takındığı eleştirel tutum, **orantılı şiddet ve insan hakları** çerçevesinde kaldı. AKP ile sorunlar yaşadıysa da bunun nedeni Gezi sürecindeki tutumu değildi. Yaşanan sorunların ve gerilmenin boyutu ise, AKP'nin "fişini çekme"(Bakınız Mustafa Sönmez, Yurt Gazetesi, 9 Ağustos) noktasına gelmedi.

Bugün solda olguların okunmasında ve siyaset yapma tarzında bir tıkanma halinin yaşandığı görülüyor. Bunun bir boyutu kendi özgücüne güvenmeyip konjonktürel güçlere yaslanmak veya ege-men aktörlerin denklemleri içinde kendine yer aramaksa, diğer boyutu çelişmeleri derinliğine okuyamayıp

biçimsel sonuçlar çıkararak sığ yaklaşımdır. Örneğin, AKP'nin ABD'yle veya Cemaat'le olan ilişkilerinde gelişmeleri komplolarla açıklamak, çelişkiyi abartıp ilk sürtüşmede "AKP'yi bütünüyle gözden çıkardılar" değerlendirmesi yapmak, bu sığ yaklaşımın dışavurumudur.

Sistemi temel önemdeki çelişmeleri okuyarak bir bütün halinde değerlendiremeyenler, gelişmeleri genellikle kişilerle veya olguları birbirinden kopararak değerlendirir. Örneğin hükümetin Gezi sürecinde saldırganlığı öne çıkaran duruşunu "cahil cesareti" olarak değerlendirenler oldu. Gerçekte ise, hükümetin tutumu, olaylara içkin tehdidi görmeye dayalı olarak sistemi korumada ısrardır. Hatta diyebiliriz ki Gezi süreci, ege-men güçler ve işbirlikçileri arasındaki çıkar ortaklaşmasını görünür kılmış, Suriye'deki taşeron çetelerden Mısır'a, ABD'den AKP'ye uzanan ilişki ağını anlamayı kolaylaştıran bir **laboratuvar işlevi** görmüştür.

EGEMENLER ÇIKAR BİRLİĞİ YAPAR HALKLAR İSE KARDEŞLEŞİR VE GİDEREK YOLDAŞLAŞIR
Gezi'yi önceleyen süreçte AKP, "Hak verilmez alınır" geleneğini

adeta tersine çevirmeye ve "hak alınmaz ancak iktidar tarafından verilir" dayatmasını topluma benimsetmeye çalışıyordu. Toplumda, örgütlenip mücadele ederek haklarını alabilme inancı büyük oranda geriletilmiş, 12 Eylül cuntasının bile cüret edemediği boyutta hak gasplarına gidilerek ülke, emperyalist tekellerin adeta çiftliği haline getirilmişti. Üstelik bu durumun bir daha halklar lehine değişebileceğine olan inanç da giderek zayıflıyordu. İşte bu koşullarda halklar; kadın-erkek, Türk-Kürt dahil sistemin kaşındığı ayrıştırıcı tüm farkları bir engel olmaktan çıkarıp tek yumruk halinde iktidarın karşısına dikildi. "Bedelse öderim" dedi ve bir anda TOMA'yı, gazı ve sistemin topluma karşı biriktirdiği saldırı araçlarını boşa çıkardı.

Deyim yerindeyse sistem sahipleri, direniş karşısında çaresiz kaldı ve çırpındıkça battı. Halk ise, mücadeleyi yükselttikçe 12 Eylül'den bugüne tüm siyasal iktidarlarca adım adım yaklaşılan "sindirilmiş ve teslim alınmış toplum" hedefini yerle bir etti.

Şimdi telaşlanma ve çözüm arama sırası onlarda. Üstelik onlar, kardeşleşip yoldaşlaşp dayanışmayı bilmezler. Olsa

olsa çıkar ve işbirliği yaparlardı. Çıkarlarının gerektirmesi halinde ise anında birbirini harcarlardı.

Gezi sonrasında Türkiye ege-menlerinden ve efendilerinden (AB, ABD, vb) beklenen tavır, birbirini sahiplenmesi, hepsinin çıkarlarını, saltanat ve geleceklerini tehdit eden bu halk hareketine karşı ortak bir duruş geliştirmesidir. Çünkü onlar geçici kalkışmalardan değil, alternatif yüklü kalıcı hareketlerden korkarlardı.

Elbette gerekmesi halinde, daha büyük kayıpları vermemek için AKP'yi gözden çıkarırlardı. Ancak ilkin denenen, mevcut imkanlarla halk hareketinin geriletilmesidir. İnsan hakları çerçevesindeki uyarı ve eleştiriler de son tahlilde aynı amaca hizmet etmek üzere yapılmıştır. Dikkat edilirse onlar, Irak'ı işgal ederlerken de, Libya'yı yıkar ve Suriye'ye saldırırken de aynı argümanları öne çıkarmış, demokrasiden ve insan haklarından söz etmiştir. Mısır'da da sergilenen duruş öz itibarıyla farklı değildir. 30 yıllık koltuğundan Mübarek indirilirken de Müslüman Kardeşler desteklenirken de gerçekte gözetilen halkın çıkar ve

talepleri değil, sistemin güvenceye alınmasıdır. Nitekim devamında yine Tahrir'deki dinamik basamak yapılarak, sürecin bir darbe üzerinden biçimlendirilmesi (gerçekte geçişin kontrollü ve sisteme halle getirmeyecek şekilde yapılması) yoluna gidilmiştir.

Bunlar basit veya refleksel değil, planlı ve uzun vadeli hamlelerdir. Değerlendirilirken ülke ve iktidarlar arasındaki farklar yoksayılarak toptancı davranılması doğru değildir. Örneğin Mısır'daki Müslüman Kardeşler'in parti programı açısından AKP'yi örnek almış olması, iki yapının rolü ve önemi açısından denklik kurmak için yeterli bir neden değildir. Veya Mısır'da Müslüman Kardeşler'e müdahale edilmiş olması, Suriye'deki programı bir anda değiştirmeyi ve askıya almayı zorunlu kılmaz.

Sanıldığının aksine emperyalistler temel önemdeki denklemlerini on yılları kapsayacak şekilde uzun vadeli yapar. Bu denklemlerin içinde tadilata gidilse de çoğu kez ana eksenlerin korunduğu görülür.

Kimileri yukarıda belirttiğimiz şekilde, ABD AKP'den vazgeçti, AKP'nin fişi çekildi, vb tespit-

lerini yaparken, çeteler bu güçlere dayanarak Lazkiye'de, Rojava'da katliamlarına yeni katliamlar eklemekle meşguldü. Gerçekte El Nusra da ÖSO da Suriye'deki varlığını ve katliamlarını sürdürüyor. Türkiye de onlara desteğe devam ediyor. Değişen tek şey Türkiye'nin El Nusra ile kontrolsüz ilişki kurma eğiliminin sınırlanmasıdır. ABD'nin AKP'yle de işbirlikçi çetelerle de ilişkileri devam etmekte, silah ve para yardımını sürdürmektedir. **Ne Suriye sahası ne de Ortadoğu yazboz tahtası değildir.** Her pürüzde ittifaklardan vazgeçmek ve politika değiştirmek ABD'nin de işine gelmez. Ancak, Mısır'da da Suriye'de de sıkıştığı, araç ve yöntem sorunu yaşadığı bir gerçektir.

Artık halklar kendilerine dayatılanlara razı olmuyor, kendi seçeneklerini geliştiriyor. Türkiye'de birçok kesimde yenilmez imajı bırakan AKP, Gezi süreciyle beraber deyim yerindeyse kitlelerle arasında açılan mesafeyi kapatma konusunda bocalıyor. Tehdit ve yasaklar da, manipülasyon ve yalanlar da etkili olmuyor.

Gündem belirlemekle övünen T. Erdoğan, Gezi direnişinden be-

ri oluşan gündemin ağırlığı altında bocalıyor. Ve her sıkıştığında başvurduğu yöntem dönmüyor; İslami motifler üzerinden mağduru oynatarak geleneksel tabanını konsolide etmeye çalışıyor. Ama gerçekliğe ve bilinçlere, eylem eşliğinde tutulan fener, “provokatörler, dış mihraklar” gibi manipülasyon öğelerini anında işlevsiz kılıyor. Örneğin Mısır’da mağduriyetten, dış müdahaleden, vb söz ettiğinde, artık asıl dış müdahalecinin kendisi olduğunu gizleyemiyor.

Mısır’da İhvan’la, Tunus’ta Nahda’yla, Suriye’de taşeron çetelerle kurduğu ilişki, “dış müdahale” silahını elinde patlatıyor. İslami motifler ve Sünnilik üzerinden propaganda yapacak oluyor, Müslüman Kardeşler gibi darbecilerin de İslami motiflerle hareket ettiği, Sünni olduğu, Selefilerce desteklendiği akla geliyor. Artık, oluşan ortak akıl, bu ucuz malzemeye prim vermiyor. Kaldı ki Mısır’da da halk egemenlerce dayatılan tercihlerle yetinmiyor, ödediği bedellerin ve haklarının takipçisi oluyor. Bu gelişmeler, Suriye’de emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı gösterilen dirençle beraber, bölge halklarının özgüvenini ve umudunu arttırıyor.

GEZİ, ÇÖZÜMÜ BAĞRINDA TAŞIYAN VE DEVAM EDEN BİR SÜREÇTİR

Bu süreçte elbette çok kan döktü ve çok bedel ödendi. Ancak, artık emperyalizmin zoru, halkları sindirip geriletmeye yetmiyor. Her direnç noktası, bir başka direnç noktasını etkileyecek veya bir toplam oluşturacak şekilde sınırlarının dışına taşıyor. Alternatif arayışları hemen tüm bölgede halkların gündeminde önemli bir yer edinmeye başlamış durumda. “Her yer Taksim her yer direniş” bilinci, yere-

relliği aşip dipten gelen dalgaları birleştiren toplumsal bir nehrin oluşumunu haber veriyor.

Gezi olgusu, bir mekânı ve ya yerel bir sorunu çoktan aştı. Sistemin tırnaklarını ve o tırnakları sökebilme imkânlarını ortaya çıkardı. Daha seçimler gelmeden, gelişmekte olan hareketin ufkunun seçim hesaplarıyla daraltılmaması gereken çap ve derinlikte olduğu kavranmaya başladı. **Forumlar-**

Mısır’da ABD, Müslüman Kardeşler’le de Ordu ile de ilişki içindedir. Birini tercih ederken diğerini bütünüyle gözden çıkarmamakta, politikalarına için pragmatizm gereği “ya hep ya hiç” tercihinden kaçınmaktadır. Gelişmelerin basına yansıyan yüzüne bakıp “siyasal İslam tercihinin sonuna geldiği” değerlendirmesini yapmak, emperyalizm ve Ortadoğu büyük resmi içinde olgunun yerini yeterince görememektir. Elbette ABD siyasal İslam’la ilişkilerini gözden geçirebilir. Ancak bu ilişkinin Ortadoğu’da azımsanmayacak bir yeri ve geçmişi vardır. Uzun bir zaman dilimi içinde kurulmuş olan ilişki ağının bir anda çözülmesi olgunun tabiatına aykırıdır.

daki enerjinin oya tahvil edilmesine sıcak bakmayanların oranı giderek artıyor. Yaşamın bir bütün halinde alternatif öğelerle örgütlenmesini daha anlamlı bulan eğilim yaygınlaşıyor. Kitleler, mücadele içinde öğreniyor ve özgüveni arttıkça geleceği kazanmanın imkânlarını çoğaltıyor. Aynı durum, belirli oranlarda Mısır, Suriye, vb için de geçerli. Bu nedenle, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin işi giderek daha çok zorlaşıyor.

T. Erdoğan uzunca bir dönem yaptığı darbe karşıtlığı sömürsünün bir başka versiyonunu bu kez de Mısır bağlamında sahneye ko-

yuyor. Genelde iktidara karşı muhalefeti özeldi Gezi olaylarını Mısır darbecileri ile özdeşleştirme yoluna gidiyor. Bu ucuz yöntemlerin yandaşlıkla malul olamayan kesimleri etkilemesi zordur. Ancak yine de böylesi anlarda, kara propagandayı boşa çıkarmak üzere, rol alabilecek kesimlerin dikkatli davranması gerekiyor. Bu noktada, tam da böyle bir özene ihtiyaç duyulduğu bir tarihsel anda, BDP’nin Gezi sürecini kontrgerilla ile ilişkilendirme yönündeki açıklamaları düşündürücüdür. Gerçekte Kürt örgütlülüğü dahil tüm ezilenlere zararı olabilecek bu özensizlik, ne yazık ki Gezi sürecinin ilk gününden beri BDP’nin açıklamalarında şu veya bu oranda yer aldı.

Halbuki bugün Türkiye Kürdistanı’ndan Rojava’ya kadar hemen her alanda Kürt hareketinin yaşadığı tıkanma ve tekrarlardan çıkışın şifreleri Gezi sürecinde gizli. “Her yer Lice her yer direniş” sloganı bu içerikte bir adımdı. Ancak Lice’den aynı karşılığı bulmadı.

Görünen o ki öznellik ve uzlaşma eğilimiyle malul duruş, bir süre daha çözümlü yanlış yerde devam edecek. Buna rağmen bizlere düşen görev,

dostun yanlışını yanlışla gerekçe etmeden doğrularda/değerlerde ısrardır. Umut ediyoruz ki sonbaharda beklenen mücadele sıcağı, halk saflarındaki ayrıştırıcı fark ve yanlışları ertecek ve **daha nitelikli ortaklaşmalar** için zemin hazırlayacaktır. Güçten düşürücü faktörler devre dışı bırakılabildiği oranda görülecektir ki, halkın gücü güncel zaferler için de geleceği örgütleyip kazanmak için de yeterlidir. Bu gerçekliğin ayırıcılığı olup doğru yerde saf tutmak bugün en öncelikli ihtiyaçlardan biridir.

Emperyalizmin Direnen Halklar Karşısındaki Aczi Ve Kimyasal Silah İddiaları

Suriye yönetimine dönük ithamlar, bölge halkları için daha büyük oyunların ve katliam senaryolarının hazırlandığının göstergesidir. Sömürü, rant ve talan üzerinden tekelleşip halkların her değerine göz diker hale gelen egemen güçlerin, krize giren sistemlerini kurtarma yolunda başvurmayacakları hiçbir yol yoktur.

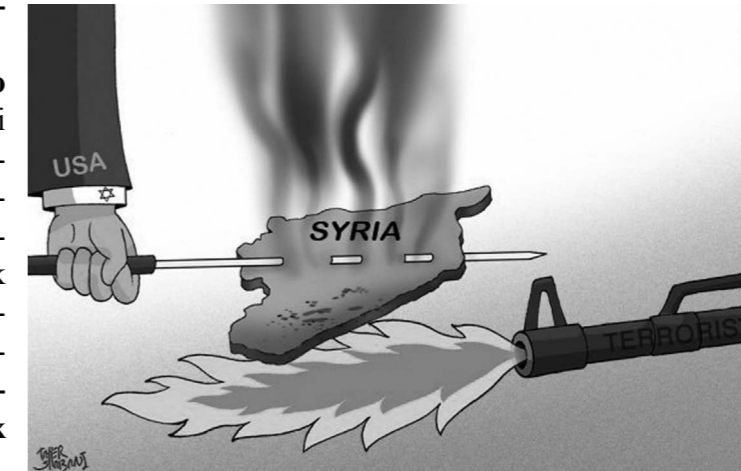
Yine kimyasal silah iddiaları. Yine bir ülkenin değerlerine kasıtlı olarak emperyalizmin ve işbirlikçilerinin yalanları...

Obama’nın 2012 Ağustos’unda “kimyasal silah kullanımının ‘kırmızı çizgi’ olduğunu ve kullanılması halinde Suriye krizine müdahil olmakla ilgili düşüncelerini değiştirebileceğini” söylemesi, **Suriye’ye dönük daha saldırgan ve daha provokatif bir hazırlığın yapılmakta olduğunun habercisiydi.**

Süreç işledi ve senaryo sahneye konuldu. Kimileri önceden hazırlanmış görüntüler eşliğinde, Esad’ın kimyasal silah kullandığına dair kampanya başlattı. Ancak artık ne denli profesyonel biçimde hazırlık yapılsa yapılsın, **yavuz hırsız ev sahibini bastırmakta güçlük çekiyor.** Suriye direndikçe, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin bölge politikaları ve ikiyüzlülüğü daha bariz biçimde açığa çıkıyor.

Süreç, bir yanıyla Irak işgali öncesini anımsatsa da, emperyalist aktörler, inandırıcılıklarını daha da kaybetmiş durumda. Dünya kamuoyu, işgal edilen Irak’ta kimyasal silah bulunamadığına tanık oldu. Bugün benzer bir zorlama Suriye için yapılıyor. Devrede her türlü çirkinliğe müsait, taşeron kuruluşlar var. Hiçbir değerleri olmadığı için, önce katliam gerçekleştirip sonra

cenazeleri propaganda malzemesi yapmak veya önceden hazırlanmış videoları, haber görüntüsü diye yayınlamak, **işlevleri ve kimlikleri gereği** kolay yapabilecekleri işler. Hele ki bu tür güçlerin ardında devletler varsa, zarar verme potansiyelleri çok daha fazla olmaktadır. Bu bağlamda, “Kimyasal silaha ancak devletler sahip olup kullanılabilir” biçimindeki kimi “uzman” açıklamaları gerçekliği yansıtmıyor.

Çünkü, örneğin ÖSO gibi yapılar zaten devlet imkanlarıyla hareket eden çetelerdir. Onların kimyasal silah üretim tesislerine, laboratuvarlara ihtiyacı yok. O tesisler, onlara taşeronluk yaptıran ülkelerde yeterince var. Gerekmeye halinde her türlü silah onlara hazır halde verilebilir.

Öyle bir düzen ki söz konusu olan, kimyasalından sığınak delen bombasına kadar her türlü silah, gerektiğinde ülkelere saldırı ve işgal için icazeti veren BM’yle

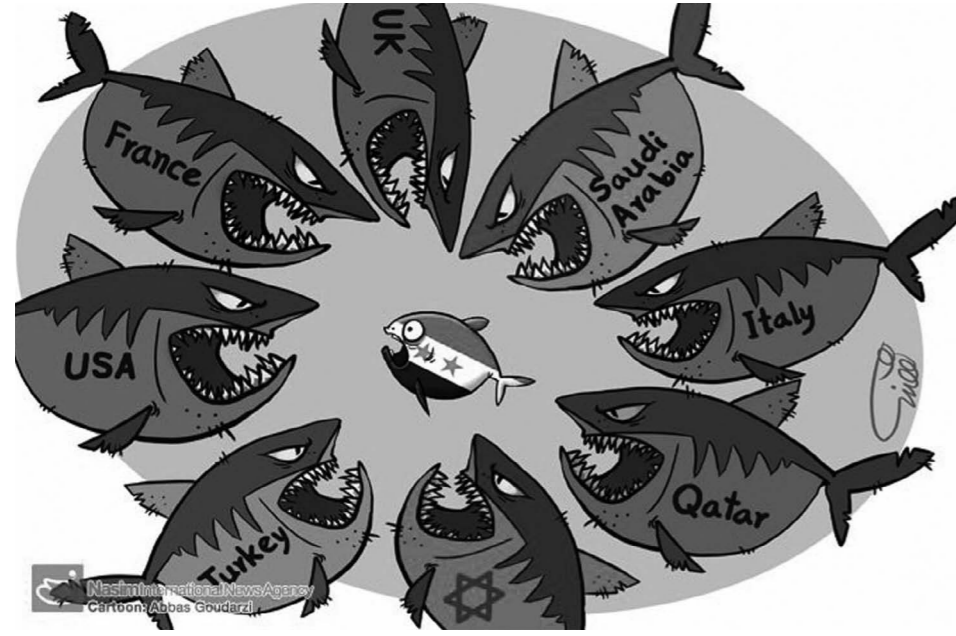
veya emperyalizmin vurucu gücü NATO’yla beraber bir bütün oluşturmakta; uluslararası yasalar, meşruiyet ölçüleri, vb. tamamen **egemenin ihtiyaçları** bağlamında işletilmektedir. Bu çifte standart giderek oran büyütürken, aynı zamanda sahiplerinin niteliğinin deşifre olmasına neden oluyor.

Şimdi, “BM kararı olmasa da vurabiliriz” duruşu öne çıkarılmaya başlandı. Dünya halkları bu türden örneklerle de yeterince tanık olmuş durumda. Bu yöntemler, emperyalizmin dünya ölçeğindeki politikalarının ve zorlanma oranının göstergesi olduğu kadar, taşeron güçlerin de politikalarının ve zorlanma oranının göstergesidir.

Daha önce de söyledik, ne Cenevre türü hamleler ABD’nin ihtiyacını karşılamaya yeter, ne de geçici yenilgiler bölgeden çekip gitmesine veya Suriye politikasından vazgeçmesine sebep olur. Emperyalizmin BOP, Bahar, vb projeleri, nasıl halklar için değil de daha çok sömürü, daha çok yayılma ve tahakküm için yapıldıysa, bundan sonraki süreçte ne yapıp edecekleri de bu ölçüler bağlamında gerçekleşecektir.

Bugüne kadarki deneyimler gösteriyor ki, kimyasal silah üreten de dünyaya yayıp kullanan da emperyalizm ve işbirlikçileridir. Daha önce Adana’da El Nusra

güçlerine yapılan bir operasyonda sarın gazına rastlanması bir tesadüf değildir. Biz uzman değiliz, elimizde ekspertiz raporları da yok. Ama, siyasal öngörümüz var. Buna göre, Suriye'deki kimyasal saldırıyı yapmak veya yapılmış göstermek için işbirlikçi çetelerin çokça nedeni vardır. Suriye devletinin ise bu tür bir saldırıyı yapmamak için çokça nedeni vardır. İç politik arenada giderek sıkışan ve hem prestij hem de güç yitimine uğrayan AKP'nin de Mısır'daki darbeyi ve Suriye'deki çete organizasyonlarını **İÇ politik malzeme** haline getirmeye herkesten daha çok ihtiyacı vardır.

Haksızlıkla, katillikle, sömürü ve zorbalıkla **halkların kimyasını bozan**, Guantanamo'ları oluşturan, misket bombasından napalma kadar her türlü silahı işgal ettikleri coğrafyalarda kullanan güçler, şimdi Suriye'de kimyasal kullandığını söyleyip ayağa kalkmış durumda. Suriye'yi işgal edip, yakıp yıkan, kadınlarına tecavüz edip, "tekbir" eşliğinde kafa kesen güçler, şimdi Suriye insanını kimyasal silahtan koruma derdine düşmüş!..

Şam kırsalında kimyasal saldırı iddiasının, Suriye güçlerinin aynı bölgede taşeron çetelere karşı 13 merkezde aynı anda operasyon başlatmasının ve kaçacak fırsat bırakmayarak büyük bir darbe

indirmesinin ardından gelmiş olması, neden böyle bir yalana başvurmuş olabilecekleri konusunda önemli bir ipucudur. **Ashında iddialar pek çok çelişme içermektedir.** Ancak bundan da öte salt yaşanan pratiğe bakıldığında bile, kiralık çetelerin bunu ilk kez yapmadığı, daha önce de ya temelsiz iddialarda buldukları ya da saldırıya uğradıkları yerde katliam yapıp bunu Suriye güçlerine yükledikleri bilinir.

T. Erdoğan, Mısır'da öldürülen Esmâ'nın görüntüleri eşliğinde gözyaşı döküyor. Veya Esad'ın zulmünden bahsediyor. Bu ritüelle aldananlar oluyor mu bilemiyoruz. Ama Ali İsmail'in ve Ethem'in öldürülme görüntülerini yok sayan, hatta o ölümleri hazırlayan süreci "destanlık"la taltif eden, Rojava'daki katliamları teşvik eden veya Lazkiye'de katliam gerçekleştiren çeteleri özgürlük savaşçısı gibi gösterip destekleyen duruş, başvuru tüm atraksiyonlara rağmen hızla halkların akli ve vicdani ölçülerinde mahkum oluyor.

Bulanık ve puslu havaların oluşturulduğu durumlarda, yer ve yön tayininde en isabetli ölçek, sınıfsal duruştur. Egemen güçler birbirini sınıfsal çıkarları gereği gözetir. Halkların direnişi söz konusu olduğunda, aralarında ki çelişmeleri unutup kenetlenirler.

Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin halklara dönük tüm gülümsemeleri sahte, tüm çağrıları tuzaktır. Onlarla halk adına kurulan dostluklar, gerçekleştirilen ittifaklar, sınıfsal yüzlerini gizlemeye ve başka halklara saldırmak üzere güç biriktirmelerine neden olur. İster Rojava bağlamı olsun, isterse Lazkiye bağlamı; ister konu Suriye, isterse Mısır veya Irak Kürdistanı olsun, emperyalizmin ve suç ortaklarının sınıfsal niteliği unutulmadan saf tutulmalı, dost-düşman ayrımı bu ölçek üzerinden yapılmalıdır.

Suriye yönetimine dönük it-hamlar, bölge halkları için daha büyük oyunların ve katliam senaryolarının hazırlandığının göstergesidir. Sömürü, rant ve talan üzerinden tekelleşip halkların her değerine göz diker hale gelen egemen güçlerin, krize giren sistemlerini kurtarma yolunda başvurmayacakları hiçbir yol yoktur. **Lübnan'da peş peşe patlayan bombaların ardında da Suriye'yi yalnızlaştırma hesapları yatmaktadır.** Bu nedenle, onlara inanmamak yetmez. Oyunlarını bozmak için, onları teşhir etmek ve geriletici karşı duruşlar geliştirmek gerekiyor.

Gezi süreci, halk saflarındaki çelişmelerin nasıl algılanması ve kime karşı nerede durulması gerektiğine dair olduğu kadar, sınıf düşmanlarıyla neden dost olunamayacağına dair de öğretici bir pratik olmuştur. O sürece içkin olan ölçüler, Suriye'de veya Mısır'da yaşananlar karşısında doğru yerde saf tutabilmenin de ölçüleridir.

SURİYE HALKI YALNIZ DEĞİLDİR!

YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ!

EMPERYALİZM YENİLECEK HALKLAR KAZANACAK!

**26 AĞUSTOS 2013
DEVİRİMCİ HAREKET**

Suriye Halkı Yalnız Değildir!

Unutmamak gerekir ki, bir başka halka savaş açan iktidarın işlediği insanlık suçuna ortak olmak için, destek olmak şart değildir. Böyle bir saldırıya engel olmamak da o ülkenin insanlarını doğacak sonuçlardan sorumlu hale getirir.

Suriye'ye yönelik olarak ortaya atılan "Kimyasal silah kullanıldı" iddiaları, adeta "kullanmış olsan da olmasan da seni vuracağız" noktasına geldi. Hazırlıklar zaten kimyasal iddialardan önce yapıldı. Heyet, inceleme yerine giderken Türkiye üzerinden tonlarca silahın Suriye'deki taşeron çetelere ulaştırıldığı haberi basına düştü.

Irak'ın, Yugoslavya'nın, Libya vb ülkelerin her türlü değerden uzak bir saldırganlıkla paramparça edilmesinden tanıdığımız, emperyalist devletlerin işbirlikçileriyle beraber oluşturduğu ve kendi hukukunu bile çalmak anlamına gelen "fili koalisyon" şimdi de Suriye için oluşturuluyor.

Başından beri emperyalizmin bölge politikalarına anjaje olan ve içeride barutunu tükettiği oranda umudunu/geleceğini böyle bir operasyona bağlayan AKP, büyük bir heyecan içinde bu kan ve barut kokan organizasyona hazırlık yapıyor.

Televizyonda gözyaşı dökenler, darbe karşıtlığından, demokrasiden söz edenler, ellerini ovuşturarak, bir ülkenin yakılıp yıkılması operasyonunda rol almaya hazırlanıyor. Bu hazırlık ve saldırıda rol alma meşruiyeti de bir şekilde meclise, yasalara, seçilmiş olmaya dayandırılacaktır.

Mısır'da ölen Esmâ'nın durumunu istismar edip bunu bir başka halka saldırı için basamak yapanların duruşu, Irak savaşının sonuçla-

rı üzerinden test edilmelidir. Bugün Suriye'ye yapılan benzer ithamlarla işgal edilen Irak'ta, büyük çoğunluğu çocuk olmak üzere 1,5 milyon insan hayatını kaybetmiştir. Orada mezarı bile olmayan binlerce Esmâ vardır.

Vurulacak yerlerden "askeri tesis", "Suriye'nin deniz, kara ve hava kuvvetleri" şeklinde söz edilmesi bile operasyona meşruiyet hazırlama atraksiyonlarının bir parçasıdır. **Artık benzer pek çok saldırı göstermiştir ki, silahların en**

"akıllısı" bile gerçekte halkı ve ülkenin değerlerini vurmakta, canlılarla beraber sosyal-kültürel ve tarihi bir dokuyu yok etmektedir.

Tekeller için yıkım, yeni iş alanları, yatırım, sömürü ve kâr imkânları demektir. Onlar için savaşlar, bu nedenle rakamsal istatistiklerden ibarettir. Büyük olasılıkla saldırıyı adına "muhalif" dedikleri katillerin yoğunlaştırılmış saldırıları izleyecek ve Suriye, içine giderek bölgeyi de çeken kanlı

bir iç savaşa sürüklenecektir.

Bu süreci, olağan bir gelişmiş gibi izlemek, savaş anlarında aralarındaki tüm çelişmeleri unutup sınıfsal kimlikleri gereği bütünleşen Türkiye egemenlerini cesaretlendirmekte, halkın değerleri, inançları, kanaat ve eğilimleri yok sayılarak, bir başka halkın katli için rahatlıkla (önemli bir engele takılmadan) hazırlık yapılabilmektedir.

Unutmamak gerekir ki, bir başka halka savaş açan iktidarın işlediği insanlık suçuna ortak olmak için, destek olmak şart değildir. **Böyle bir saldırıya engel olmamak da o ülkenin insanlarını doğacak sonuçlardan sorumlu hale getirir.** Bu nedenle, geç kalınmadan harekete geçilmeli, bir halkın ve ülkenin yıkımı üzerinden yapılan taşeronluk hesaplarının karşılıksız kalmayacağı gösterilmelidir.

Bunun için Haziran'daki kardeşleşme ölçü alınmalı, **henüz közünü yitirmemiş olan Gezi sürecine, Suriye halkının sahiplenilmesi bilinci içerilmeli**, kapitalizm karşıtlığının antiemperyalizmi gerektirdiği ve ancak böyle bir yoldan, **Gezi ufkunda beliren özgürleştirici değerlere** ulaşılabileceği anlatılmalı; imkânlar birleştirilerek harekete geçilmeli ve Suriye halkının yalnız olmadığı gösterilmelidir.

**27 AĞUSTOS 2013
DEVİRİMCİ HAREKET**

1 Eylül Uzlaşma Değil Mücadeledir

“Komünist Enternasyonal’e katılmayı arzulayan her parti, (...) **Kapitalizm devrimci yoldan yıkılmadıkça ne uluslararası hakem mahkemelerinin, ne silahlanmanın kısıtlanması hakkındaki gevezeliklerin ne de Milletler Cemiyeti’nin ‘demokratik’ tarzda yeniden örgütlenmesinin insanlığı yeni emperyalist savaşlardan kurtarmayacağına işçilere sistematik olarak göstermek zorundadır.” (Lenin)**

Barış, bugün solda belki de en çok konuşulan, aynı zamanda farklı yaklaşım ve duruşların en yaygın olduğu konulardan biridir. Özellikle Kürt Sorunu bağlamı olarak gündeme gelen “barış görüşmeleri”, bugüne kadar solda bu konuda oluşmuş ortaklaşmayı büyük oranda dağıttı. Süreç, ölçeklerin yeniden tanımından çok bir çeşit ölçeksizliği beraberinde getirdi. Ve bilimsel ölçeklerin yerini öznel/duygusal ölçekler aldı.

Bugüne dek ödenmiş olan bedellerin daha büyük kazanımlarla karşılık bulması ve mücadelenin sistem içi kanallara çekilerek etkisizleştirilmemesi için, devrim ufuklu duruşlarda ısrar edenler, akan kanın devam etmesini ve insanların ölmesini istemekle suçlandı. Sadece bu yaklaşım bile, uzlaşma eksenli paradigmanın taraflarını, geleneksel devrimci duruş ve normlardan ne denli uzaklaştırdığını ve nereye yakınlığının anlatmaya yeterlidir. Bugün sürecin gerçekten kazanım ve barış yönünde mi ilerlediği yoksa bir tasfiyenin mi gerçekleşmekte olduğu ise (bu konuda yaptığımız değerlendirmelerde ayrıntılandığımız gibi) tartışma götürmez biçimde ortaya çıkmış durumdadır.

Kısaca hatırlatmak gerekirse, **savaş** bir çeşit mücadeledir ve doğa dahil yaşamın yer aldığı her kesitte şu veya biçimde vardır. Bu nedenle Marksistler, her türlü savaşa değil, haksız savaşa karşıdır. Haklı savaşları istememek, haksızlığın devamını istemekle özdeş bir durumdur. Daha önce de söylediğimiz gibi savaş, mutlak kötülük, barış mutlak iyilik değildir. Sınıfsal ölçeklere bu konuda da ihtiyaç vardır. Yoksa, Spartaküs’ten bugüne zulme karşı durmuş pek çok değeri savunamaz hale düşeriz. Hatta Kürt halkının özgürlüğü için verilmiş mücadeleleri ve ödenmiş bedelleri de açıklamak olanaksız hale gelir.

II. Dünya Savaşı’nda faşizmin dünya ölçeğindeki tehdidini, milyonlarca Sovyet insanının bedenlerini ve iradelerini barikatlaştırarak bertaraf etmesi, haklı ve gerekli savaştan ne anlaşılması gerektiğine dair evrensel bir örnektir.

1 Eylül 1939’da faşist Alman ordularının Polonya’yı işgali ile başlayan büyük savaş, Sovyet önderlerinin halkla bütünleşen yaratıcı dehasıyla, faşizm yenilgiye uğratılarak sonuçlandı. Ancak, II. Dünya Savaşı’ndan sonra da emperyalizmin dünya halklarıyla savaş halinde bulunmadığı tek bir gün olmamıştır. Yani İkinci Emperyalist Yeniden Paylaşım Savaşı’nın bitmiş olması ortaya evrensel bir barış çıkarmadı. 1 Eylül’ün sembolik anlamı bu gerçeklik akıldan çıkarılmadan ele alınmalıdır.

8 Mayıs 1945’te kızıl bayrak Berlin parlamento binasına dikildiğinde elbette çok şey değişti. Faşizm yenilmiş, onun şahsında da gerçekte emperyalizm yenilmişti. Halkların sosyalist bir önderlik

altında yoldaşça kenetlendiğinde ortaya nasıl bir enerjinin ve hatta yenilmezliğin ortaya çıktığı görüldü. Bu bağlamda 1 Eylül, ânın çelişmeleriyle dolayısıyla da sınıflar mücadelesi ile ilişkilendirilebildiği oranda, doğru kavranmış olur.

1 Eylül’ün, sınıfsal uzlaşmayla, çelişmeleri yoksayma ve dolayısıyla da mücadelesizlikle örtüştürülmesi, oradaki mücadele ısrarına, değerleri koruma ve sınıf düşmanı karşısında bir adım dahi gerilememe anlayışına (Stalingrad ruhuna) terstir. Benzer şekilde, **1 Eylül, Ethem’in kurşunlanmasını meşru gören hukukla, Ali İsmail’i döverek öldüren anlayışla uzlaşmayı değil, mücadeleyi gerektirir.**

Kürt sorunu bağlamı olarak gündeme getirilen barış anlayışında da çoğu kez olgunun özü ıskalanmakta, sistemin bir sınıfsal egemenlik olduğu gerçekliği gözardı edilerek, ulusal kimliklerin bir ittifak dahilinde barıştırılmasından söz edilmektedir. Bir taraftan barıştan bahsedilmesi diğer taraftan, devletin en küçük bir talebi şiddetle bastıran bir duruş sergilemesi, barışın **bir devrim sorunu** olduğunun ve **devlet demokratikleştirilmeden** gerçekleştirilemeyeceğinin göstergesidir.

1 Eylül, sosyalizmin faşizme karşı zaferini, dolayısıyla ezilenin ezene karşı başkaldırısını ifade eder.

1 Eylül, uzlaşma değil mücadeledir. Güncel anlamı, emperyalizme ve faşizme karşı örgütlü mücadelede ısrardır.

**1 EYLÜL 2013
DEVİRİMCİ HAREKET**

1 Eylül’ün Ardından*

Suriye halkını Esad’ın zulmünden kurtarma yalanı eşliğinde yapılan müdahaleler sonucu Lazkiye Arapça, Rojava Kürtçe ağıyor. Sahte kurtarıcılar ise, “Gönüllüler koalisyonu” adı altında kendi haklarını çalımlayarak, daha büyük yıkımların hesabını yapıyor.

Mehmet Yeşiltepe

**BARIŞ, MUTLAK İYİLİK;
SAVAŞ, MUTLAK KÖTÜLÜK
DEĞİLDİR**

Özünde Suriye’deki savaşla, yaşamın bireysel gibi görünen küçücük bir kesitindeki savaş çeşitli açılardan birbirine benzerdir. Önemli olan çelişmelerin doğru tanımlanması ve çözüme dair yanıtların doğru yerde aranmasıdır. Kısacası, karşıtların mücadelesinin yaşama içerilmiş halde olduğu bir dünyada, çelişmeler üstü bir barıştan veya savaştan söz edemeyiz. **Barış, mutlak iyilik; savaş, mutlak kötülük değildir.**

Bugün Suriye halkını, her türlü değerine tecavüz eden kiralık çetelerle uzlaştırmak nasıl gerçekçi değilse, insanların kapitalist sisteme razı edilmesi de, gerçeği görebildikleri oranda olanaklı değildir. Suriye halklarının gerçeği görmüş olması gibi, Türkiye halkları da gerçeği görebilir; bilinçlerin öndeki perde kimi yerlerinden incelmış, kimi yerlerinden de delinmiştir. Geline aşamada artık, **barışı uzlaşmaya, uzlaşmayı teslimiyete vardırmayan bir duruşa ihtiyaç vardır.**

Çeşitli deneyler göstermiştir ki, olumsuz sonuçlanan bir barış, daha büyük savaşları koşullar. Bu nedenle, savaş gibi barışın da doğru bir perspektif içinde ele alınması gerekiyor. Bu konuda, tüm karşıt yönlendirmelere rağmen toplam resim göstermiştir ki, doğru sorular sorup, doğru yanıtlar almanın yöntemsel anahtarı

ni artırmak oldu.

2013’ün “barış günü”nü de geride bıraktık. Kutlamalar, vs oldu, ama sanki barışa dair iyimser beklentileri de geride bırakmış gibiyiz.

1 Eylül sabahı Taksim, insanlar el ele tutuşmasını diye işgal altındaydı. Darbe karşıtlığını sömürerek Suriye’yi darbeleme hesapları yapanlar, Rabia işaretleri ve Esmâ posterleri eşliğinde, yanlarına Ufuk Uras’ı da alarak soluğu, Mısır Konsolosluğu’nun karşısında aldı. Yaşama, kadınla ve güzelliklerle barışamamış olan Şeyhzedan Harman, mitinge gitmekte olan eski eşi, BDP Küçükçekmece Kadın Meclisi Üyesi Nazliye Sincar’ı vurdu. Siyasete gözyaşı karıştırmakla ünlenmiş AKP kurmayları, Suriye’ye yapılması planlanan saldırıyı erkene aldırarak ve çapını büyütmeyle meşguldü. Bu kez en büyük ve en gerçek barışı yaptıklarına inanan ve askeri güçlerini sınır ötesine çekmekte olan PKK’liler, en büyük savaş olasılığında bahsederek hale geldi.

İnsanların el ele tutuşmasından bile suç delili damıtır hale gelmiş olan iktidar, doğayla savaşını, Gezi tecrübesinden sonra da sürdürdü. Çeşitli kamufajlar altında veya penguenleşen medya sayesinde gizli tutarak, **doğanın rant için katledilmesi** politikasına devam etti. Gezi’den edindiği dersler, daha çok TOMA, daha çok gaz; Kürt coğrafyasından İstanbul’a tecrübeli taburlardan bir kısmını kaydırmak, polislin sayısını ve yetkisi-

Bu tablo, barışın bir güne sığmadığını, bir iklim hatta bir yaşam biçimi olması gerektiğini gösteriyor. Ancak bu, kendiliğinden veya kavramın içerdiği pozitif çağrışımla gerçekleşecek bir sonuç değildir. Barış da insanın önüne koyduğu pek çok amaç gibi, doğru tanımlanmayı ve uğrunda mücadele edilmeyi gerektiriyor. Ancak, düşünsel zeminde norm sorunlarının ve kafa karışıklığının arttığı bu koşullarda, “*barışa da mücadele ile ulaşılır*” demek yetmez. Marksizm’den ilham alarak “hangi barış, kim için barış?” sorularını sormadan isabetli sonuçlara varmak ve doğru yerde saf tutmak kolay değildir.

Bugün Berkin’in yatağında ölüme karşı mücadelesi de, Medeni’nin, Ethem’in veya Abdullah’ın annesinin başka Medeniler ölmesin diye yürüttüğü çaba da, bir fabrikadaki emek mücadelesi de, bir kadının ataerkil hegemonyaya karşı mücadelesi de bir çeşit savaştır; yaşamın ölümüne, güzelin çirkine, haklının haksıza karşı savaştır. Bu konuda da Marksizm’den ilham alırsak, **görüyoruz ki Berkin’i ölümlükle uzlaştırmayız; o mücadeleyi kaybetse de ölümlükle barışmayacaktır; kadını ataerkillikle, işçiyi ücret köleliğiyle barıştırmayız; ama ezen-ezilen mücadelesinde doğru yerde saf tutmasını sağlayabiliriz.**

Marksizm'de içkindir. Bunun pratik karşılığı da, Gezi'de ifadesini bulan sınıfsal duruştur.

Sınıfsal duruş her zaman derinlikli bir düşünsel ön süreç gerektirmez. Halklar pratikten öğrendiğini sezgileriyle birleştirip doğru yerde saf tutabilir. Bugünün koşullarında, algıyı yönlendirme işini sektör haline getiren emperyalizmin tüm çabalarına rağmen, gerçeği görebilme imkan ve araçları da büyüyor. Emperyalizm, Obama'nın siyahilik sömürüsüne rağmen, sınıfsal niteliğini gizleyemiyor. Çünkü onlar hırsta da, kârda da, sevinç ve hüznünde de benzerdir. **Bush'la Obama arasındaki fark, bir renk hilesidir.**

Emperyalizm, kapitalizmin kötülüklerinin tekleşmesi; azami kâr için, daha çok sömürü, daha çok işgal, dolayısıyla da siyasal gericilik demektir; gizli işgalden beri girdiği her coğrafyaya, demokrasi adı altında götürdüğü gerçekte faşizmdir. Kriz, emperyalizmin bu niteliklerini artırmıştır. Bu, iktidarda olanın kişisel özelliklerini aşan, sistemsel bir konudur.

Emperyalizmin kötülükler üreten çarkı döndükçe, asli aktörden taşeronu kadar tüm özneler ve ilişki ağı giderek görünür hale

gelmektedir. Gezi'yle Adeviyye'yi karşı karşıya getirmeye ve zafere işaretini Rabia işaretleriyle ikame etmeye çalışanların, dolayısıyla hakkı haksızlıkla bastırmaya çalışanların açmazı bundandır.

Gezi, amaçları itibarıyla sistem karşıtıydı; nesnel olarak devrimciydi. Bileşenlerinin çokluğu ve birlikte hareket potansiyeli açısından bir devrimin mümkün olduğunun işlediği. Bir tek beden bile barikatlaşabileceğini göstermiş olması itibarıyla, sistem için tehlikeliydi. Onca gaz, onca TOMA ve önlem bundandı. Toplumun hafızasında bu haliyle yer almaması istendi. Ama tarihte çeşitli dönemlerde olduğu gibi, demirden ve baruttan önlemler halkın iradesini yenemedi.

Süreç devam ediyor, kırılmamış olan Gezi iradesinin; rant avcılığına, sömürü ve talana devam eden iktidarın, şu veya bu uygulamasında karşısına çıkmaması için önlem alınmıyor. İnsanların bir araya gelmesinden; ellerinin, akıllarının, özellikle de yüreklerinin birbirine değmesinden korkuluyor. **Bırakalım Suriye halkıyla kardeşliği, sokak kardeşliği bile bir tehdit olarak görülüyor. Ve şiirdeki gibi, hiçbir önlem cellâdın kâbuslarını azaltmıyor.**

Gerçekte Dünya Barış Günü de bir sınıfsal ayrışma sebebidir. Ege-men sınıflar, barış gününü emperyalizme meşruiyet oluşturan BM'yle ilişkilendirir ve törenselleştirir ve bir olgu olarak görür; sistemlerini tahkim etmek için, böylesi günleri bir sömürü aracı haline getirir. Gerçekte ise barış günü, Sovyet halklarının faşizme karşı komünal bir ruhla ve ölümüne direncini simgeler. **8 Mayıs 1945'te Berlin Parlamentosu'na dikilen kızıl bayrak, faşizmin yenilgisinin olduğu kadar, barışın savaşla kazanıldığı da ifadesidir; doğru yerde iradeleşmiş bir halkı, hiçbir gücün yenemeyeceğinin göstergesidir.**

Aradan yıllar geçti, küreselleşen emperyalizm, halklara karşı saldırganlık grafiğini büyütüp çeşitlendirdi. Ve yakın geçmişte "Arap Baharı" adı altında yeni bir yıkım sürecinin startını verdi. Mısır ve Tunus'ta, sistem değişikliğini önlemek üzere halkın tepkisi manipüle edildi. **Libya ise, yıkıldı. Bu, gerçekte Suriye'ye müdahale öncesi bir çeşit provaydı.**

Libya'yı yıkanlar, şimdi Suriye'yi ve başarabilirlerse devamında İran'ı yıkma amacındalar. Bir süredir, Suriye halkını Esad'ın zulmünden kurtarma yalanı eşliğinde yapılan müdahaleler sonucu **Lazkiye Arapça, Rojava Kürtçe ağlıyor.** Sahte kurtarıcılar ise, "Gönüllüler koalisyonu" adı altında kendi hukuklarını çalınarak, daha büyük yıkımların hesabını yapıyor.

Yıllar önce Einstein, **"Dünya yaşamak için tehlikeli bir yer; kötülük yapanlar yüzünden değil, durup seyreden ve onlara ses çıkarmayanlar yüzünden."** demişti. Bu, bir çeşit sorumluluk çağrısı ve duyarlılık testidir. Güncellenmiş ifadesi ise, **Suriye meselesinde sessiz veya edilgen kalmamak, Libya'da yapılanın Suriye'de yapılmasını önlemektir.**

*Birgün Gazetesi'nden alınmıştır, 8 Eylül 2013

Arap Baharı En Zorlu Sınavlarından Birini Mısır'da Veriyor

Gerçekte ABD için İslam'ın ılımlı olması da iktidarın darbeci veya seçilmiş olması da önemli değildir, yeter ki stratejik çıkarlarına hanel gelmesin. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi, zikzaklı bir süreç izlemesine rağmen, ihtiyaca göre çeşitli rötüşlerle devam ediyor.

Mısır, Mübarek, Tahrir... Arap Baharı olarak adlandırılan süreçte en çok öne çıkan kavramlardı. Öyle ki, Türkiye'de yaşanan Taksim eksenli direnişi, Türkiye'nin Tahriri (veya baharı) olarak değerlendirilenler oldu. Gerçekte ise, Mısır'da "devrim" diye adlandırılan değişim, Mübarek'in iktidar koltuğundan alınmasına indirgenmiş, halk isyanı ordu eliyle **yatıştırılmış** ve Müslüman Kardeşler, sistemle uzlaşma beklentileri eşliğinde iktidara taşınmıştı.

Mısır, yüzde 40'ı okuma yazma bilmeyen, 90 milyon nüfuslu bir ülkedir. Toplumun yarıya yakını, 2 doların altında bir gelirle yaşıyor. Halkın tepkisinin had safhaya ulaştığı ve Tahrir pratiğinin yaşandığı koşullarda, içerideki memnuniyetsizlik dışsal dinamikle (emperyalizmin Arap Baharı adlı hesap ve müdahaleleriyle) çakışmış ve Mübarek, bir müdahale ile iktidardan indirilmişti.

Yüzde 20 civarında bir oy potansiyeline sahip olan Müslüman Kardeşler'in iktidara gelişi, halkın büyük çoğunluğunun sandığa gitmediği bir seçimle gerçekleşti. Kısa süreli iktidarlarında yaptıkları uygulamalarla, onlara iktidar yolunu açan Tahrir öfkesinin yeniden ve hızla, bu kez kendilerine karşı kabarmasına sebep oldular. Sınırlı bir kabul ile yetinilip aceleyle getirilmiş anayasa değişikliği ile tüm yetkileri elinde toplama, vali atamaları, Mübarek dönemindeki neoliberal politikaların oldu-

ğu gibi hayata geçirilmesi, kadrolaşma, vb uygulamalar, Müslüman Kardeşler'in bir önceki iktidardan çok da farklı olmadığı kanaatini hızla besledi. Ve sonuçta, **13 milyon oyla seçilen Mursi'nin istifası için 22 milyon seçmen imza verdi.**

Gerçekte ABD'nin Mısır'da yaptığı, bir taraftan Müslüman Kardeşler'i sistemin içine katma, diğer taraftan çok partililik, seçim, vb olgular üzerinden bir demokratikleşme görüntüsü vermektir. Böylece, halkın 30 yıllık Mübarek diktatörlüğüne karşı biriken öfkesi de kontrol altında tutulmuş olacaktı. Bu, Arap Baharı olarak anılan müdahalelere içerilmiş bir yöntemdir; **halkın tepkisi basamak yapılarak egemenlerin sistem içinde ihtiyaç duyduğu değişim gerçekleştirilmiş oluyor.**

Öz olarak müdahaleler bu çerçevede gerçekleşiyor olsa da, ad ve içerik olarak AKP'ye benzer partilerin yaygınlaştırılmasına veya Müslüman Kardeşler adlı yapının pek çok ülkede örgütlü olmasına bakarak tüm ülkeleri aynı kefeye koymak, gelişmeleri birbirinin fotokopisi olarak görmek doğru değildir. Hatta ABD'nin, istediği ülkede istediği gücü bir parmak işaretleriyle iktidara getirdiğini düşünmek de doğru olmaz.

Elbette ABD'nin BOP gibi kapsamlı projeleri veya Şii eksenli olarak adlandırılan ittifakı dağıtmak, dolayısıyla Sünni ağırlıklı ilişkiler kurmak gibi hesapları var. Hat-

ta bunlar, karşılaşılan şu veya bu problem üzerine birdenbire vazgeçilmeyecek denli uzun erimli planlamalara dayanmaktadır.

Mısır'daki veya Suriye'deki gelişmeler önemlidir. ABD'nin her an her yerde istediğini yapamayacağını göstergeleridir. Hatta bu durumu, AKP'nin Türkiye halkları karşısında giderek teşhir olmasına ve politikalarını uygulamada çektiği güçlüklerle benzetebiliriz. **Böyle anlarda, uygulanmakta olan yöntemlerin gözden geçirildiği doğrudur. Ancak, geçişlerin çok bileşenli niteliği ve bir süreç gerektirmesi sebebiyle, "Erdoğan dönemi bitti.", "ılımlı İslam projesi çöktü" gibi kesinlemeler yapmak için acele edilmemelidir.**

Bu süreçte Mısır'daki gelişmeleri, ABD'nin ılımlı(veya uyumlu) İslam'dan vazgeçip yeniden ulusal değerlere vurgu yapacağı, iktisadi anlamda Keynesçi bir sürece dönüşeceği biçiminde değerlendirenler veya **"Gelecek kuşaklar bu olayları inceledikleri zaman, Mısır'daki bu darbe, dünyanın süper gücü olarak bilinen ABD'nin çöküşüne giden bir dönüm noktası olarak ele alacakları bir konu olabilir."** diyenler oldu. (bkz. www.voltaire.net William Engdahl). Bu değerlendirme hataları, genellikle görüngülerle yetinme, olguyu büyük resim içinde ve derinliğine analiz edememe eksiklikleri sebebiyle gündeme gelmektedir.

Gerçekte ABD için İslam'ın ılımlı olması da iktidarın darbe-

ci veya seçilmiş olması da önemli değildir, yeter ki stratejik çıkarlarına hanel gelmesin. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi, zikzaklı bir süreç izlemesine rağmen, ihtiyaca göre çeşitli rötüşlerle devam ediyor. İslam dünyasındaki tüm önemine rağmen Mısır da, Müslüman Kardeşler de bütünü sadece bir parçasıdır. **Ve unutmamak gerekiyor darbe, ABD'nin bilgisi ve iradesi dâhilinde gerçekleşmiştir.**

Mısır'ın en özgün yanlarından biri de ordunun niteliğidir. Silahlı kuvvetler, ABD ile güçlü ilişkileri olan, doğrudan destek gören ve dev bir holding gibi iktisadi alanda varlık gösteren bir yapıdır. Bu bağlamda attığı adımda bizzat kendi çıkarlarının da rolü olmuştur.

Siyasal İslam'dan vazgeçme iddiasına gelince; bu, Ortadoğu gerçekliği ile bağdaşmayan bir değerlendirmedir. Hele ki Mısır gibi, Sünni kesimlerin en büyük otoritesi kabul edilen El Ezher'i bağrında taşıyan ve dolayısıyla İslam dünyası üzerinde ağırlığı olan bir ülkede, siyasal İslam'dan vazgeçmek sanıldığından da zordur. Nitekim ordu, bu kez de Selefî yapılarla ilişki içinde anayasa yapmakta, onlara danışarak adım atmaktadır.

Siyasal İslam kavramı, ılımlı İslam'dan daha genel bir kavramdır. Son seçimlerde Selefîlerin oyu da düşünüldüğünde, ortaya siyasal İslam adına azımsanmayacak bir oy oranı çıkar. (*) Nitekim

darbeden sonra bizzat ABD'nin yönlendirmesi ile siyasal İslam'la beraber anılan Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkeler para musluğunu açmış, ilk elden Mısır'ın darbeci iktidarına 12 milyar dolar destek kararı çıkmıştır. Aynı süreçte ABD'nin Mısır'a 4 adet F 16 uçağı vereceği haberi basına düştü. Halbuki, ABD'nin 1961 tarihli Yabancı Yardım Yasası "*demokratik yollarla seçilmiş hükümetin askeri darbe ya da kararname ile devrildiği*" durumlarda bu ülkeye yapılan yardımın anında kesilmesini şart koşar. Ancak Washington'un bu yasayı, stratejik çıkarları çerçevesinde eğip büktüğü biliniyor. Türkiye halkla-

rı buna, 12 Eylül pratiği ile tanıktır. ABD, doğrudan kendi organizasyonu olan 12 Eylül darbesinin ardından Dışişleri Bakanlığı tarafından "*demokratik yollarla seçilmiş herhangi bir hükümetin iktidarını kaybetmesinden endişe duyduklarını, demokratik düzenin geri gelmesini sabırsızlıkla beklediklerini*" açıklamıştı. Doğrudan bir kınama olmadığı gibi, ekonomik yardımlar da kesilmemişti.

Dikkat edilirse ABD, Mısır'da ordunun Muhammed Mursi'yi devirmesinin ardından, gelişmeleri darbe olarak nitelenmekten kaçındı. Ve yukarıda da belirttiğimiz gibi Körfez ülkeleri üzerinden yardım musluklarının açılmasını sağladı. **ABD için, demokratik ölçekler de İslam'ın şu veya bu yorumu da bir araçtır; çıkarlarına bağlı olarak aynı tarihsel dönemde zıt duruşlara sahip kesimleri desteklediği bilinmektedir.** Nitekim bugün Mısır'da darbeci rejim, yeni anayasa taslağında, İslami içeriği daraltacağına arttırıyor. Ayrıca grevler sınırlandırılmakta, ifade özgürlüğünün alanı daraltılmaktadır. Müslüman Kardeşler'i aratacak gibi görünen bu uygulamaların devamında, laik zeminde duran muhalefetin, bir önceki süreçte ö-

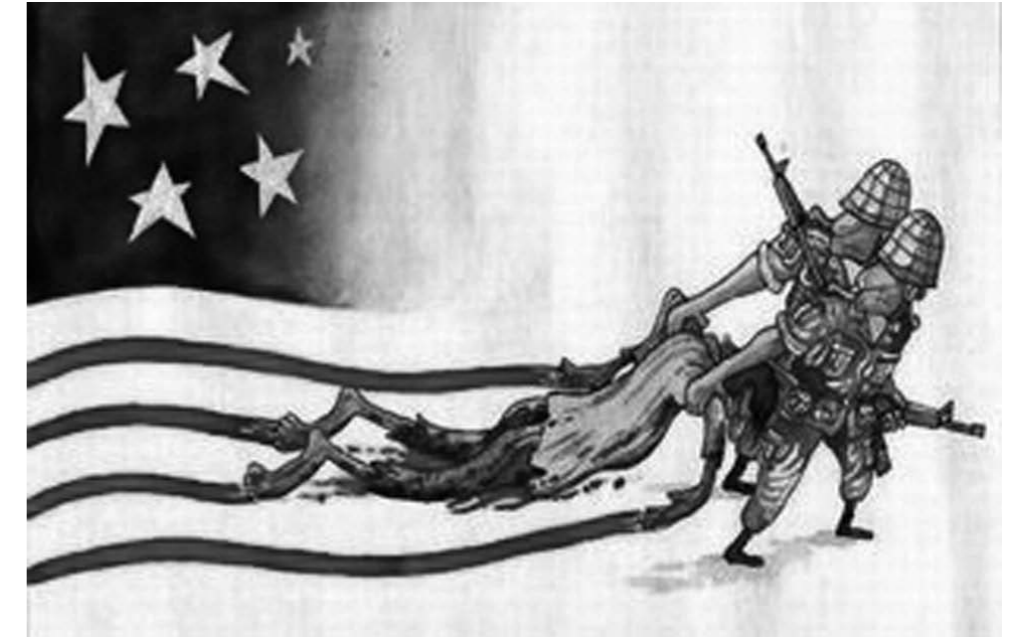
nemli rol oynayan sendika, vb yapıların, orduya karşı harekete geçmesi zayıf bir olasılık değildir.

DARALTILMIŞ VEYA YAPAY İKİLEMLER HALK KESİMLERİNİN GÜCÜNÜ BÖLÜYOR ORTAKLAŞMA OLASILIĞINI GÜÇLESTİRİYOR

Türkiye'de özellikle AKP sürecinde halkın tepkilerinin istismar edildiğine, "darbe", "vesayet", vb kavramlar üzerinden halkın iktidara yedeklenmesini sağlayacak yöntem ve araçların geliştirildiğine çeşitli biçimlerde tanık olduk. Gerçekte bu sadece Türkiye'de denenilen veya yalnızca AKP'ye özgü bir yöntem değildir. Örneğin, Mısır'da darbe sonrasında Mursi karşıtları Tahrir'de, Mursi yanlıları Adaviyye'de toplanmaya başladı. Mısır sokaklarındaki tartışma ve hatta saflaşma, Türkiye'de de örneklerine rastladığımız gibi "*Darbe mi devrim mi?*", "*Mursi mi ordu mu?*" ikilemine sıkışma eğilimi taşıyor. Ancak gelişmeler büyük resim içerisinde yerine oturtulup doğru değerlendirilebilirse, ehveni şerin de daraltılmış ikilemlerin de yeterli olmadığı görülür ve gerçek alternatifine giden yolda buluşma sağlanır.

Halkın kendi pratiğinden öğrenerek egemenlerin yanıltıcı atraksiyonlarını boşa çıkaracak bir ortak akıl geliştirebileceği, Türkiye'de Gezi sürecinde görülmüştür. Mısır'da da bu potansiyel vardır. Sömürüyü, baskı ve zulmü bizzat yaşayan halkın öngörülerini hafife alınmamalıdır. Nitekim Mısır'da liberal muhalefetin oluşturduğu Ulusal Kurtuluş Cephesi de Mursi karşıtı gösterilerin başını çeken Temerrüd (isyan) hareketi de geçici yönetimin hazırladığı takvime karşı çıktı.

Halkın bu tür süreçlerde kendi alternatifini yaratma olasılığı, emperyalizmin ve işbirlikçi re-

jimlerin en büyük korkusudur. Bu bağlamda, Mısır'da ABD'nin tercihini kimlerden yana koyacağı, ordunun hangi rolü nereye kadar oynayacağı, toplumsal muhalefetin nicel ve nitel durumu ile doğrudan ilintili olacaktır.

Arap Baharı sürecinde, demokratikleşme, insan hakları, özgürlük gibi kavramların öne çıkmış olması, nasıl kiralık asker niteliğindeki çetelerle işbirliği yapmaya engel görülmemişse, Mısır'da olduğu gibi gerekmesi halinde darbede ısrar etmekten kaçınılmayacaktır.

Siyasal gericilik, emperyalizmin niteliğine içkindir. Bu nedenle, konjonktürel çıkarları gereği

biçimsel kimi demokratik adımlardan yana olsa da, hiçbir koşulda ABD'nin halkların özgürlüğünden yana tavır almayacağı bilinmeli, **halkın öz gücüne dayalı bağımsız politikalar geliştirilmelidir.**

Emperyalizm yenilecek halklar kazanacak.

Yaşamın Mısır halklarının özgürlük ve demokrasi mücadelesi.

(*) Selefîlerin Nur Partisi, Mısır'ın ikinci büyük İslami hareketidir. Müslüman Kardeşlerin aksine, ordunun açıkladığı yol haritasını kabul ettiğini açıkladı.

17 HAZİRAN 2013
DEVİRİMCİ HAREKET

ABD, Mısır'da ordunun Muhammed Mursi'yi devirmesinin ardından, gelişmeleri darbe olarak nitelenmekten kaçındı. Ve yukarıda da belirttiğimiz gibi Körfez ülkeleri üzerinden yardım musluklarının açılmasını sağladı. ABD için, demokratik ölçekler de İslam'ın şu veya bu yorumu da bir araçtır; çıkarlarına bağlı olarak aynı tarihsel dönemde zıt duruşlara sahip kesimleri desteklediği bilinmektedir. Nitekim bugün Mısır'da darbeci rejim, yeni anayasa taslağında, İslami içeriği daraltacağına arttırıyor. Ayrıca grevler sınırlandırılmakta, ifade özgürlüğünün alanı daraltılmaktadır. Müslüman Kardeşleri aratacak gibi görünen bu uygulamaların devamında, laik zeminde duran muhalefetin, bir önceki süreçte önemli rol oynayan sendika, vb yapıların, orduya karşı harekete geçmesi zayıf bir olasılık değildir.

“YÂRİN YANAĞINDAN GAYRI HER ŞEYDE HEP BERABER” DİYEBİLMEK İÇİN DİRENİŞ KOMİTELERİNDE BİRLEŞELİM!

İklimin sıcaklığına toplumsal sıcaklık katarak büyüyen halk direnişi, yaratıcı ve öğretici bir mecrada akışını sürdürüyor. Bu, yaşam enerjisi çalınmış bir halkın gücünü keşfetme ve ışığına kavuşma hareketidir. Gecenin yerini şafağa bırakması, günün ışmasıdır. Bedel ödemeye bu gönüllü yatkınlık, çekilen acıların büyüklüğünü olduğu kadar, umudu büyütme isteğini de yansıtıyor. Bugüne dek sistem tarafından yok sayılan, söz, yetki ve karar hakkı verilmeyen halk, kapitalizmin antitezini örgütlenme sürecinin her boyutunda bir özne olarak yer alıyor.

Toplumun en ileri beklentilerinin yükünü omuzlarında hissedererek yola çıkan devrimciler, anla gelecek, araçla amaç arasındaki bağı görünür kılan bu toplumsal ortak refleks alanlarında, kazanımların kalıcılığı ve daha ileri noktalara taşınması için, birikim aktarımında bulunmalı ve her düzeydeki katılıma imkan tanıyan yöntem ve araçlar geliştirmelidir.

Parklarda kurulan forumlar, sadece bir demokrasi pratiği değil, bir okuldur. Kendini ifade eden, katılan, üreten ve hayata geçiren insan, toplumsallığın bugüne dek gemlenen yanlarıyla tanışıyor. Bunlar aynı zamanda, kapitalizmin sosyalizm pratiklerine sızan ve deneyimleri sakatlayan niteliklerinin nasıl aşılacağına dair bir ipucudur. Gelecek toplumun mümkünliğüne işaretler. İnsanlar, kapitalizmin tuzağı olan, oyalayıcı ve sahte çö-

*Sanki Halil Efe,
Ege köylüsünün hakları için direniyor.
Sanki Rosa,
Direnen kadınların şahsında yaşatılıyor.
Ve Anadolu Mezopotamya'yı kucaklıyor.
Faşizmin korkusu bundan,
Omuzlar birbirine yoldaşça değişiyor.*

zümler yerine kendi çözümlerini üretme sürecine girmiştir.

ŞİMDİ DİRENİŞ KOMİTELERİNİ GÜNCELLEME ZAMANIDIR

Yıl 1978; dünyada reel sosyalist cephe kapitalizmin izleri azalacağına artıyor. Pazar-piyasa ilişkileri, özel mülkiyet ve rekabet giderek alan genişliyor. Öyle ki sosyalist üretim ilişkilerini uygulama halindeki Çin ve Sovyetler Birliği iki karşıt kutup haline geliyor. Bu çelişmeyi ABD ile olan çelişmenin de önüne çıkararak sürece angaje olan anlayış, Türkiye’de de azımsanmayacak boyutlarda karşılık buluyor.

O süreçte **Devrimci Yol**, Çin-Sovyet kutuplaşmasına taraf olmamakla kalmadı, aynı zamanda devrimci mücadelenin zafer sonrasında bürokratik eğilimlerle sakatlanmaması için bugünden yarına neler yapılması gerektiğine dair üretimlerde bulunmaya başladı. Enerjisini, sosyalist zemindeki kutuplaşmayı büyütme değil, halk içi çelişmelerin uzlaşırılığında hareketle kolektif yaşamı mümkün kılacak projelerin üretimine harcadı. Mahallelerden, okullardan, çatışmalı ve çatışmasız alanlardan edinilen deneyimleri süzerek yöntemleştirdi ve ortaya **Direniş Komiteleri** çıktı.

Direniş Komiteleri, örgütlü bir toplum yaratmanın yöntemidir. Kapitalizme/sisteme karşı tüm tepkilerin, itiraz ve reflekslerin ortak-

laştırılarak aynı toplumsal hedefe, alternatif ilişkilere yönlendirilmesinin adıdır.

Direniş Komiteleri, adından da anlaşılacağı gibi bir direnç zemini. Ancak bu direnç, olumsuz tanımlamakla kalmaz, alternatif geliştirir. 1980 öncesi pratikte, faşist saldırıların yoğunluğu, o saldırılara karşı kendini savunmak üzere kenetlenme, güç biriktirme ve yöntem geliştirme eğilimlerini öne çıkarttı. Ancak o koşullarda da, örneğin faşist saldırı olmadığı yerlerde, halkın kendi sorunlarını, oluşturdukları doğrudan demokrasi zemininde çözüyor, söz-yetki ve karar sahibi olarak hareket ediyordu.

Cephesel örgütlenmenin örgütsel alt birimi olarak hayata geçirilen direniş komiteleri, aynı zamanda cephenin salt savaş terimi olmadığını, itiraz ve çatışmanın, geleceği organize etme mücadelesi ile iç içe geçtiğini gösteriyordu.

Eğer toplumsal dönüşüm salt devrimcilerden ibaret bir pratik değilse ve devrim sonrasında özgür yaşamın organizasyonu örgütlü bir halk gerektiriyorsa, örgütlü toplum için bugünden yarına atılacak adımlar büyük önem taşır.

Direniş Komiteleri, kimi örgütlü yapıların kendi ideolojik politik ihtiyaçları çerçevesinde dar grup örgütlenmesinin sınırları içinde hayata geçirdiği meclis, komün, v.b. pratiklerden farklıdır. Demokratik Halk Devrimi, sistemle sorunu olan tüm sınıf ve tabakaların

örgütlenerek özgürlük perspektifiyle hareket etmesine dayanır. Bu örgütlenmenin tutkalmı kimlik siyaseti değil sınıf kardeşliği oluşturur. Ana izdüşümü, ezen ve ezilen ikilemidir. Ezenler, mevcut iktidardan yana çıkarı olan bir avuçtur. Ezilenler ise, sistemin mağduru milyonlardır.

Mücadelenin bu şekilde algılanması, ânın da geleceğin de kazanılması için bir zorunluluktur. **Doğrudan demokrasi kültürü ile donanmak; halkı da öncüyü de eğitir, kapitalizmin etkilerinden arındırır, söz ve fiil arasındaki uygulanma farkını yok eder.** Bugün Gezi pratiğinde dışavuran kimi farkların sebebi, nihai hedefle (özgür bir toplum hedefiyle) arasında bağ kurmada güçlük çekilmesidir. Olumlulukları ağır basan bir süreçte, objektifi bardağın boş tarafına tutacak değiliz. Kimileri gerçekten kibir, rekabet, vb eğilimlerin sol versiyonunu üreterek hareket ediyor olabilir. Ancak toplamda eşine az rastlanır bir ortaklaşmanın yaşanıyor olması, bizlerin sürece umutla bakması için yeterli bir nedendir.

Geriye, mevcut dinamiğin doğru yöntem ve araçlarla alternatif yaşam ufuklu bir doğrultuya kanalize edilmesi, buna uygun araç ve yöntemlerin yaratılması kalıyor. Bu konuda gerekli olan deneyim/birikim devrimcilerde yöntemsel boyutta var ise de, mevcut halk bileşimi ve pratik ihtiyaçların özgünlüğü, tüm tarafların katılımına imkan tanıyan bir işleyiş ve yaratıcılığı gerektiriyor.

FATSA, ALTERNATİF TOPLUMUN ÖNSÖZÜYDÜ; BUGÜN ÜLKE BİR BÜTÜN HALİNDE FATSALAŞMA YOLUNDA

1980 öncesi süreçte bir ilçe düzeyinde de olsa alternatif toplumun örnek modelini yaratmayı başaran Fatsa’da, çamurdan karaborsaya kadar hemen her sorun elbirliği

ile aşılmış, yaşamın tüm kesitlerinin demokratikleştirilebileceği görülmüştür. Bugün eğer Fatsa’dan öğrenilecek ve bu pratik âna taşınacaksa, bu tekrarlar değil olgunun özünün yeniden yaratılmasıyla mümkün olacaktır.

Kapitalizm en ücra köşelere dek uzanmış, insan hayatının her noktasını belirler/şekillendirir hale gelmiştir. Bu nedenle, Fatsa fikri ölçü alınırken, tarihsel diyalektiğin değişim yönündeki işleyişi dikkate alınmalıdır. **Sosyal medya da parklardaki forumlar da bir ortak aklın oluşması için önemli zeminlerdir.** Sürecin ciddiyeti, tarafların birbirine attığı önem ve direnişin her halkasında yaşanan birbirini sahıplama refleksi, oluşan ortak aklın çapına da derinliğine de olumlu yönde etki etmektedir. Bugüne dek hiçbir provakatif çaba süreci bozmaya, bütünlük oluşturucu kimyayı dağıtmaya yetmemiştir.

Süreç, iktidar sahiplerinin ezberini bozmuştur. Geliştirdikleri manipüle edici veya provakatif müdahaleler, bir çeşit çaresizliği yansıtır hale gelmiştir. Çok güvendikleri TOMA, gaz, cop, tutsaklık, v.b. dahil hemen hiçbir araç istedikleri sonucu vermemektedir.

Amerikalı hiciv ustası ve aktör Will Rogers’ın “kendini bir çuku-

run içinde bulursan kazmayı bırak” diye bir sözü var. Ancak iktidar sahipleri sınıfsal nitelikleri gereği, düştükleri çukuru derinleştirmeyi sürdürürler. Bugün yaşanan da odur. Halkların çalınmış değerleri üzerine bina edilmiş düzeni yalanla ve şiddetin mümkün olan tüm biçimleri ile korumak, ömrünü uzatmak istiyorlar. Çırpındıkça daha çok teşhir oluyorlar. Yine de yenilgiyi kabul etmeleri, kendiliğinden çekilmeleri veya demokratikleşmeleri beklenmemelidir.

Bu nedenle;

* Geçmiş Direniş Komiteleri pratiğinden öğrenerek hayatın her alanında örgütlü bir duruş sergilenmeli, direniş güçleri buldukları her alanda, **ihtiyaç duyulan oran ve çeşitlilikte** kendi komitelerini kurmalıdır.

*Direniş Komiteleri, alternatif bir yaşamın örgütlenmesini, tüm katılımcıların söz-yetki-karar sahibi olmasını, dolayısıyla da doğrudan demokrasi içinde bütün bir yaşamın yeniden organizasyonunu amaçlar. Bunun içinde direniş de vardır, sıradan günlük yaşamın gerekleri de.

*Parklar mahallelinin buluşma/toplanma noktasıdır. Mahalleler yaşam alanlarıdır. Bu alanların özgün sorunları da dikkate alınarak

sisteme alternatif örgütlenmelerin oluşturulması, sistemin araçlarına ihtiyaç duymadan sorunların çözümü için araç ve yöntemlerin geliştirilmesi, bu sürecin güvenceye alınması ve kalıcılığı için bir zorunluluktur.

*Devlet zorunun, baskı ve şiddetin hep önde olduğu bu faşist rejimde, Direniş Komiteleri öncelikli gündemine, parçanın bütünü, bütünü parçayı sahiplendiği bir savunma refleksinin geliştirilmesini ve bunun için gerekli hazırlıkların yapılmasını almalıdır.

*Yeniköy Parkı, Kocamustafapaşa, vb yerlerde forumlara yapılan saldırılar; pala, sopa veya silahla direnişe müdahale eden devlet destekli çeteler, örgütlülüğün önünde savunma birimleri oluşturma görevinin durduğunu gösteriyor.

*Direniş, faşizmin niteliğini, araçlarını ve kimin dost kimin düşman olduğunu görünür kılmıştır. Diktatörlük tanımı, direnişçiler tarafından bilince çıkarılmıştır. Artık güvenlik adına hareket eden kurumların ve kişilerin (polis, özel güvenlik, vb) sistemin birer aparatı olduğu bilinmektedir. Bu bilinç,

nasıl olmaması gerektiğinin olduğu kadar, nasıl olması gerektiğinin de bilincidir.

*Direniş, bir sistem partisine sığmayacak boyut ve içeriktedir. Bir tepki olduğu kadar bir arayıştır. Bu durum kendi seçeneğini yaratma olasılığını güçlendiriyor.

*Kapitalizmde temsil sistemi, diktatörlüğün ayıbını örten bir araçtır. Seçimler bir aldatmaca, demokrasi kavramı edebi bir kamuflajdır. Darbe karşıtlığı, ileri demokrasi veya çetelerin tasfiyesi, iktidar tarafından kendi darbesini, kendi çetesini oluşturmak için kullanılan yanıltıcı bir retoriktir. İktidar kesimlerindeki agresifliğin sebebi, üzerindeki yaldızın dökülmesi ve kralın çıplaklığının ayan beyan ortaya çıkmasıdır.

Onlar, yanıldığını kabul etmeyi, düzeltmeyi ve halklaşmayı bilmezler. Onlara toparlanmak için tanınacak her fırsat demokratikleşme yönünde beslenebilecek her inanç bir zaman kayıdır. Ve farklı saldırılar için davetiye çıkartmaktadır.

Kürt sorunu dahil hiçbir konuda iktidardan demokratikleşme beklenmemelidir. Eğer halk-

ların tüm zenginliğini bağrında taşıyan alternatif bir toplum yaratılacaksa, bu icazetle veya onlarla “kazan kazan” ilişkisi temelinde yapılacak pazarlıkla değil, onlara rağmen geliştirilecek bir süreçle mümkündür.

Unutmamak gerekir ki özgürlük çağrısını yapan ilişkiler karşında iktidarın duruşu, kırmızıyı görmüş boğa gibidir. Komünal hiçbir ilişkiye tahammülleri yoktur. Bu nedenle, onlar saldıracak biz direceğiz. Onlar vermeyecek biz alacağız. Alternatif toplum için beklemeyecek, bugünden adım atacağız. Taksim komünü, forumlar, meclisler, bu konuda öğretici olmuştur. Şimdi sıra komiteleşmeyi hayatın diğer alanlarına taşımaya, sisteme alternatif örgütlenmeleri sisteme rağmen oluşturmaya gelmiştir.

Faşizme karşı omuz omuza durmak ve “yârin yanağundan gayri her şeyde hep beraber” diyebilmek için Direniş Komiteleri’nde birleşelim.

18 TEMMUZ 2013
DEVİRİMCİ HAREKET

Faşizm Koşullarında Yaşamak Direnmektir

12 Eylül, faşizmdir. Faşizm, uysallık dışındaki her duruşa tahammülsüzdür. Diğer bir ifadeyle faşizm koşullarında direniş ve teslimiyet dışında bir ara ton yoktur. Bu nedenle, faşizm koşullarında yaşamak direnmektir...

Devrimcilik; verilenle yetinmemenin, sürekli olarak doğruya ve güzelliğe doğru değişim küreklerini çekmenin projelendirilmiş bilimsel adıdır; bir kimliktir; bir yaşam biçimidir. Bu tanım, genel kabul görse de yaşam içinde devrimcilik döneme, kişiye veya yapıya göre farklı biçimler almış; izlenen yol, niyetten bağımsız olarak zikzaklarla, iniş-çıkışlarla dolu olmuştur.

Yetmişli yılların (özellikle ’74 sonrasında) bir özelliği **Kızıldere** sonrasında bir çeşit **yeniden başlangıç** niteliği taşımasıdır. Devralınan tüm birikimlere rağmen, gençlik yoğunluklu gelişen hareket, devrimci normlara dair bir bütünlük oluştururken; olması gereken gibi olmaması gerekeni de tanımlıyordu. Bu nedenle o yılları **Türkiye Devrimci Hareketi’nin büyüme çağı** olarak tanımlamak yanlış olmaz. Örneğin o konjonktürde emperyalizmi reddetmek için örgütlü olmak gerekmiyordu. Hele ki ABD, genel anlamıyla kötülük kavramıyla özdeşti. “Amerika katil katil” türküsünün ilgi görmesi gibi, Amerikan malı olduğu için kot pantolon giyilmemesi, Mercedes, vb ürünler kullanılmasının işbirlikçilikle özdeş görülmesi yaygın bir kültürdü.

70’li yılların ikinci yarısında Devrimci Gençlik’in sorumluluk hanesine antiemperyalizmin yanında antifaşizm eklendi. Devlet destekli sivil faşist hareket, halka toplu katliamlar dahil her bi-

çimde saldırıyor ve giderek taraf-sız durma koşulu kalmıyordu. 1977 1 Mayıs katliamı, söz konusu saldırılarda MHP’li faşistlerin yalnız olmadığını ve kontrgerilla dahil, karşıdevrimci örgütlenmenin ülke sınırlarını aşan boyutta olduğunun göstergesi oldu.

Bu süreçte halk kendiliğinden de olsa saldırılara karşı direnme eğilimi gösteriyor, elindeki imkanlarla kendini savunuyordu. İşte Devrimci Hareket o süreçte, halkın kendiliğinden de olsa geliştirdiği direnme eğilimlerini devrimci bir doğrultuya kanalize etmek ve daha bütünlüklü kılmak üzere **Direniş Komiteleri** örgütlenmesini öne çıkardı. Halkın kendi örgütlülüğünü geliştirmeyi amaçlayan bu öneri hızla yaşam içinde karşılık buldu ve Çorum, Sivas, Malatya gibi çeşitli illerde faşistlerin katliam girişimleri püskürtüldü. Halkla devrimciler arasındaki bağlar sıkılaştı. Kendi örgütlülüğünü yarattığı oranda, halkın kendine olan güveni arttı; yöneten-yönetilen ayrımının olmadığı alternatif bir topluma dair nüve biçiminde de olsa örneklerin ortaya çıkmış olması, kavganın nihai hedefi ile gün arasındaki ilişki soyut olmaktan çıkardı.

Vericilik ve paylaşım beslenen süreçte bedel ödemek gerektiğinde, hiç kimse geri durmuyordu. Gençecik insanlar, hatta çocuklar **Enver Gökçe**’nin, “Sana selam olsun Zincirin zulmün kar etmediği, Kırbacın kar etmediği

Büyük tahammül!” mısralarında ifadesini bulan **direnci** ve **önuru** hızla içselleştirdi. Dönem, **Nazım**’ın “yangınlara fazla bakan gözler yaşarmaz” sözünü gerçek kılan nitelikteydi. Orta yol, kaçak güreşmek, topu taca atmak mümkün değildi. Ya ölümüne direniş ya da ölümüne teslimiyet (insanı yaşayan ölüye çeviren teslimiyet.) söz konusuydu.

Bu nedenle, 12 Eylül sermayenin ihtiyaçları dahilinde iktisadi nedenlere dayanıyor ise de, askeri faşist darbenin mızrağının sivri ucunun hedefinde, sömürü düzenine alternatif ilişkiler örmekte olan devrimciler vardı. Çünkü o yaşam biçimi uzun vadede sermaye için en büyük tehditti ve sermaye kendine güvenli ortam istiyordu.

O gün, saat 04:00’ten itibaren devrimcilerin olduğu kadar onlarla ilişki içinde olan halk kesimlerinin evleri savaş sahnelerini aratmayan görüntülerle basıldı. İdam, devletin tasarlayarak insan öldürmesi diye bilinir, ama onlar sadece sehpa gerçekleştirenlerdir. Yoksa, kimi evinde, sokakta veya dağda kurşunlanarak; kimi işkencehanede, kimi de sonradan hapishanede olmak üzere çok sayıda insan, onların hukuk deyimleriyle taammüden öldürüldü.

Pek çok insan hala 12 Eylül döneminde gözaltına alındığında nereye götürüldüğünü bilmiyor. Çünkü bilinen sorgu merkezlerinin dışında tutsaklar sorgu yapacakların keyfi olarak belirlediği her yere

götürülebilir; yasal olarak 3 ay tutulabiliyor, gerektiğinde de son- suza dek kaybediliyordu. Normal sayılan sorgu süreci bir mevsimlik süreye denk geliyordu. Örneğin kışın işkencehaneye giren kişi, ilkbaharda çıkarılıyor, bu sürede banyo, tıraş, kıyafet değişimi, vb yapılmadığı için; sadece iklimi ve dış koşulları değil, kendi görüntüsünü bile yadırgar hale geliyordu.

Tutsaklığı, egemenlerin (özellikle CIA'nın) savaş esirleri konusundaki deneyimleri üzerinden programlayan Cunta'nın ilgili birimleri, işkenceyi sorgu sonrasında hapishanelerde de sürdürüyor, Vietnam'dan bildiğimiz Paulo Condor veya sonradan tanık olduğumuz Guantamo ve Ebu Garip benzeri uygulamalar askeri hapishanelerde yaşıyordu.

DİRENCİN ALTERNATİF YAŞAM BİÇİMLERİNİ DE İÇERECEK ŞEKİLDE BÜYÜMESİ ORANINDA EGEMENLERİN TEDİRGİNLİĞİ ARTTI

Bilinir ki açlık tokluğa, tut-saklık özgürlüğe, yokluk varlığa olan özlemi büyütür. Özlenene kavuşabilme inancı kişiyi alışılmışın dışında bir motivasyon ve enerjiyle harekete geçirir. Hele ki insanın hareketine doğru bir bilinç ve önderlik eşlik eder hale gelmişse, bedel ödemek engelleyici bir faktör olmaktan çıkar. Nitekim 1 Mayıs 1977 katliamı mücadelenin ivmesini düşürmedi; aksine o güne dek birikim halinde olan gençlik örgütlenmesi, Devrimci Hareket'in sürece nitelik katan iradi bir müdahalesiyle, hızla nitelik kazandı ve mevcut iktidar ilişkilerinin alternatifi, özgür bir dünyanın örnek modelleri halk içinde adım adım örülmeye başladı.

Okullarda devrimci örgütlülük oranında, öğrencinin insiyatif ve iradesi arttı. Bölgelerde halk, başında yöneticiler olma-

dan da yaşamını düzenleyebileceğini, can güvenliği için polise ihtiyacı olmadığını, dayanışmayla sorunlarını aşabileceğini yaşayarak gördü. Bireycilik, rekabet gibi insanın insani niteliklerini ve birbiriyle ilişkisini olumsuz yönde etkileyen eğilimler, dayanışma ve kardeşliğin öne çıkarılması oranında azaldı.

Marks'ın "insanlık öncesi son toplum biçimi" dediği kapitalizme rağmen, insanlar devrimci yolgöstericilik eşliğinde girdikleri ilişkilerde insanlaşma oranını arttırıyordu. Gelişen demokratik bilinç oranında emperyalist projeleri hayata geçirmek güçleşiyor, direnç olasılığı, işbirlikçi iktidarların işini zorlaştırıyordu. Direncin alternatif yaşam biçimlerini de içerecek şekilde büyümesi oranında egemenlerin tedirginliği arttı, Çorum olayları sırasında Demirel'in "Siz, Çorum'u bırakın Fatsa'ya bakın!" sözü böyle bir tedirginliğin dışavurumuydu ve nitekim bu hesaplar çerçevesinde 12 Eylül Fatsa'ya 11 Temmuz'daki "Nokta Operasyonu" ile 2 ay erken geldi.

Ve bugün, darbenin haki renge ihtiyaç duyulmadan "sivil" öğelerle gerçekleştirildiği, darbe karşıtlığının iktidar güçleri tarafından istismar edildiği koşullarda, sınıflar mücadelesi bilinci ve eylemi bir arada içeren bir zemine oturmuş durumda. Özellikle Gezi'den sonra kitlelerin sesi devrimsel bir ritim ve tonda çıkıyor.

Kitleler, bir arada hareket etmekte, yalanı da tehdidi de boşa çıkarmakta ve umudu büyütecek şekilde geleceği eline almaktadır. Bu, safaları netleştiren, sınıflar mücadelesini keskinleştiren bir süreçtir. Belki bedelleri ağır olacak ama hazırlık ve mevzilenme ona göre biçimlenecektir.

Artık acılı analar bağına taş basıp eve kapanmak yerine sokağa çıkmakta, acıyı dirence çevirmekte, ezilen kesimlerin bütünleşme-

sinde tutkal, toplumsal direncin büyümesinde katalizör işlevi görmektedir.

Şam'da, Antakya veya Lice'de analar aynı dilde ağlıyor. Evrensel boyutta da yerelde de insanların özgürleşme eksenli değerleri birbirine değişiyor, enternasyonal dayanışma sözden çıkıp gerçekliğe dönüşüyor.

Halk daha bilinçli, daha seçici davranıyor. 12 Eylül dendiğinde, 1973'ün 12 Eylül'üne denk gelen Şili'deki darbeyi de hatırlıyor. Mısır'da darbeye karşı çıkıp Suriye'yi darbelemenin nasıl bir çelişki olduğunu görüp doğru yerde saf tutuyor. Yani halk artık, özel yetkili AKP'nin yalanlarına kanmıyor.

Gezi'de ifadesini bulan bilinç ve direnç grafiğine denk düşen kavrayış, darbenin bir günle değil sınıfsal bir duruşla ele alınmasını ve ânla bağının kurulmasını gerektiriyor. Böyle bir kavrayış, 12 Eylül'de ödenen bedelleri bugün ödenmekte olan bedellerle yan yana getirir; Mehmet'i, Ethem'i, Ali İsmail'i, Abdullah'ı, Medeni'yi ve Ahmet'i 12 Eylül faşizminin saldırganlığı sonucu ölümsüzlüğe uğurlanan devrimcilerle aynı bayrakta buluşturur.

Bizler, bu bilinç ve perspektifle, 11 Eylül 1978'de yitirdiğimiz ve "silahın yerde kalmayacak" sloganıyla uğurladığımız yoldaşımız Nizamettin Orhangazi'nin anılarını Gezi şehitlerinin anılarına ekleyerek ve uğruna bedel ödenen değerleri yaşatma sözü vererek 2013'ün Eylül'üne girdik.

GÜN MÜCADELEDE VE DEĞERLERDE ISRAR GÜNÜDÜR!

KAHROLSUN FAŞİZM YAŞASIN HALKLARIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİ!

12 EYLÜL 2013
DEVİRİMCİ HAREKET

Egemenlerin Silahları da Yalanları da Aynı

Yine gaz fişeği, yine ölüm, yine söyleyenin bile inanmadığı yalanlar...

Bu kez Ahmet Atakan'ın anıları, ölümsüzler defterine eklendi.

Yıllardır egemenler, birbirleri ile çelişmeli olsalar da, halklara karşı imkanlarını da, yalanlarını ve silahlarını da birbirine ekleyerek hareket etmekte, doların da silahın da etkilerini dünyanın en ücra köşelerine kadar taşıyabilmekteydi.

Adının küreselleşme, demokratikleşme, insan hakları, vb olması bir şey değiştirmiyordu; üstü örtülü, sivri yanları gizlenmiş sömürgecilik(yeni sömürgecilik) gerçekte daha da derinleştirilip yaygınlaştırılıyordu. Girilen her ülkeye yine "tekellerin emperyalist unsurlarının diktatörlüğü" götürülüyordu. Ama modern kamuflajlar eşliğinde, bunun faşizm değil, demokrasi olduğu anlatılıyor/dayatılıyordu.

Gelinen aşamada, bizlerin Gezi'de, dünya halklarının Libya, Mısır veya Suriye'de gördüğü, artık haramilerin yamalarının kısa kaldığı, kamuflaj malzemelerinin eskiyerek işlevini yitirdiğidir. Bunda, emperyalizmin ve faşizmin sınır tanımaz saldırganlığı ve yalanları yanında, halkların gerçekliği görebilme imkanlarındaki gelişmeler de etkili olmuştur.

Evet Goebbels, "Söylediğiniz yalan ne kadar büyük olursa o kadar etkili olur ve insanların o yalana inanması o kadar kolaylaşır" demişti; ama, yalanlar ve yalancılar arasındaki bağların giderek görünür hale geldiği bu koşullarda, Goebbels'in mirası da egemenlerin baskı ve sömürü üzerine kurulu sistemlerini meşru göstermelerine yetmiyor.

Halk artık, Suriye üzerine söylenen yalanla Antakya üzerine söylenen yalanın benzerliğini fark ediyor. Suriye'de kim-

yasaldan söz edilirken, Antakya'da halkın üzerine kimyasallı su sıkılıyor. Sonra da gaz fişeğiyle vurulan Ahmet için "çatıdan düştü" deniyor. Gezi'de söylenen "türban" yalanı ODTÜ'ye taşınıyor. Bunlar, McCarthycilik'ten beri güncellenerek uygulanan yöntemlerdir. Ülkeye özgü etkili versiyonlarından biri de "Camiye saldırıldı" denilerek halkın yönlendirilmesidir. Hatırlanacak olursa, 2004 Mart'ında yoldaşımız Önder Babat, önce susturucu takılmış silahla başından vuruldu sonra da "başına taş düştü" denilerek Adli Tıp incelemesi yapılmadan gömülmek istendi.

Bugün Suriye'de, Taksim'de, Kızılay'da veya Antakya'da emperyalizm ve işbirlikçileri, gerçekliği gören halklara karşı bir araç ve yöntem sorunu yaşamaktadır. ABD, Ortadoğu'daki emperyalist politikalarını; Türkiye oligarşisi, emek sömürüsüne, doğa talanına dayalı, rant amaçlı politikalarını eskisi gibi uygulayamıyor. Üstelik, kriz nedeniyle halkın sır-

tına yeni yükler yıkmayı, talanın ve rantın çapını büyütmeyi planladıkları bir konjonktürde bu sorunla karşılaşmışlardır.

En barbar atalarının yöntemlerini makyajlayarak kullanma şansını da giderek yitirmekte olan emperyalistlerin ve bölgesel taşeronlarının ellerinde sihirli yöntem yoktur. Yaptıkları, yapacaklarının göstergesidir. Onlardan, yöntemlerinde ısrar dışında ters yönde adım ve politikalar beklenmemelidir. Yüzleri teşhir olmasına rağmen, aynı yöntemde ısrar edeceklerdir.

Mehmet'i, Ethem'i, Ahmet'i, Ali İsmail'i katleden iktidar, mevcut suç ve yalan dosyasına rağmen nasıl Ahmet Atakan'ı da katletmiş ve hatta daha önceki ölümlerde olduğu gibi valilik açıklamaları üzerinden arkadaşlarını suçlamışsa, bundan sonra da artan bir ivmeyle aynı saldırganlığı sürdürmesi beklenmelidir.

Emperyalizmin Suriye'de, taşeron iktidarın Türkiye'de yap-

tıkları, sınıfsal kimlikleri gereğidir. Bunlar kişilerle, niyetlerle açıklanacak olgular değildir. ABD Suriye’de ve dünyada; Türkiye egemenleri, bölgede ve ülkede (özellikle Gezi süreciyle beraber) nasıl bir duruma düştüklerinin ve bir daha hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını farkındalar. Bugün artık bu ülke gençliği, “ALİ İSMAİL’İ VE ABDULLAH’I POLİS ÖLDÜRDÜ.. GENÇLİK YEMİN ETTİ: POLİSLE BARIŞ YAPMAYACAĞIZ...DİREN ÖDÜ.. AYAĞA KALK ANTAKYA...” diyerek mücadele hattı çiziyorsa ve “LAZKIYE-DE TECAVÜZE UĞRAYAN ANALAR KADINLAR BİZİM ANALARIMIZ BACILARIMIZ.. ÖLDÜRÜLEN ÇOCUKLAR KARDEŞİMİZ OĞLUMUZ.. ÖLÜM BİZİ ÇAĞIRIYOR, HOŞ GELDİ SAFA GELDİ.....” diyerek ölüme gidiyorsa, egemenlerin işi her zamankinden daha zordur; ger-

ginlikleri, telaş ve saldırganlıkları bundandır.

Onlara karşı geliştirilecek mücadelenin araç ve yöntemleri de bu sınıfsal gerçeklik temel alınarak düşünülmelidir. **Devrimci Gençlik,**

nasıl yoldaş şehidi Önder Babat’ı yaşatmayı ve değerlerini büyütmeyi bilmişse, bugün de düşenlere ve düşeceklerine karşı sorumluluğunun bilinciyle hareket edecek; Gezi di-

namığının geleceği kazanma bilinci ve iradesiyle bütünleşmesi için ne gerekiyorsa yapacaktır.

Biz, geçmişi önemsemekle veya gelecek düşüyle yetinmeyen, “Devrimcilik *ânın sosyalizmidir.*” diyen bir çizgide, **Devrimci Yol’da Devrimci Gençliği örgütlüyoruz;** egemenlerin silahlarıyla da yalanlarıyla da başedecek boyutlardadır ufkumuz. Direnerek yaratıyor, yaratarak direniyoruz.

AHMET ATAKAN ÖLÜMSÜZDÜR!

DEĞERLERİ VE MÜCADELESİ ONURUMUZDUR!

HESAP SORACAĞIZ!

10 EYLÜL 2013 DEVİRİMCİ GENÇLİK

Bugünlerden Yarına, Bir Yarına Gidenler Kalacak Bir De Yarınlar İçin Direnenler!

Faşizm ve onun bugünkü temsilcisi AKP, bir evladımızı daha katletti. Hatay’da, ODTÜ’ye destek eylemine azgınca saldıran polis, Ahmet Atakan ismindeki kardeşimizi başından vurarak öldürdü. Futbol maçlarındaki tezahürlara dahi tahammül edemeyen, Berkin Elvan’a destek olmak amacıyla yattığı hastaneye gitmek isteyen halka gaz bombaları ve mermilerle saldıran, asimilasyona karşı direnen Alevilere hizmetindeki çetelerle kurşun sıkıran, kardeş Suriye halkını emperyalist katillerle kol kola katletme hesapları yapan T.C Devleti ve AKP’nin bu denli pervasızca ve faşizmin tüm araçlarını arkasına alarak saldırmasının sebebi bellidir.

Gezi süreci ile çok daha örgütlü ve bilinçli bir şekilde yükselen halk muhalefeti, bütün baskı ve sindirme politikalarına rağmen sürmekte. Halk artık geleceğini eline alma bilinci ve cesareti ile hareket ediyor. Emperyalist krizin giderek derinleştiği, emekçi halklar nezdinde sistemin ve AKP’nin alabildiğine teşhir olduğu, Ortadoğu’da emperyalist denklemlerin, halkların başına daha büyük çoraplar ördüğü ve halkların artık eskisi gibi yönetilmek istemediği bugünün koşullarında, egemenlerin halklara ölüm ve katliamdan başka verebilecekleri hiçbir şey yoktur.

Faşizme karşı bedenini barikatlaştıran Ahmet Atakan hepimizin onurudur! O, Abdullah Cömert, Ethem Sarısluk, Medeni Yıldırım, Ali İsmail Korkmaz, Mehmet Ayvalıtış’tan sonra ismi yüzyıllar boyunca halkların bilincinde yaşayacak olanlar arasına katılmıştır. Anısını yaşatacak ve Ahmet şahsında düşen yoldaşlarımızın mücadelesini sürdürecektir, hesap soracağız!

**FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!
DEVİRİM ŞEHİTLERİ ÖLÜMSÜZDÜR!
FAŞİZME ÖLÜM TEK YOL DEVİRİM!**

**10 EYLÜL 2013
DEVİRİMCİ HAREKET**

Ergenekon Davası Sonuçlandı Süreç Devam Ediyor

“Birkaç kontrgerilla eskisini yargılamak tüm kurumlarıyla faşist bir organizasyon olan devleti demokratikleştirmez.” (Devrimci Hareket, Şubat 2009)

Yeni sömürgeciliğin klasik sömürgeciliğe en belirgin farkı, kamuflaj kullanması, yaptığını gizlemesidir. “Gizli işgal”, “gizli faşizm” bu sürecin niteliğini anlatan kavramlardır. Yeni sömürgecilikte işgal ve dolayısıyla sömürü, önemli liman ve kentlerle sınırlı kalmayıp, ülkelerin en ücra köşelerine dek taşındı. Yani işgalin de sömürünün de boyutu arttı. Ama yokmuş gibi gösterildi. Parlamento, anayasa, yargı gibi kurumlar en göstermelik biçimiyle makyajlandı ve faşizm demokrasi olarak yansıtıldı.

İki binli yıllara gelindiğinde, küreselleşmenin gölgesinde, milenyum jargonunun da etkisiyle ve sınıfsal bakış yitirildiği oranda, emperyalizme demokratiklik atfetme eğiliminde bir artış gözlemlendi.

Sol değerlerin liberalizme doğru bükülmesi ve devrim ufkunun yerini reformist kanaatkârlığın alması ile beraber, dünya ölçeğinde Obama’dan, Türkiye’de AKP’den memnun olanların sayısı giderek arttı. “Hiç yoktan iyidir” duruşu giderek “yetmez ama evet” olarak tahkim edildi.

Medyada tek tipleştirme ve iliştilenmiş gazetecilik başarılabilirliği oranda, bir demokratikleşme programına konu olabilecek hemen her sorunun sahte versiyonu oluşturuldu. **Öyle ki Aleviyi Sünnileştirme, Kürdü Türkleştirme operasyonları “açılım” adı altında alkışlatıldı.** Faili meçhullere, darbelere, devletin Susurluk’ta dışavuran özel örgütlenmelerine dair halkta oluş-

muş olan tepkiyi yedeklemek üzere, özel davalar ismarlandı. Ve yine bu yönlendirme ve yedeklenmeden alınan güçle, “darbeciler yargılanacak” söylemi eşliğinde yargı mekanizmasının özelleştirilmesi süreci tamamlandı.

Ergenekon Davası, özel yetkili mahkemeler eliyle gerçekleştirilen yargı operasyonlarının en kapsamlı olanıdır. Bu dava ile kimilerinin iddia ettiğinin veya beklediğinin aksine **“devletin bağirsaklarını boşaltması” işlemi gerçekleşmemiş;** tersine, **bir dönem ve kadroları aklanırken, sistemin ihtiyacı olan tasfiye ve düzenlemeler gerçekleşmiştir.**

Hatırlanacak olursa, sürecin ilk etabında, kimi yapıların davaya olumluluk atfedip destek vermek üzere Silivri’ye gittiği dönemde bir değerlendirme yapmış, davanın gerçek niteliğine dikkat çekmiştik.

“Türkiye’de pek çok adli olayda, mafyavari ilişkilerde muvazzaf veya emekli asker ve polise rastlamak sıradan bir vakadır. Bu tür olayları deşifre olmuş kontrgerilla eskisi birkaç kişi ile soslayıp Gladyo örgütlenmesinin üzerine gidiliyor imajı verilmesinin nedeni yaşanmakta olan sermaye çatışmasında meşruiyet intibai yaratmak, zihinleri ikna ederek taraftar toplamaktır. Gözden kaçan bir diğer olgu da gözaltına alınan kontrgerilla eskisi üç beş kişinin sorumlusu oldukları ve “faili meçhul” olarak bilinen hiçbir olaydan yargılanmadıklarıdır. Özellikle yaratılan enformasyon kirliliği de algıyı yönlendir-

menin, zihin bulanıklığı yaratarak sonuç almanın araçlarından biridir.” (Ergenekon Nedir, Ne Değildir?, Devrimci Hareket Yay. Şubat 2009)

Bu değerlendirmeyi yaptığımız dönemi takip eden süreçte muhalif kesimlere gözdağı verilirken, “askeri vesayet”e son verme, vb söylemlerin oluşturduğu meşruiyetin gölgesinde devletin baskı aygıtları güncellenmiş, hak gasplarına bile bir meşruiyet kılıfı uydurulmuştur.

Bu süreçte “yeni sömürgecilik” ve rejimin faşist niteliği güncellenmiş ve daha da derinleştirilmiştir. Artık yargısız infazlar, gizli çeteler aracılığıyla değil, devletin resmi görevlilerince gerçekleştiriyor; bunun için gaz fişekleri de, mahkemeler de, F tipi hapishaneler de kullanılıyor.

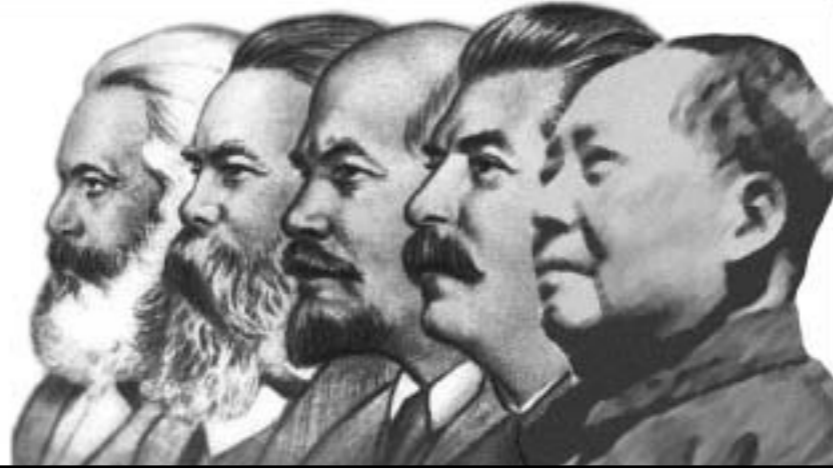
Ergenekon Davası sonuçlandı, süreç farklı biçim ve araçlarla devam ediyor. Dün Ergenekon Davası’na eleştirel bakmak, demokratikleşmeye itiraz gibi gösteriliyordu. Bugün, Kürt örgütlülüğünü tasfiye sürecine itiraz, “barışa karşı çıkmak” gibi gösteriliyor. Bu şekilde oluşturulan enformasyon kirliliğinin ve algıyı yönlendirmek için başvurulan yöntemlerin panzehiri, Gezi sürecinde içkindir.

Sorunun sebebi olanlar, çözüm öznesi olamazlar. Örgütlü bir halkın yenemeyeceği hiçbir güç yoktur. Yeter ki, enerji ve imkanlar sistem içi kanallarda (tuzaklarda) tüketilmesin.

**8 AĞUSTOS 2013
DEVİRİMCİ HAREKET**

DOĞRU YERDEN ÖĞRENELİM

Fransızca Konuşmak -3-

Toplumsal devrime öncülük eden gücün/yapının ideolojik duruşundaki berraklık yanında politik duruşundaki isabette önemlidir. Yapının kadroları arasında ve halkla ilişkilerde yakaladığı katılımcı (doğrudan demokrasi) ruh, devrimin derinliğini belirler.

Sosyal bir olayın ya da devrimin toplum üzerindeki etkisini belirleyen en önemli faktör onun taşıdığı değerler toplamıdır. Toplumlar tarihinde yaşanan sınıf savaşımına ve ezilenlerin başından geçenler çoğu zaman sözlü tarih (bilinç) yoluyla kuşaklara aktarılabildi. Köylülerin, zanaatkarların, sanatçıların ve hatta filozofların bile köle haline getirildiği bir çağda, Spartaküs'ün isyana katılmak için gelmiş bir köleye: "Herkes savaşılabılır ancak şair olamaz. Sen bize bir şarkı söyle" diyerek zalimin dayattığı ölüm karşısında yaşamı savunarak, ayaklanmanın özünü sunmuş oluyordu. **Sosyal bir devrimin ya da ayaklanmanın tarihten süzülerek günümüze kadar ulaşmasının temelinde içinde taşıdığı değerler yatmaktadır.** Çoğu zaman bir isyanın içeriğini yansıtan bir söz ya da slogan o kalkışmanın derinliği ve çapı hakkında bize fikir verir. Bedrettin'in "yarın yanağından gayri her şeyi paylaşmak" ya da Pir Sultan'ın "Bozuk düzende sağlam çark olmaz" sözlerinin bugüne kadar yaşamı taşıdığı içeriğin/özün ne kadar sağlam olduğunu gösterir. Sömürülen

ezilen arasındaki mücadele devam ettikçe bu sözler halkların bilincinde güncelliğini koruyacaktır. Zafer veya yenilgi toplumsal bir sürecin hızlanmasına ya da yavaşlamasına yol açar ancak sürecin dinamiklerini tamamen ortadan kaldırmaz. Bir direnişin kökleri ne kadar derinse ve çapı ne kadar büyükse yaşamı şansı o kadar yüksektir. Aradan yıllar da geçse dayandığı temel ortadan kalkmadığı sürece vardığını sürdürür.

Toplumsal devrime öncülük eden gücün/yapının ideolojik duruşundaki berraklık yanında politik duruşundaki isabette önemlidir. Yapının kadroları arasında ve halkla ilişkilerde yakaladığı katılımcı (doğrudan demokrasi) ruh, devrimin derinliğini belirler. Devrim, toplumsal bir değişim/dönüşüm için muazzam olanaklar yaratır ancak sağlam bir temele dayanmadığı ya da hedeflerinden uzaklaştığı sürece geriye dönüş ihtimali her zaman vardır. Tarih boyunca başarılı pek çok devrimin baskılar ve saldırılar sonrasında yenilgiye uğradığı gibi yarım kalmış ya da yenilmiş devrimlerin de sınıflar mücadelesine eşsiz katkıla-

rı olmuştur. 1905 Rus devrimi yenilmesine rağmen paha biçilmez bir değere sahip Sovyetlerin (konseyler) ortaya çıkmasını sağlamıştı. Mahirlerin Kızıldere'de katledilmesine rağmen kaybeden faşizm olmuştu. Mahirlerin mücadelesini daha da geliştirenler bu topraklara Fatsa'yı, Direniş Komiteleri'ni, Tariş'i, Yeni Çeltek'i vb. kazandırmıştı.

Sosyal bilimlerde hiçbir olay salt kazanç-kayıp, yenilgi-zafer biçiminde ele alınamaz. Her olay içinden geçilmekte olunan sürecin birer parçasıdır. Olgular, bu sürecin dinamikleri içinde ele alınıp, değerlendirme ona göre yapılmalıdır. Doğru bir bakış açısıyla ele alındığında Gezi Parkı olaylarının belirli bir takvime sığdırılmayacak kapsamlı bir birikimin dışı vurumu olduğu rahatlıkla görülür. Gezi Parkı halkın yıllar içinde biriken sorunlarının uç verdiği yer olmuştur. Tam da "Bu daha başlangıç mücadeleye devam!" sloganının ifade ettiği gibi sorunlar ortadan kalkmadığı ya da yumuşamadığı sürece kitlelerin biriken tepkisi yarın başka bir gerekçeyle daha güçlü bir şekilde sokağı ısıta-

caktır.

Tarih boyunca sınıflar mücadelesinde biriken her deneyim; ölççek ve norm, değerler toplamı olarak işçi sınıfının ve ezilen halkların bilincine kazınmaktadır. Ezenle ezilen, emperyalizmle sosyalizm, faşizmle demokrasi vb. güçleri arasındaki mücadele de karşı karşıya gelen iki yaşam biçimi, iki dünya görüşüdür. Aşkla nefret, acıyla sevinç, ölümle yaşam kadar birbirinden farklı, birbirine düşman bu kutupları uzlaştırmaya çalışanlar mutlaka baskın olan kutbun çekim alanına girer. Ezilenlerin ortak bilincini eğip bükerek işin kolayına kaçanlar ara bir yol/seçenek ararlar. Onlar sınıf savaşı yerine uzlaşmayı tercih ederler. Günümüzde sosyalizmin geçici olarak yaşadığı yenilgi ortamında uzlaşmacı bir konumda durmaya çalışan kişi ve yapıların bu acı sondan kurtulamadığı defalarca görülmüştür.

FAŞİZM; İŞGAL, YAĞMA, TALAN VE ZULÜMDÜR

Faşist orduların 17 Haziran 1940 tarihinde Fransa'yı işgalinin tamamlanması ardından Fransız burjuvazisi saklandığı delikten çıkarak faşizmin hizmetine girdi. Fransız devlet aygıtının tüm kademeleri istisnasız işgalin tamamlanması için seferber oldu. Fransa'nın güneyinde kurulan kukla rejimin (Vichy Hükümeti) işgalin gizlenmesi için gösterdiği yoğun çaba halk kitlelerinin işgal karşısında örgütlenmesini geciktirdi. Alman faşizmi yanında Vichy rejiminin de baskı, tutuklama ve katliama başvurması komünist parti dışındaki kesimlerde tam bir şaşkınlık ve şok dalgasına yol açtı. Alman faşizmi içerden bulduğu destek sayesinde kitlelerin direncini daha başında kırmayı başardı. Fransız devlet aygıtının, yeni efendilerini memnun etmek için gösterdiği gayret sonuç verdi. İşgal daha gerçekleşmemişken başlatılan komünist avı Vichy Hükümeti döneminde zirveye çıktı. FKP (Fran-

sız Komünist Partisi) üyesi olan veya şüphelenilen asker, polis, bürokrat, vali, belediye başkanı, işçi, köylü vb. on binlerce kişi tutuklanarak önce cezaevlerine ardından Almanya'daki toplama kamplarına gönderildi. Faşistler, komünistlerden temizlenen Fransa'nın direnemeceğini, teslim olacağını çok iyi biliyorlardı. Bilmedikleri bir şey vardı: FKP, kökü Paris Komünü'ne dayanan, halk içerisinde derin kökler salmış bir partiydi. İspanya İç Savaşı'nda pışmış FKP kadrolarının Enternasyonal'in öngörüsü çerçevesinde işgalden çok önce gerekli hazırlıkları başlatmış olmasındı. Faşizme Karşı Birleşik Cephe çalışmalarını yıllar önce başlatmış olan FKP, 1936 yılında kurulan Halk Cephesi Hükümeti'nin de mimarıydı. **Maurice Thorez** ve Jacques Duclos dışında daha pek çok değere sahip olan parti büyük bir birikime ve deneyime sahipti. FKP kadroları ayrıca illegalitenin gereklerini yerine getirmekte son derece disiplinli hareket etmekteydi.

İşgalin, Fransız halkı üzerindeki terörü o kadar yoğundu ki, Alman faşizminin 22 Haziran 1941 yılında Sovyetler Birliği'ne saldırmasına kadar ciddi bir tepkinin gelişmesi pek mümkün olmadı. İşgalden bir yıl sonra faşist güçlerin Sovyetler Birliği'ne saldırmak için tüm imkânlarını (asker, silah vb.) doğu cephesine seferber etmesi Fransız halkı üzerindeki baskının da nispeten hafiflemesine yol açtı. Koşulların görece uygun hale gelmesiyle ülkenin her yanında örgütlenme ve direniş hız kazandı.

Fransız direnişi başlangıçta istihbarat toplama, kaçaklara sahte belge düzenleme, grev, gösteri ve mitingler, iş yavaşlatma/durdurma, küçük sabotaj eylemleri biçimindeydi. Yeraltı basınının kurulması FKP (Fransız Komünist Partisi) ile halk kitleleri arasında düzenli bir bağın kurulmasına ve direnişin ideolojik-politik koordinasyonunun sağlanabilmesine yol

açtı. **FKP'nin gizli matbaalarda bastığı broşür, gazete, bildiri gibi yayımların düzenli olarak halka ulaştırılması sayesinde ülke çapında yürütülen faaliyetlerden ve uluslararası durumdan kitlelerin haberdar olması, tavır alması sağlanabiliyordu.** L'Humanité (Hümanist) o dönem FKP'nin en yaygın dağıtım yapılan merkezi yayın organıydı.

FRANSIZ DİRENİŞİ ZEKAYLA KALBİN BİLEŞİMİYDİ

Fransa'da savaşın tek örgütlü güç komünistlerdi. Komünistler, faşistlerin katliamları yanında emperyalistlerin de ablukalarına karşı durmak zorundaydı. Direniş güçleri başlangıçta düşman baskısının yoğun ve örgütlülüğün düşük seyrettiği dönemde istihbarat toplama, fabrikalarda iş yavaşlatma-durdurma ve Almanya'ya gönderilen gıda vb. ürünlere sabotaj gibi pasif eylem biçimlerine başvuruyordu. Direniş büyüyüp halkın örgütlülüğü arttıkça silahlı eylem biçimleri artmaya başladı. İşbirlikçilerin cezalandırılması, daha büyük sabotaj eylemlerinin yapılması, faşist ordu mensuplarının (özellikle subayların) öldürülmesi sık rastlanan durumlar olmaya başladı. İşgal ordusunun halka dönük toplu cezalandırma (hapis, idam, toplama kampları vb.) yöntemlerine başvurması direnişi kırmak yerine Fransızların daha fazla nefretini kazandırdı. Halk direnişe daha fazla sahip çıktı. Kısa süre içinde FTP adında şehir gerillası ile Maki adında kır gerillası ortaya çıktı. Maki'ler bir yandan işgalcilerin güçlerini kırsal alanlara kaydırmak zorunda kalmasıyla şehirlere nefes aldırırken diğer yandan kırsal bölgelerde hem köylülüğü örgütleyiyor hem de dağınık durumda bulunan işgalcileri cezalandırıyordu. Şehir gerillası ise gizlilik ilkesini disiplinli bir şekilde uygulayarak pek çok faşist askeri ve işbirlikçi-

yi cezalandırıyordu. Silah ve mühimmat yetersizliği bazen o kadar büyük oluyordu ki 8-10 kişiye 1 tabanca veya tüfek düşüyordu. Gerillanın ateş gücündeki olumsuzluklar kitlelerin silahlı mücadeleye doğrudan katılması önündeki en büyük engeli oluşturuyordu. Komünistler, işbirlikçilere ve işgalcilere karşı gerçekleştirdikleri cezalandırma eylemleri sırasında ele geçirdikleri silahlar ya da silah depolarına yaptıkları baskınlarla bu sorunu aşmaya çalıştılar. İşgal sonuna kadar hiçbir zaman tam olarak çözilemeyen silah ve cephanesiz sorunu komünistlerin en zayıf yanı olarak kaldı. Komünistler milyonları örgütleyerek başta Paris olmak üzere pek çok şehri ayaklanmalarla faşizmden kurtarmasına rağmen ABD ve İngiliz ordusu ve onların işbirlikçisi De Guelle'cülerin ateş gücü yanında çok cılız kaldı.

Şehir gerillasının (FTP) en dikkat çeken kollarından birisi Fransa'da yaşayan yabancıların oluşturduğu gerilla birlikleriydi. FTP-MOI (Fransız Savaşçıları ve Partizanları-Göçmen İşçiler Kolu) adıyla anılan bu gerilla birlikleri düşmana çok büyük zayıflıklar verirken halkın direnme yönündeki azmini, kararlılığını sürekli artırmıştı. FTP-MOI'nin liderliğini Boris Holban yapıyordu. 1943 yılı ortalarında FTP-MOI'nin başına

Misak Manukyan adında bir Ermeni getirildi. Kimdi bu Manukyan?

Manukyan'ın yaşamı acılarla geçmiştir. 1906 yılında Adıyaman'da doğan Manukyan, küçük yaşında Ermeni katliamı sırasında abisi dışında tüm akrabalarını kaybetti. 1925 yılında Suriye üzerinden Fransa'ya geçti. İki yıl sonra abisi de öldü ve Manukyan hiçbir yakını kalmadığı için artık tek başınaydı. 1934 yılında FKP'ye katıldı. İspanya İç Savaşı'na yardım etmek için kurulan komitede çeşitli görevler aldı. İşgalden hemen sonra 1942 yılında ise FTP-MOI'ye katıldı.

FTP-MOI'nin başına Manukyan'ın geçmesiyle o ve müfrezesi Paris halkı arasında bir efsane haline geldi. Manukyan'ın içinde yer aldığı Stalingrad Müfrezesi, yakalanana kadar pek çok eyleme imza atmıştır. Stalingrad Müfrezesi'nin eylemleri arasında en ünlüleri Paris'teki Alman birliklerinin komutanı General Ernst von Schaumburg'e karşı başarısız bir suikast girişimi ve 28 Eylül 1943'de Fransa'dan sorumlu SS Generali Julius Ritter'in öldürülmesiydi. Stalingrad Müfrezesinin dünya çapında ses getiren eylemleri ardından faşistler tüm güçlerini bu grubu çökertmeye verdi. Manukyan Grubu'nun üyeleri-

nin çoğu bir hainin ihbarı sonucu Kasım 1943'te ele geçirildi. Stalingrad Müfrezesi'nin bileşimi faşistleri şaşırttı. Tutuklanan 23 kişi arasında 1 İspanyol, 1 Romen, 3 Macar, 8 Polonyalı, 3 Fransız, 5 İtalyan ve 2 Ermeni vardı. Stalingrad Müfrezesi faşistlerce, 56 saldırı, 150 ölüm ve 800 yaralanmadan sorumlu tutuluyordu. Stalingrad Müfrezesi'nin üyeleri üç ay boyunca sürekli ağır işkencelerden geçirildi. Mahkemeye çıkarıldıklarında bile işkence izleri hala geçmemişti. Hiçbiri konuşmadı. Düşmanın karşısında dimdik durdu. Hepsisi de, işgalci Nazilere karşı kendilerine kucak açmış olan Fransa'ya karşı görevlerini yerine getirdiklerini söylerler.

Stalingrad Müfrezesi'ni küçük düşürmek için faşistlerin kurduğu uyduruk mahkemede tam tersine işgalcileri yargılayan Manukyan önce Almanlara dönerek şöyle diyordu:

"Size söyleyecek hiçbir şeyim yok. Ben size karşı koyup savaşarak görevimi yaptım. Yaptığım hiçbir şeyden pişman değilim. Şimdi, rolünü oynama sırası sizde: Elinizdeyim!"

Sonra, Fransızlara dönerek:

"Fakat size gelince, sizler Fransız'sınız. Biz Fransa için, bu ülkenin kurtuluşu için savaştık. Sizse vicdanınızı ve ruhunuzu düşmana sattınız. Siz Fransız uyruğunu miras aldınız, bize bu uyruğu hak ettik!" diyerek Cezayir ve Londra radyolarında da yayınlanan o müthiş konuşmasını yaptı.

22 partizan, 21 Şubat 1944'de Paris'in batısında bulunan Mont-Valerien kalesinde kurşuna dizilirken grubun tek kadın üyesi olan Olga Bancic 30 Mayıs 1944'te (Paris'in kurtuluşundan yalnızca 3 ay önce) Stuttgart'ta kafası kesilerek infaz edildi.

Manukyan veda mektubunda şöyle diyordu: *"...Bugün hava güneşli. Sevgili karım ve sevgili dostlarım; yaşama, güneşe ve doğanın*

o çok sevdiğim güzelliklerine bakarken veda edeceğim. Bana kötülük yapan ya da yapmayı istemiş olan herkesi başlıyorum; ancak canını kurtarmak için bize ihanet edenleri ve bizi satanları asla bağışlamayacağım..."

FTP-MOI'nin o eşsiz kahramanları 23'ler anısına ünlü Fransız şair Louis Aragon Kızıl Afiş adıyla bilinen ve daha sonra da bestelenen o ünlü şiirini yazmıştı:

...

Görkemli kış güneşi tepeyi aydınlatıyor :

Doğa o denli güzel ve yüreğim öyle yanıyor ki!

Zafer dolu adımlarımızı izleyecek adalet...

Melinee'm, ey aşkım, ey yetimim benim!

Sana yaşamamı, çocuk doğurmanı söylemek isterdim...

Tüfekler çiçek açtığında yirmi üç kişiydiler

Vaktinden önce canını veren yirmi üç kişi

Yirmi üç yabancı, ama yirmi üç kardeş

Yaşamı uğruna ölecek kadar seven yirmi üç kişi

Düşerken toprağa "FRANSA" diye haykıran 23 kişi...

EMPERYALİSYLERİN VE İŞBİRLİKÇİLERİNİN VATAN SEVGİSİ OLMAZ

Emperyalistlerin ve onların işbirlikçisi rejimlerin ilgilendiği tek şey sömürü sistemlerinin devamıdır. Fransa'nın işgalden kurtarılmasından daha çok Sovyetler Birliği'nin ve Enternasyonal'in ezilmesi onları daha çok ilgilendiriyordu. Emperyalist ve faşist devletlerin gizli bir ittifak içinde olduklarını söylersek abartmış mı oluruz? Görünüşte birbiriyle savaş halinde olan bu güçler nasıl olur da ittifak yapabilir? Bu iddia hayal ürünü değil mi? Hayır, hayal ürünü değil. Daha önce çeşitli vesilelerle belirttiğimiz gibi görünüşte ABD, İngiltere ve Fransa bir cepheyi Almanya, İtalya ve

Japonya ise diğer cepheyi oluşturuyordu. Kağıt üzerinde anlaşılır olan bu durum gerçek yaşamda farklıydı. Fransa'nın işgali ardından ABD ve İngiltere faşist devletlere savaş açmış ve Kuzey Afrika'da bir cephe oluşturmuştu. Ancak asıl savaşın yürütüldüğü Avrupa'dan çok uzakta ve adeta askeri bir tabikati andıran çatışmalarda iki tarafın toplam kaybı 20-30 bini geçmemekteydi. Kızıl Ordu'nun doğu cephesinde faşistleri yenip hızla Berlin'e yaklaşmaları emperyalistleri telaşlandırmış; komünistlerin güçlü olduğu ve her an iktidarı alabilecek bir örgütlülüğe ulaşan İtalya ve Yunanistan'a çıkarmalar yapılmıştı. Kızıl Ordu'nun doğu Avrupa'yı kurtarıp Almanya sınırına dayandığı bir dönemde ise Fransa kıyılarına çıkarma yapıldı.

6 Haziran 1944 yılında ABD ve İngiliz ordusu Normandiya çıkarmasını başlattı. Bir hafta içinde binlerce uçak, 722 savaş gemisi ve 4200 nakliye gemisi eşliğinde 325 bin asker karaya çıkarıldı. İlerleyen günlerde ise bu sayı 2 milyonu buluyordu. Burjuva yazarların en sevdiği tekerleme Normandiya çıkarması sayesinde faşizmin yenilmiş olduğuydu. Emperyalistler yaklaşık 45 gün içinde koca Fransa'yı faşizmin elinden kurtarmışlardı. Bu pembe tablo gerçek mi? Emperyalist devletler gerçekten de fa-

şizmi yenmiş midir?

Yaşam bu iddiaları çürütüyor. Normandiya çıkarması yapılmasına rağmen başta Paris olmak üzere pek çok büyük kenti kurtaran komünistler olmuştur. Daha da önemlisi emperyalist ve faşist ordular gerçekten savaşmak yerine savaşır gibi yapmışlardır. Normandiya çıkarması sırasında ve devamında ABD ve İngiliz ordularının kaybı yalnızca 4 bin kişiydi. Faşist orduların kaybı da o civardaydı. Yanlış duymadınız. Bu kadar muazzam (!) bir savaşın toplam kaybı 10 bini biraz geçmektedir. Bu rakam Sovyet Kızıl Ordusu'nun herhangi bir kasabayı kurtarmak için verdiği kayıpları bile bulmamaktadır. Eğer gerçekler ortaya konacaksa; **Normandiya çıkarması bir savaş değil, emperyalist devletlerin faşizmle savaşıyor görüntüsü vererek dünya halklarının büyük bedeller ödeyerek kazandığı zafer çalma gayretidir.** Dünyanın yeniden şekillenmesinin arifesinde bulunan bir dönemde Sovyetler Birliği ve ezilen halkların tek başına belirleyen bir konumda olmasını engelleme çabasıdır. Normandiya, emperyalistler için yalnızca bir reklamdır. Burjuva propagandasının başarılı bir örneğidir. Emperyalistler, Normandiya çıkarmasıyla karaya çıkardıkları 2 milyon asker sayesinde hem Fransız dev-

Sosyal bilimlerde hiçbir olay salt kazanç-kayıp, yenilgi-zafer biçiminde ele alınamaz. Her olay içinden geçilmekte bulunan sürecin birer parçasıdır. Olgular, bu sürecin dinamikleri içerisinde ele alınıp, değerlendirme ona göre yapılmalıdır. Doğru bir bakış açısıyla ele alındığında Gezi Parkı olaylarının belirli bir takvime sığdırılmayacak kapsamlı bir birikimin dışı vurumu olduğu rahatlıkla görülür. Gezi Parkı halkın yıllar içinde biriken sorunlarının uç verdiği yer olmuştur. Tam da "Bu daha başlangıç mücadeleye devam!" sloganının ifade ettiği gibi sorunlar ortadan kalkmadığı ya da yumuşamadığı sürece kitlelerin biriken tepkisi yarın başka bir gerekçeyle daha güçlü bir şekilde sokağı ısıtacaktır.

İşgal sonuna kadar hiçbir zaman tam olarak çözülemeyen silah ve cephaneye sorunu komünistlerin en zayıf yanı olarak kaldı. Komünistler milyonları örgütleyerek başta Paris olmak üzere pek çok şehri ayaklanmalarla faşizmden kurtarmasına rağmen ABD ve İngiliz ordusu ve onların işbirlikçisi De Guelle'cülerin ateş gücü yanında çok cılız kaldı.

rimini engellemiş hem de faşizm sonrası dünyanın şekillenmesinde söz ve karar sahibi konuma yükselmişlerdir. Emperyalistler Fransız devrimini nasıl engelledi diye sorulabilir? Emperyalistler komünistlerle çatışmadılar ve hatta faşizme karşı savaşıtlarsa bu durum devrimin çıkarına değil midir?

Fransız direnişi özellikle ABD ve İngiltere tarafından görmemezlikten gelindi. Emperyalistlerin direnişten tek istediği beklemek ve yapılabiliyorsa istihbarat faaliyeti idi. De Guelle etrafında toplanmaya çalışılan işgal karşıtı faaliyetler burjuva basında ülke dışı direniş merkezi olarak gösterilmeye çalışılır. Gerçekte ise De Guelle'ün yaptığı tek şey, işgal sırasında yurtdışında bulunan Fransızları, ABD ve İngilizlerin hizmetine sokmaktı. Asker kökenli olanlar, Afrika ve sonrasında Sicilya cephesinde müttefiklerin safında savaşa sürülüyordu. Eski siyasetçiler ise BBC vb. yollarla Fransız halkına kurtarılmayı beklemelerini propaganda ediyordu. Emperyalistler tarafından De Guelle'cülere gönderilen sınırlı sayıda silah ve mühimmatın ise faşistlere karşı kullanılmak yerine müttefik orduları gelene kadar saklanması ve ancak bir ayaklanma sırasında kullanılması isteniyordu. Emperyalistlerin De Guelle'cülere paraşütlerle attıkları sınırlı sayıda silahın asıl amacı güçlenen komünistlere karşı hazırlıktan ibaretti. Faşistlere karşı kullanılmayan ya da kullanacak kişilerin (komünistler) eline geçmesini engellemenin başka bir izah yolu yoktur. Komünistlerin silah ve cephaneye elde edebilmek, direnişi ortaklaştırmak için

kabul ettiği sürgündeki hükümetin faşizme karşı dövüşmekten ziyade direnişin önderliğini ele geçirmeye çalışması da kayda değerdir. De Guelle'ün başına geçirildiği sürgün hükümeti faşizme karşı savaşmak, ona darbeler vurmak yerine Afrika'da ve Korsika gibi yerlerde Vichy Hükümeti'nin teslim olmasıyla boşalacak otorite boşluğunun komünistlerce doldurulmasına engel olmaktadır. Sürgün Hükümeti bilindiği gibi Fransa'daki direnişi desteklemek, büyütme bir ya-

FKP'nin gizli matbaalarda bastığı broşür, gazete, bildiri gibi yayınların düzenli olarak halka ulaştırılması sayesinde ülke çapında yürütülen faaliyetlerden ve uluslararası durumdan kitlelerin haberdar olması, tavır alması sağlanabiliyordu.

na direnişçilerin sayısız defa talep ettikleri, söz aldıkları silah ve mühimmat isteklerini her defasında engellemeyi bildi. Emperyalistler ve onların kuklası De Guelle'cüler faşizme karşı direnişin büyüüp silahlendiğinde komünist bir devrimin gerçekleşeceğini çok iyi biliyorlardı.

Komünistlerin elinde olan FTP ve FFI, Maki gibi örgütlenmeler Fransa içinde o kadar yaygındı ki Normandiya çıkarması öncesinde bile devrim için koşullar olgunlaşmıştı. Şehirlerde ve kırlarda milyonlarca insan faşizme karşı aktif direniş ha-

lindeydi. İşgal güçleri ülkenin kontrolünü sağlamaktan ziyade güçlerini merkezi yerlerde toplayıp saldırıları püskürtmeye çalışıyordu. Fransa'da pek çok bölgede kurtarılmış alanlar ortaya çıkmış, şehirlerde çatışmalar başlamıştı. Normandiya çıkarmasıyla birlikte mücadele şehir merkezlerine kaydı. Elleri hemen hiçbir ağır silah bulunmayan direnişçiler şehirleri peş peşe kurtarmaya başladı. Ağustos ayına gelindiğinde ise çatışmalar başkent Paris'te yoğunlaştı.

FFI'nin liderliğini Henri Roy Tanguy yapıyordu. Roy Tanguy ismi ilk İspanya İç Savaşı sırasında Uluslararası Tugaylar da duyulmuştu. Henri Roy Tanguy işgal yıllarında ise Fransa'da efsane olmuştu. Normandiya çıkarmasına komuta eden D. Eisenhower başta olmak üzere emperyalistler direnişçilerin Paris'i ele geçirmesini istemiyordu. Direnişçiler sürekli uyarılırken faşist ordu komutanı General Dietrich von Choltitz ile de yoğun görüşmeler yapıyordu. Emperyalistlerin tepdit, baskı ve şantajlarına itibar etmeyen FFI direnişçileri 19 Ağustos 1944'te çatışmaları başlattı. Paris, ülkenin yönetim ve siyasetinin, demiryolu sisteminin, iletişim hatlarının ve karayollarının göbeği idi. Stratejik bir öneme sahipti. Yaklaşık bir hafta süren çatışmalar ardından 25 Ağustos'ta faşistler teslim oldu. Emperyalistler, zaferin kazanıldığı gün Paris'e zırhlı birliklerin denetiminde De Guelle'cülerini göndererek komünistlerin devrimini engellemeye çalıştı. Emperyalistlerin tepeden turnağa ağır silahlarla donanmış 2 milyonluk ordusunun fiili müdahalesi ve baskısıyla De Guelle'cüler devrimi çalmayı başardı. Kanla kazanılan zaferler, kurtarılmış şehirler bu kez ABD ve İngiliz ordularının fiili işgali altındaydı. Normandiya çıkarması sonrası faşistlerle çatışmak yerine kentleri uçaklarla bombalayan müttefikler sivil halka neredeyse işgal sıra-

sındaki kadar kayıplar verirdi. Bu bombardımanlarda yüzbinlerce sivil can verdi.

Müttefikler direnişe hiçbir katkısı olmadığı gibi ona zarar veren bu tür adımları neden attı? Emperyalizmin gücü kitlelerde yaratmış olduğu korkuya dayanır. Hatırlanacağı gibi Japonya teslim olmak için Sovyetler Birliği'ne başvurduğunda ABD görüşmek yerine atom bombası kullanmayı tercih etmiş ve yüzbinlerce masum insanın ölümüne yol açmıştı. Devamında Japon faşizmi koşulsuz tam teslim anlaşmasını imzalamak zorunda kalmıştı. ABD, elinde atom bombası olmasının gücüyle dünya halklarına gözdağı vermekle kalmamış hem Sovyetler Birliğine dışını göstermiş hem de müttefikleri olan İngiltere ve Fransa'nın pek çok eski sömürgesini ele geçirebilmişti. Normandiya çıkarması sonrasında da ABD ve İngiltere müttefikleri (!) olan komünistlerle iktidar için doğrudan çatışmak yerine kentleri ağır bombardımana tutarak binlerce sivilin ölümüne yol açmıştı. Neden? Emperyalistler, askeri anlamda faşizmi bozguna uğratmak üzere olan milyonlarca Fransız'ı kapsayan direnişçilerle uzun süreli bir çatışma istemiyordu. İdeolojik anlamda kâğıt üzerinde de olsa müttefikleri olan güçlerle çatışmak özgürlük, demokrasi vb. söylemlerini boşa düşüreceği gibi kendi ülkelerinin halkları gözündeki meşrulukları (!) da sorgulanabilirdi.

FKP'nin, faşizmin kovulmasında başat rol oynamasına rağmen, Fransa'nın yeniden kurulmasında geri plana itilmesi ne anlama geliyordu? Onca kan boş yere mi ak-

Normandiya çıkarması bir savaş değil, emperyalist devletlerin faşizmle savaşıyor görüntüsü vererek dünya halklarının büyük bedeller ödeyerek kazandığı zaferi çalma gayretidir. Dünyanın yeniden şekillenmesinin arifesinde olunan bir dönemde Sovyetler Birliği ve ezilen halkların tek başına belirleyen bir konumda olmasını engelleme çabasıdır.

mıştı? FKP'nin örgütlenme ve insan gücü anlamında bir sorunu yoktu. FKP'nin yüzbinlerce gerillasının tabanca ve otomatik tabanca dışında hemen hiçbir ağır silahının olmaması en büyük handikaplarından biriydi. Fransız devlet aygıtının işgal döneminde adeta bozulmadan korunması (Vichy) ve emperyalistlerin aynı aygıtı biraz makyajla süratle devreye sokması ve De Guelle'cülerle kaynaştırması komünistler karşısında avantaj sağladı. İşgale karşı örgütlenmiş halk faşizmin kovulmasıyla yaşanan nispi özgürlük ortamında emperyalistlere ve yerli işbirlikçilerine karşı yeterli direnç oluşturamadı. Fransa'nın pek çok bölgesinin faşistlerce yakılıp yıkılması, ülke kaynaklarının Almanya'ya transfer edilmesi, ulaşım, sanayi gibi ekonomik alanların felç olması kısaca halkın temel ihtiyaçlarının karşılanmasında bile zorluklar yaşanması kitlelerin hoşnutsuzluğunu artırıyordu. Normandiya çıkarmasıyla gelen 2 milyonluk yeni işgal ordusuyla uzun süreli bir çatışmayı göze almak da ayrı bir sorundu. Sovyet Kızıl Ordusu'nun hala Polonya sınırında bulunması ve faşizmin hala milyonlarca askerinin cepheye olması gibi belirsizlikler de Fransa'daki iktidar mücadelesi üzerinde etkiliydi. Hepsinden önemlisi Fransız komünistlerinin halk kitlelerini faşist işgale karşı başarıyla seferber etmesine rağmen emperyalistlerin yeni işgaline aynı oranda direniş göstermesini beklemek fazla insafsızlık olurdu. Alman faşizmine karşı en azından burjuvazinin ve bürokrasinin bir kısmı direnişin yanına çekile-

FKP, belki devrimi sonuna kadar götürmedi ancak unutulmamalı ki komünistlerin etkisi ve direnciyle Fransa'da yeni Cumhuriyet ilan edilmiş, döneminin en demokratik anayasalarından biri yapılabiliyordu. İşçi sınıfı ve emekçilerin sonuçları bugüne kadar uzanan haklar kazanmasında FKP'nin tutumu ve kararlılığı yok sayılamaz.

bilmmişti. Şimdi emperyalizme karşı başlatılacak yeni bir direniş savaşında tüm uluslararası güçlerin FKP üzerine yükleneyeceği, kitlelerle bağıni koparabileceği göz ardı edilmemeliydi. **FKP, belki devrimi sonuna kadar götürmedi ancak unutulmamalı ki komünistlerin etkisi ve direnciyle Fransa'da yeni Cumhuriyet ilan edilmiş, döneminin en demokratik anayasalarından biri yapılabiliyordu. İşçi sınıfı ve emekçilerin sonuçları bugüne kadar uzanan haklar kazanmasında FKP'nin tutumu ve kararlılığı yok sayılamaz.** Fransız devrimi belki tamamlanamadı ancak Fransa'nın NATO'ya girmesinin engellenmesi, başta Vietnam ve Cezayir'in kurtuluşu olmak üzere tüm sömürgelerdeki devrimci mücadelelere aktif destek verilmesi ve başarısı için elinden gelen her şeyin yapılması son derece önemliydi.

Devrim, yalnızca iktidarı ele geçirmek olarak algılanmamalıdır. **Devrim, kendini kitlelerin ihtiyacı temelinde her gün yeniden üreten, yaşayan bir organizmadır.** Fransız devrimcilerinin yarattığı değerler dünyadaki tüm ezilen halkların ve işçi sınıfının bilincine kazınmıştır.

ÜRETEEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

Kamusal Eğitimin Ticarileştirilmesi 2

Türkiye’de Eğitimin Yeniden Yapılandırılması

Toplumsal düzen değişmeden sadece eğitim düzeni değiştirilemez. Ancak bundan, toplumsal düzen değiştirilinceye kadar eğitim düzenini değiştirmek için çaba sarf edilmesinin boş olduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Bundan çıkarılacak asıl sonuç, eğitim sistemini değiştirmek için verilen mücadelenin, tüm toplumsal düzeni değiştirmek için verilen sınıf mücadelesinden soyutlamadan, onunla bir arada yürütülmesi gerekliliğidir.

Devrimci Öğretmen

Eğitim sistemimiz, ülkedeki ekonominin çarpıklığının yansıdığı bir ayna gibidir. 1920’li yıllardan itibaren egemen sınıfların ihtiyaçları çerçevesinde sık sık değiştirilmiştir.

Türkiye’de 1930’lu yıllarda okuma yazma bilenlerin oranı toplam nüfusun çok azını oluşturuyordu ve bunların çoğu erkek bireylerden oluşuyordu. Toplum hala toprağa bağımlıydı ve yeterli nicelik ve nitelikte işçi sınıfı oluşmamıştı. Ülkenin kendi sermayesini ve işçi sınıfını oluşturabilmesi için feodal üretim biçimlerinin ve kültürünün tasfiyesi gerekiyordu. İşte bu yüzden 1937-1954 yılları arasında Köy Enstitüleri denenmiştir. Köy Enstitüleri’ndeki eğitim; öncelikle köylerde verilmesiyle diğer eğitimlerden farklıdır. Yetenek ve ilgileri doğrultusunda bulunduğu bölgenin koşullarına uyum sağlayabilecek öğretmen yetiştirmeyi amaçlamıştır. Sonuçta birçok öğretmen, eğitimci ve sağlıkçı yetiştirmiştir.

Ancak olumlu ve olumsuz birçok eleştiri almıştır ve 1954 yılında kapatılmıştır.

“Türkiye, sosyal bir devlettir” ifadesi anayasada hala yer alsa da içi boşaltılmıştır, gün geçtikçe sosyal devletin verdiği haklar uyum yasaları çerçevesinde geri alınmaktadır. 1980 sonrasında Türkiye hızlı bir dönüşüme gitmiş yerli işbirlikçiler sayesinde emperyalist tekellerin ülkeye girmesi sağlanmıştır. Kamusal kaynaklara merkezi bütçeden ayrılan pay giderek azaltılmıştır. Büyük bölümü piyasa ile bütünleşmeyi sağlamak amaçlı ayrılmış, kamusal kaynaklar da sosyal hizmetlerin dışına kaydırılarak piyasaya terk edilmiştir. Kamu hizmetlerinin geliştirilmesi bilinçli olarak engellenmiştir.

Eğitim hizmetlerindeki neoliberal politikalar da 1980’li yıllardan itibaren tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de IMF ve DB’nın denetiminde uygulanan yapısal uyum programları ve yeniden yapılanma

ile gündeme gelmiş ve çoğu reform ve modernizasyon adı altında sürdürülmektedir.

4+4+4 yasası da emperyalist politikaların ihtiyacı çerçevesinde çıkarılmıştır. Eğitim sisteminde 8+4’den 4+4+4’e geçilmiştir. Eğitimin ilk sekiz yılı zorunlu iken bu yasayla kademeli hale gelmiştir. Zorunlu eğitim itaatkar bireyler yetiştirilerek egemen düşüncenin devamlılığını ve yeniden üretimini sağlama amacını gütmektedir. Yeni eğitim sistemine baktığımızda iki nokta dikkat çekmektedir. Birincisi eğitimden kapitalizmin iktisadi beklentileridir. Eğitim ticarileşirken öğrenci kitlesi içindeki sınıfsal ayırım keskinleşmektedir. Öğrenci kitlesinin iki yönü açığa çıkmaktadır. Bunlar “müşteri” öğrenci ve “ucuz iş gücü” öğrencidir. Bu iki yönün ağırlığı ekonomik gelir durumuna ve okunan okula göre değişmektedir. Örneğin özel okulda “müşteri” yönü ağır basarken, meslek lisesinde “ucuz iş gücü” öne

çıkılmaktadır. Kamusal eğitimin tamamen tasfiye edilmesiyle her kademesinin paralı hale getirilmesine neden olacaktır.

4+4+4 yasasıyla; okula başlama yaşı 72 aydan 60- 66 aya düşürülmüştür. 5 yaşında olup da okula uyum sağlayacak çocuklar vardır elbet, ancak o yaştaki çocuğun sosyal, bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özellikleri ders süresi boyunca dikkatini toplayabilmesini ve okula uyumunu oldukça zorlaştırmaktadır.

Bütün kademelerde zorunlu din dersleri vardır. Ayrıca zorunlu din dersinin yanında isteğe bağlı seçmeli ders olarak Hz. Pegamberin hayatı ve Kur’an-ı Kerim konusudur. Diğer seçmeli dersler de bakanlıkça belirlenmektedir. Bu durum dindar bir nesil yetiştirmenin en büyük adımlarındandır. Sorgulamayan, üretmeyen, itaatkar bir toplum yaratmanın temelleri sağlamlaştırılmaktadır.

4+4+4 uygulamasıyla çocuk yaşta aile zoruyla yaptırılan evliliklerle de yasal bir dayanak oluşturulmaktadır. Ortaokuldan sonra açık öğretime geçiş yapılabileceği için bir çok aile, özellikle dindar bir toplum olma aşamaları tamamlandıktan sonra, kız çocuklarını okula göndermeyecek, evlendireceklerdir. Çocuk gelinlerin sayısı artarken mutsuz evliliklerin, boşanmaların ve ortada kalmış bebeklerin, çocukların da sayısı artacaktır. Bu da iktidarın gerici toplum yaratma aşamasında öngördüğü, kadının ikinci sınıf konumunu pekiştiren “kutsal aile” modelinin bir halkasını daha tamamlayacaktır.

Bu yasayla birlikte sermayenin ucuz işgücü bulması iyice kolaylaşacaktır. Üçüncü 4’de öğrenciler bir yandan açık öğretime yönlendirilirken (özellikle kız öğrenciler) bir yandan meslek liselerine teşvik artacaktır. Sermaye, öğrencileri hiçbir sosyal güvencesi olmadan (sadece çalıştığı süre için sigortaları yapılmaktadır ama yapılan sigorta

geleceğe etki etmemektedir), asgari ücretin üçte biri maaşla çalışarak (staj sömürüsü), birçok işçinin yapması gereken işi ucuz yaptırmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB), sermayeye ucuz ve nitelikli işgücü yetiştirmek için Özel Meslek Liselerinin kurdurulması teşvik edilecektir. Özel meslek liselerine, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bütçesinden, meslek liselerinde öğrenci başına yapılan harcamaların 1,5 katı destek verilecek. Meslek liseleri, zaman içinde özel sektöre devredilerek, kamu mesleki eğitimden kademeli olarak çekilecektir. Bu sonuç da asıl hedefin ne olduğunu açıkça göstermektedir.

Halkın çocukları (emekçiler) ucuz işgücüdür. Bu sebeple eğitim almış olmaları çok önemli değildir. Örneğin; teknoloji ve bilimin ilerlemesiyle geliştirilen makineleri kullanmak için üstün bir bilgiye ihtiyaç yoktur. Emekçinin fabrikadaki ya da çalıştığı yerdeki makineyi kullanabilecek kadar eğitim almış olması yeterlidir. Daha fazlası araştıran, sorgulayan bir toplumu oluşturabilir. Bu da sermaye için bulunduğu konumu tehlikeye sokabilecek bir durum oluşturabilir.

Ücretli işçi piyasası gittikçe artan bir oranda perakende, ticaret ve hizmet sektöründeki düşük ücretli ve mekanik işlerin hakimiyetine girmektedir. Yeni işlerin %90’ dan fazlasının hizmet sektörüne kayacağı görülmektedir. Daha önceki bilgisayar uzmanları, fizik tedavi uzmanları, radyoloji teknisyenleri vb. toplamı için yaratılan iş ka-

siyerler için yaratılacaktır. Kişisel bakım, evde hasta bakımı, otel, pansiyon ve restoran çalışanları, taşımacılık sektörü çalışanları, garsonlar, sekreterler hizmet sektörünü kapsamaktadır. Bu mesleklerin çoğunun yüksek derecede eğitim gerektirmediği açıktır. İşte bu sonuçlar sermayeyi meslek liselerinin sayısını artırmaya doğru yönlendirmektedir. Meslek lisesinde okuyan öğrenci de mezun olan da yarı zamanlı, geçici, ucuz ve iş güvencesi olmayan çalışan olarak görülmektedir.

Müfredatta yapılan değişikliklerle her geçen yıl eğitim biraz daha gericileştirilmektedir. Biyoloji derisi müfredatında evrim teorisinin yerinin iyice azaltılması, edebiyat derslerinden bazı şair ve yazarların çıkarılması, din derslerinin ders saatinin artması ve çeşitlendirilmesi vb.

Öğrencilerin küçük yaştan itibaren sınavlara tabi tutulması velileri ve öğrencileri özel derslere ve özel dersanelere yönlendirmiştir. Dersaneler bir yandan parasal anlamda soygun yaparken bir yandan da öğrencilerde rekabet, bencillik duygularını körüklemiş, eğitimin niteliğini tümüyle yok etmiştir. Çoktan seçmeli testlerle büyüyen çocuklar düzgün cümle kuramaz, yazdıkları okunmaz duruma gelmiştir. Ayrıca, ataması yapılmayan öğretmenler ucuz işgücü olarak dersanelerde sömürülmektedirler. Dershanecilik sektörü özel politikalarla desteklenmiş, büyütülmüştür ancak sermaye kendisine daha karlı bir alan olan özel okulları keşfettiğinde sü-

Eğitimde fırsat eşitliğinden söz edilir. Ancak, bu fırsatı herkes yakalayabilir mi? Eğitimin demokratikleşmesi için “eğitim yemek içmek gibi bir hak” bunun üzerinde durulmalıdır. Tüm bunların yanında, ticari/piyasa kurallarına göre şekillenecek olan okullarda “kalite farkı”, “parana göre okul “ düzeyinde markalaşmalara yol açacaktır. Eğitimde “fırsat eşitliği” denilen kavram tümüyle ortadan kalkacaktır.

recini tamamlamıştır ve dershanelerin özel okullara dönüşümünden söz etmeye başlamıştır. Devlet özel okulların sayısını ve öğrencisini artırmak amaçlı teşvik indirimleri yapacağını açıklamıştır. Özel okula giden öğrencilerin kayıt parasının belirli bir yüzdesini devlet ödeyecektir.

Okullarda çocuklar tek tiplendirildiği için okul formları kaldırılmıştır. Ancak kılık kıyafet zorunluluğu kalktığında okulların tek tiplendirici torna etkisi kalkmış olmayacak, aksine yeni bir tek tiplendirme sürecinin basamakları örüldükçe eskisini aratacaktır. "Sivil" kıyafetle, cemaat vb kurumların giyim, kuşam ve yaşam tarzı okullara bütünüyle girecek. Kız öğrenciler başlarını bağlayacak ve bağlamayanlar üzerinde baskı oluşturulacaktır. Kıyafet serbestisi geliyor söylemi bir aldatmacadır. Daha şimdiden kız öğrencilerin giyimlerine ilişkin kısıtlamalar dillendirilmeye başlanmıştır. Etek boyundan kol boyuna kadar kısıtlamalar gelmektedir. Böylelikle ya asimilasyon ya da ötekileştirme sonucu ortaya çıkacaktır. Asıl yapılmak istenen de budur.

Yeni eğitim sistemi, öğretmenleri de iş güvencesinden yoksun bırakmayı hedeflemektedir. Kalabalık sınıflarda iki hatta üç öğret-

menin yapacağı işi bir öğretmen üzerinden yürüten bakanlık, öğretmen atamalarını neredeyse durdurmuştur. Böylece oluşan 300 bin ataması yapılmayan öğretmen ordusu oluşmuştur. İşsizlik, çalışanlar üzerinde tehdit olarak kullanılmaktadır.

Atanacak öğretmen sayılarının azaltılmasının ve birçok öğretmenin norm fazlası olmasının yanında yüzlerce okulda öğretmen açığı bulunmaktadır, bu açık ise ücretli öğretmenlerle kapatılmaya çalışılmaktadır. Bir öğretmenin çalışacağı maaşla üç öğretmenin çalıştırılabilmesi maliyetin düşürülmesi adına önemli bir durumdur.

İş güvencesizliğinin önünü açan bir başka yenilik de veli ve öğrencilere, öğretmeni, yaptığı en ufak bir eksiklikte veya yanlışta üst kurumlara haber verilmesi için milli eğitim bakanlığında, öğretmen şikayet hattı açılmıştır. Bu da öğretmenlerin verdiği eğitimin niteliğini ve amacını değiştirmektedir.

Sağlık alanında olduğu gibi öğretmenlik mesleği ve öğretmenler zamanla itibarsızlaştırılmaktadır. Sermaye mantığı "en az maliyete en kaliteli işin yapılmasıdır", bu mantık bütün hizmet alanları için geçerlidir. Öğretmenlerin tatil süresince aldığı maaş bu sebeple boş giden para olarak görülmektedir.

Verilen paranın karşılığını almak için öğretmenlere mesai dışında birçok angarya iş (ADEY, RİDEF, süt içme, diş sağlığı, veli-öğrenci bilgi formları doldurma vb.) yüklemiştir.

MEB'in Türkiye Kalite Derneği (KALDER) ile imzaladığı "Ulusal Kalite Hareketi İyi Niyet Bildirgesi" ile MEB'de Toplam Kalite Yönetimi'ne (TKY) geçme çalışmaları başlatılmıştır. TKY anlayışı da eğitimin paralı hale getirilmesi ve özelleştirilmesi amaçlıdır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından MEB Toplam Kalite Yönetimi Uygulama Yönergesi'ne bağlı olarak, MEB'in 5 Kasım 2009 tarihli 2009/83 sayılı genelgesine uygun olarak, İlköğretim Kurumları Standartları (İKS) alt yapısını hazırlayarak tüm ilkokullarda İKS uygulamalarını başlatmıştır.

İKS 2000'li yılların başında uygulamaya konulan TKY'de olduğu gibi "Katılımcılık, kendini ifade hakkı, kararların birlikte alınması ve uygulanması, sorunların birlikte tespit edilmesi ve çözülmesi vb." laf cambazlıklarıyla açıkça eğitimde yapılmak istenen özelleştirmenin üstünü örtmeye yönelik girişimden başka bir şey değildir.

TKY uygulamalarıyla sağlıktan ve diğer pek çok kamu alanından sonra eğitime de performans sistemi gelmiştir. Performans yasaları rekabeti, bireyciliği, örgütsüzlüğü örgütlemekte, iş güvencesini ortadan kaldırmaktadır. Günümüzde gerek özel sektörde olsun gerek kamusal alanda olsun, ne emredilirse performans türünden manevralarla, kendilerinin daha değerli oldukları imajıyla ve hatta zamanla okullardaki kalite geliştirme ekipleri içinde rekabet eden, iş güvencesiz örgütsüz insanlara dönüştürülmek istenmektedir.

Performansa dayalı çalıştırma, özelleştirme mantığının üniversi-

telere dayatılmasıdır. Performans kavramı, etkinlik verimlilik ve rekabet terimleriyle ilişkilendirilmekte; rekabet, akademik topluluğun bilgi üretimine değil gelir getirici işlere yönelmesine ve dayanışmayı bozucu ahlaki yozlaşmalara yol açmaktadır. Üniversite içinde hiyerarşik bir dizilime ve bu hiyerarşide bazı fakülte ve disiplinlerin de alt konuma düşürülmesine yol açmaktadır. Akademik öncelikleri de üniversite bütünlüğünü de eşitliği de böylece yok etmektedir. Kamusal bir hizmet olan üniversitelerin, kar amaçlı bir modelle bağdaşması mümkün değildir.

Üniversite sistemi, daha öğrencinin üniversiteye girişinde meslek arayışı kaygısıyla şekillenerek zedelenmektedir. Üniversitelerde hem kendi amaçlarını hem de diplomalarını girişimcilikte tanıtmakta, temel vizyonları arasında saymaktadır. Giriş puanları performansın (öğrenci için) parçası olarak sunulmakta, öğrenci baştan müşteri ve çıktı olarak kabul edilmektedir. Diploma giderek değersizleşmekte, sertifikaya dönüştürülmektedir. Diğer yandan II. öğretim, yaz okulları, tezsiz programlar, ek sertifika arayışları, eğitimin meta-

laşmasını ve ticarileşmesini pekiştirmektedir.

Küreselleşmenin peşi sıra üniversitelere yönetim kavramı girmiştir. Yönetişim, resmî ve özel kuruluşlarda idari, ekonomik, politik otoritenin ortak kullanımı olarak tanımlanmaktadır. Küreselleşmenin dayattığı neoliberal politikalarla yurttaş yerini tüketiciye, devlet yerini çok uluslu şirketlere bırakırken yönetim ilişkisi de yönetime dönüşmektedir. Yeni bir Yüksek Öğretim Yasa Tasarısı planlanmaktadır. Yapılan yeni uygulamalarla her alanda olduğu gibi üniversite personelinde iş güvencesizliği dayatılmaktadır. Bu da "Yeni Bir Yüksek Öğretim Yasasına Doğru" başlıklı metinde şöyle belirtilmiştir: "Akademik kadrolar için norm kadrolar belirlenmesi, norm kadro olmadan unvan verilmesi, üniversite personelinin belli oranda sözleşmeli olması, akademik unvanların üniversitelerde boş olan kadrolara verilmesi, akademik unvanların ilgili üniversite tarafından verilmesi, akademik personel için tam gün kalıcı kadrolar dışında esnek çalışma modelinin benimsenmesi."

Neoliberal uygulamalardan bazı-

ları reform ve modernizasyon uygulamaları adı altında açıkça yapılırken bazıları da sorumluluk, sponsorluk, yardım, hayırseverlik, araç-gereç promosyonları ödüller ve eğitim web siteleri gibi yollarla gizlice yapılmaktadır (Aksoy). Bu yapılan çalışmaların hepsi uyum politikaları çerçevesindedir. Kamuya kendi bütçesini oluşturması zorlanmaktadır. Bu çerçevede okulların; kantinleri, okul bahçeleri (otopark olarak), spor salonları vb. özel sektöre açılmıştır.

Önümüzdeki yıllarda aşamaları tamamlanacak olan Eğitim Kampüsleri de ilk bakıldığında gerçekten öğrencilerin, velilerin yararına gibi görülmektedir. MEB Eğitim Kampüsleri Yönergesi'ne, "Kampüs: Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı değişik tür ve derecedeki birden fazla okul ve kurum ile bunlara bağlı pansiyon, yatakhane, yemekhane, laboratuvar, kütüphane, spor alanları, rehberlik ve sağlık ünitesi, konferans salonu, çok amaçlı salon ve benzeri yerleri içerisinde bulunduran alanı ifade eder." ifadesi yer almaktadır. Bu kadar çok imkanı olan okulda okumak, öğrenciler için çok olumlu görünmektedir. Ancak kampüsler 20-30

Sendikalar bir sınıf örgütüdür ancak sınıfın politik örgütü değildir. Temsil ettiği sınıfın ekonomik, demokratik hak ve özgürlüklerini mücadele (ekonomik, sosyal alanlarda) yöntemiyle alma iddiasında olan bir kitle örgütüdür. Sendikalar sisteme alternatif bir duruma getirilmelidir, aksi halde yok olmaya mahkumdur.

okulu içine alabilecek büyüklükte olacaktır. Bu büyüklükte okullar mecburen şehir dışına kurulacaktır. Başka bir maddede şu ifade vardır: “Kampüsün güvenlik, temizlik, yemek, taşıma ve benzeri hizmetleri; ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde hizmet satın almak suretiyle özel sektöre yaptırılabilir.” Bu sermaye için yeni bir alan demektir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer, Eğitim Kampüsleri ile ilgili “Burada esas üzerinde durulması gereken, okul kampüsleri değil kamu özel ortaklığına imkan veren finansman yöntemidir. Esas odaklanacak konu budur.” diyerek asıl hedefin ne olduğunu itiraf etmiştir.

Bir yandan da Eğitim Kampüsleriyle okul satışlarına yasal bir dayanak oluşturulmaktadır. Eğitim Kampüsleri sayesinde birçok okul şehir merkezinden dışarı taşınacaktır. Geriye kalan boş binalarda özel sektöre satışı yapılarak değerlendirilecektir. Sadece liselerin taşınacağı söylene de yarın ne olacağı belli değildir. Ayrıca geçtiğimiz yıllarda çıkarılan torba yasa içinde bakanlığa dilediği okulu satabilme yetkisi verilmiştir. Satılacak okulların özellikle Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük kentlerde, şehrin ana merkezlerinde ya da deniz kıyısında önemli ve değerli arsalar üzerine kurulu bulunanlar arasından seçilecektir.

Hayırsever iş adamlarının okullara yardımlar yapması, okul binalarını yaptırması, okullara araç, gereç, materyal vb. hibe etme için devletin şirketlere imtiyazlar vermesi yine gizliden yürütülen bir uygulamadır. Yapılan okullar ve okullara verilen araç, gereç, mater-

yal karşılığında işadamları vergiden muaf tutulmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, *Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi* kapsamında Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri: Sponsorluk modülünü hazırlamıştır. Sosyal sorumluluk projeleri de son dönemlerde ticarileştirmenin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Kamusal sosyal sorumluluk kavramı görünüşte sosyal ve sorumluluk kelimelerini içerdiğinden toplumun iyiliğine ilişkinmiş gibi görünse de arka planı incelendiğinde asıl amacının şirketlerin çıkarlarını ve imajlarını arttırmaya dönük olduğu görülmektedir (Aksoy). Türkiye’de eğitim kurumlarında gizli ticarileştirme faaliyetleri Kamusal Sosyal Sorumluluk Platformu web sayfasındaki (<http://www.kurumsal sosyal.com/tr-TR/projeler/6.aspx>) yer alan projelerin çoğunu oluşturmaktadır.

Sosyal Sorumluluk Projelerine katılan şirketlerin kazanımları göz önüne alındığında, eğitim kaçırılmaz bir fırsat olmaktadır. Bu proje kapsamında şirketlerin marka değeri dolayısıyla da piyasa değeri

Halka dönük bilinçlendirme çalışmaları, yapılacak iş bölümüyle yürütülebilir. Okullar, iş yerleri ve mahallelerde yazılı ve görsel(bildiri, afiş vb.) çalışmalar yürütülebilir. Halka yönelik açıklamalarda devletin halka temel hizmetleri sunmakla görevli olduğu öne çıkartılmalıdır. Devlet bütçesinin büyük bölümünün vergilerle oluşturulduğu ve bunun %90 oranında emekçilerden toplandığı, dolayısıyla kamu hizmetlerini ücretsiz talep etmenin bir hak olduğu bilince çıkartılmalıdır. Bu çalışmaların sonunda sokak eylemlilikleri, bölgesel mitinglerle mücadele bir aşama daha sıçratılabilir.

artar. Daha nitelikli personeli cezbetme, motive etme ve tutma olanakları doğar. Hisse değeri artıp, borçlanma maliyetleri düşebilir. Yeni pazara giriş, müşteri sağlama da önemli avantaj elde edilir. Şirketin iş hacmi büyür. Firma imajına katkıda bulunur (Çelik). Küçük yaşta yapılan reklamlar marka kültürünün oluşmasının yanında, çocuğun her istediğini yaptırabileceği bir döneme denk geldiği için yaş küçük olan kitle sermaye için çok önemlidir.

Yine neoliberal uyum politikaları çerçevesinde okul aile birlikleri kurumaştırılmaya çalışılmaktadır. Okul aile birliklerinin oluşturulmasında; *okulun amaçlarının gerçekleştirilmesine, stratejik gelişimine, fırsat eşitliğine imkân vermeye ve bu amaç doğrultusunda velilerle iş birliği yapmak, okulda düzenlenecek sosyal, kültürel etkinlikler, kampanyalar, kurs ve sınavlar, seminer, müzik, tiyatro, spor, sanat, gezi, kermes ve benzeri etkinliklerde okul yönetimi ile iş birliği yapmak* amaçlanmıştır. Pratikte sadece ailelerden aidat toplayan, okula para akışını sağlayan bir işlev görmekte olan okul-aile birliği, adeta döner sermaye gibi çalışarak devletin yükünü halkın sırtına yıkan bir şirkete dönüştürülmektedir.

İktidar sosyal uyum politikalarında farklı sosyal yönelimleri ve pratikleri yaratıcı şekilde birleştirmekte ve onları sosyal refah, kültür, ekonomi ve eğitim alanında

kendi genel ideolojisi altında düzenlemektedir. Böylelikle neoliberal politikaları son hızla uygulamaya geçirmektedir. Bunun sosyal alanlardaki hedefi de tüm dünyada olduğu gibi “muhafazakar modernleşmeyi” (Apple) sağlamaktır.

NE YAPMALI ?

Bugün neoliberal politikalar eşliğinde egemenler eliyle cehenneme dönüştürülen ülkemiz adeta bir hapishaneye çevrilmiş, emekçi halkın tamamı bu hapishane içerisinde tutsak hale getirilmiştir. Emekçi halkın yıllarca bedel ödeyerek kazandığı tüm haklar ellerinden alınmaya çalışılmakta ve buna tepki veren muhalif her duruş zapt-u rapt altına alınmaya çalışılmaktadır. Sendikalar yasasıyla emekçilerin örgütlenmesine karşı bir set oluşturulmaktadır. Taşeronlaştırma ile birlikte işçi ve emekçilerin tüm güvenceleri ortadan kaldırılarak onlara açlık ve yoksullukla malul bir yaşam egemenler tarafından reva görülmektedir. Öğrenci gençliğin demokratik tepkileri bastırılmakta, öğrenciler neredeyse her an soruşturma ve tutuklama terörü ile karşı karşıya kalmaktadır. Eğitimden sağlığa, ulaşımdan sosyal güvenliğe, halkın parasıyla oluşturulmuş kamu kurumlarından (KİT) enerji üretimine, ormanlardan akarsulara, madenlerden otoyollara, tarımdan turizme kadar ülkemize gözünü diken emperyalizm, egemenler eliyle kendi krizinin yükünü bizim sırtımıza yıkmaya çalışmaktadır. (Devrimci Hareket Dergisi 8 Mart açıklaması)

Toplumsal düzen değişmeden sadece eğitim düzeni değiştirilemez. Ancak bundan, toplumsal düzen değiştirilinceye kadar eğitim düzenini değiştirmek için çaba sarf edilmesinin boş olduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Bundan çıkarılacak asıl sonuç, eğitim sistemini değiştirmek için verilen mücadelenin, tüm toplumsal düzeni değiştirmek için verilen sınıf mücadelesinden

Bugüne kadar eğitimde fırsat eşitliği kavramı kullanılmamıştır. Ancak eğitimin piyasaya açılması ile birlikte herkesin parası kadar eğitim alabileceği değişik kategorilerde okulların oluşmasıyla birlikte bu aldatıcı kavramın da tümüyle ortadan kalkacağını görmek gerekir. Farklı kalitelerdeki okullardan mezun olan öğrencilerin aynı sınavlara girme fırsatı tanınsa da imkan eşitsizliğini artırıcı bir etkisi olacaktır. O nedenle gençlik içerisinde” eğitim haktır, eğitimde imkan eşitliği istiyoruz!” talebi öne çıkartılmalıdır.

soyutlamadan, onunla bir arada yürütülmesi gerekliliğidir.

EĞİTİMİN TİCARİLEŞMESİ KARŞISINDA ALINACAK TUTUM

NASIL BİR YOL İZLEMELİ? Ticarileştirme kapitalizmin bir sonucudur, son dönemde kendini daha yakıcı bir şekilde göstermektedir.

Eğitimin ticarete açılması karşısında oluşturulacak mücadele hattı, bu saldırıdan olumsuz etkilenen tüm kesimleri kapsayacak genişlikte olmak durumundadır. Bunun için öncelikle hangi kesimlerin bu durumdan etkilendiğini belirlemeliyiz.

Eğitim, ilkokuldan başlayarak üniversiteye kadar tüm kademelerde ticarete açılıyor. O halde tüm öğrenciler ve velileri bu mücadele cephesinin dolaysız bileşeni ve omurgasıdır. Özellikle liseli ve üniversiteli gençlik, enerjisiyle bu mücadelenin ateşleyici öznesi olarak düşünülmelidir.

Ticarileşmenin ekonomik yıkımıyla yüz yüze kalan veliler de bu saldırının doğrudan etkilenenleri arasındadır. Halkı daha da yoksullaştıracak olan paralı eğitime karşı geniş bir kesim, örgütlenmesi gereken hedef kitleyi oluşturmaktadır.

Eğitimin ticarete açılması, halka daha çok yük getirirken bu alanda çalışan eğitim emekçileri de güvencesiz çalışma dayatmasıyla karşı karşıya kalacaktır. Eğitim emekçileri güvencelerini kaybetme

riskiyle karşı karşıya kalırken aynı zamanda veli olma özellikleriyle de katmerleşmiş bedeller söz konusudur.

Eğitimde fırsat eşitliğinden söz edilir. Ancak, bu fırsatı herkes yakalayabilir mi? Eğitimin demokratikleşmesi için “eğitim yemek gibi bir haktır” bunun üzerinde durulmalıdır. Tüm bunların yanında, ticari/piyasa kurallarına göre şekillenecek olan okullarda “kalite farkı”, “parana göre okul “ düzeyinde markalaşmalara yol açacaktır. Eğitimde “fırsat eşitliği” denilen kavram tümüyle ortadan kalacaktır.

NASIL YAPMALI?

Demokrasi ve emek bileşenlerinin en radikal toplumsal bileşeni olan kamu emekçilerinin sendikal mücadelesi ülkemizde gelişen ve değişen sınıf mücadelesinden ve süreçlerinden soyutlamamalıdır. Sendikanın olmazsa olmazı örgütlenme, mücadele ve eğitim sac ayaklarını bütünlüklü olarak ele almalıdır.

Sendikalar bir sınıf örgütüdür ancak sınıfın politik örgütü değildir. Temsil ettiği sınıfın ekonomik, demokratik hak ve özgürlüklerini mücadele (ekonomik, sosyal alanlarda) yöntemiyle alma iddiasında olan bir kitle örgütüdür. Sendikalar sisteme alternatif bir duruma getirilmelidir, aksi halde yok olmaya mahkumdur.

Sendikal mücadelede özenle dikkat edilmesi gereken ölçütlerden

birisi de karar organlarının (örneğin şube temsilciler kurulu) önerilerine istemlerine kulak verilmelidir. Örgütlenme biçimi tabandan gelmeli ve sisteme karşı demokratik merkezîyetçilik kurallara uygun işletilmelidir.

Eğitim Sen, bu mücadelenin ortasında duran ve örgütlü güç olan tek kurumdur. O nedenle, eğitimin ticarileşmesine karşı oluşturulacak platformun örgütleyicisi görevini üstlenmelidir. Tüm şubelerde bu platformu etkin, yaratıcı ve sonuç alıcı bir yapıya kavuşturmalıdır. Ancak eğitimin piyasaya açılması ile birlikte herkesin parası kadar eğitim alabileceği değişik kategorilerde okulların oluşmasıyla birlikte bu aldatici kavramını da tümüyle ortadan kalkacağını görmek gerekir. Farklı kalitelilerdeki okullardan mezun olan öğrencilerin aynı sınavlara girme fırsatı tanınsa da imkan eşitsizliğini artırıcı bir etkisi olacaktır. O nedenle gençlik içerisinde “**eğitim hakta, eğitimde imkân eşitliği istiyoruz!**” talebi öne çıkartılmalıdır.

Gençliğin dinamizmini açığa çıkartıp motivasyonlarını artırmak için deneyim aktarımı yapılabilir. Oluşturulacak birliğin özneli olan öğretmen, öğrenci ve veliler aynı ortamları paylaşmaları ve sürekli ilişki içinde olmaları sebebiyle önemli bir avantaja da sahiptir. Bu avantaj mutlaka örgütlü ve programlı bir mücadele için değerlendirilmelidir.

Ortaokul, lise ve üniversitelerdeki “öğrenci temsilciliklerini” devrimci-demokrat öğrencilerin kazanmaları sağlanarak, yeni eğitim sistemine entegre olmuş okul yönetimlerinin de hesapları buralardan da bozulabilir. Gençliğin okullarda daha geniş bir kitleyi yakalaması ve mücadeleyi büyütme bu temsilcilikler üzerinden daha kolay olabilir.

Halka dönük bilinçlendirme çalışmaları, yapılacak iş bölümüyle yürütülebilir. Okullar, iş yerleri ve mahallelerde yazılı ve görsel(bildiri, afiş vb.) çalışmalar yürütülebilir. Halka yönelik açıklamalarda devletin halka temel hizmetleri sunmakla görevli olduğu öne çıkartılmalıdır. Devlet bütçesinin büyük bölümünün vergilerle oluşturulduğu ve bunun %90 oranında emekçilerden toplandığı, dolayısıyla kamu hizmetlerini ücretsiz talep etmenin

bir hak olduğu bilince çıkartılmalıdır. Bu çalışmaların sonunda sokak eylemlilikleri, bölgesel mitinglerle mücadele bir aşama daha sıçratılabilir.

Eğitim üretim içindir. Yaratıcılığa dönük olmalıdır. Bireylerin yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda enerjilerinin açığa çıkarılması gerekir. Öğrenilen teorinin pratikte uygulanabileceği bir bölgede okulların kurulması gereklidir.

Bugüne kadar eğitimde fırsat eşitliği kavramı kullanılmamıştır. Ancak eğitimin piyasaya açılması ile birlikte herkesin parası kadar eğitim alabileceği değişik kategorilerde okulların oluşmasıyla birlikte bu aldatici kavramını da tümüyle ortadan kalkacağını görmek gerekir. Farklı kalitelilerdeki okullardan mezun olan öğrencilerin aynı sınavlara girme fırsatı tanınsa da imkan eşitsizliğini artırıcı bir etkisi olacaktır. O nedenle gençlik içerisinde “**eğitim hakta, eğitimde imkân eşitliği istiyoruz!**” talebi öne çıkartılmalıdır.

Başta eğitim emekçileri, veliler ve öğrenciler olmak üzere toplumun tüm ilerici kesimleri, eğitimin kamusal bir hak olduğu bilinciyle hareket etmelidir. Neoliberal ve gerici eğitim sistemine karşı bilimin halk için üretildiği, eşit, parasız, laik, anadilinde bir eğitim hakkı savunulmalıdır. Sınıflarda, okul bahçelerinde, öğretmen odalarında, amfilerde, kampüslerde, mahallelerde eğitim hakkı mücadelesi örgütlenmeli ve sokaklar hep birlikte mücadele alanlarına dönüştürülmelidir.

KAYNAKÇA

Abacıoğlu, Nurettin. 2005. Eğitim Sorunsalının Önündeki Açmaz: Kapitalizm. Üniversite Ve Toplum Dergisi, Cilt:4 Sayı:1

Aksoy, Naciye. 2011. Türkiye Kamu Eğitiminde Gizli Ticarileştirilme: Kurumsal Sosyal Sorumluluğun İşleyiş Biçimleri Ve Eğitimin Ticarileşme İşlevleri. Üç Aylık Hakemli Dergi Eğitim Bilim Toplum. Cilt:9 Sayı:35

Apple, Michael W. . 2004. Neoliberalizm Ve Eğitim Politikaları Üzerine Eleştirel Yazılar. (Çev.Grubu: F. Gök, M. Apak, B. Can, D. Çankaya, F. Keser, H. Ala). Eğitim Sen Yayınları, Ankara.

Değişim Sürecinde Kamu Hizmetleri Ve Sendikalar Politikalar Sempozyum. 2003. Kesk’in Sesi Sempozyum Dizisi-1, Ankara.

Demokratik Eğitim Kurultayı. 1978. TÖB- DER Yayınları, Ankara.

Derbil, Süheyp. 1950. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 7, Sayı:3-4.

Düzcan, S.Ender. 2004. Bilimsel Üretim Ve Üniversite Tartışılırken Yanıtlanması Gerken Birkaç Soru. Üniversite Ve Toplum Dergisi, Cilt:4 Sayı:1

Eğitimde AKP’nin 10 Yılı. 2012. Eğitim Sen Yayınları, Ankara.

Ercan, Fuat. Semayenin Gelişimi Açısından Eğitimin Piyasalaşması; Toplumun Gelişimi Açısından Eğitimin Toplumsallaşması (Eğitim Sanayi İlişkisi). Rapor ve Bildiriler Kitabı, Cilt:2.

Hirt, Nico. 2005.Okulun Ticarileştirilmesinin Üç Boyutu. (Çev. Deniz Yıldırım, Düzeltili. Mutahhar Aksarı). Üç Aylık Hakemli Dergi Eğitim Bilim Toplum. Cilt:3 Sayı:11

Kamusal Sosyal Sorumluluk Platformu web sayfası (http://www.kurumsal sosyal.com/tr-TR/projeler/6.aspx)

Karadeniz, Cemile Bahtiyar. 2012. Öğretmenlerin 4+4+4 Zorunlu Eğitim Sistemine İlişkin Görüşleri. Üç Aylık Hakemli Dergi Eğitim Bilim Toplum. Cilt:10 Sayı:40

Marx, Karl.1993. Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı. Sol Yayınları, Ankara.

Marx, Karl.2008. Ücretli Emek ve Sermaye Ücret Fiyat ve Kar. Sol Yayınları, Ankara.

Meb Mevzuat, Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği

Meb Mevzuat, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kampüsleri Yönergesi

Millî Eğitim Bakanlığı 2010- 2014 Stratejik Planı

Nikitin, P.1968. Ekonomi Politik.(çev. Hamdi Konur). Sol Yayınları, Ankara.

Okçabol, Rifat. 2012. Gericileşmenin ve piyasalaşmanın şifreleri 635, 651, 652, 653, 666, 4+4+4 ve ... Üç Aylık Hakemli Dergi Eğitim Bilim Toplum. Cilt:10 Sayı:39

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı. http://www.oib.gov.tr

Petras, James. 2004. Küreselleşme ve Direniş. Mephisto Kitaplığı,İstanbul.

Sendikalar Sınıflar Arası Uzlaşma Değil Mücadele Örgütüdür. 2006. Devrimci Hareket Yayınları Özel Sayı No:73, İstanbul

Sönmez, Mustafa. 2009. Paran Kadar Eğitim. İstanbul

Tatlıdil, Ercan. 1993. Toplum Eğitim ve Öğretmen. Ege Üniversitesi Edebiyat Fak. Yayınları No:71, İzmir.

Taşcıoğlu, Nermin. Eğitimin Ticarileştirilmesi.

Türkiye Eğitim Meclisi Raporu. 2011. Türkiye Odalar Ve Borsalar Birliği

Velez, Alberto T. . 2012. Küba Eğitimi Üzerine Birkaç Söz. Memurlara haber.com

Yeni Bir Yüksek Öğretim Yasasına Doğru başlıklı metin

Yükseköğretimin Yeniden Yapılandırılması İlişkin Görüş Ve Önerilerimiz, 2012. Eğitim Sen Yayınları, Ankara.

Bir Kez Daha Sanat Üzerine Perspektif Yazıları

Gerçeğin kendisinde devrimci bir yan olması, gerçeği yansıtan sanat eserine, taraf olma özelliği kazandırır. Ancak gerçek, hareket halinde bir olgudur. Ve gerçekçi sanatçıya, bunu takip etme ve yeniden üretme görevi düşer.

SANATÇININ ÖZGÜRLÜĞÜ, TARAF OLMAK VE SANATTA ÖZ-BİÇİM İLİŞKİSİ

Sanatçının özgürlüğü, uzun döneme yayılan bir tartışma konusudur. Genel anlamıyla özgürlük olgusunun kendisi üzerine yürütülen tartışmalarda söz konusu edilen argümanlara, bu tartışma içinde de rastlanmaktadır. Ücretli kölelikte rastlanan ve insanlara karıştırıldığı, çalışıp çalışmamakta özgür oldukları biçimindeki yanıltıcı durum benzer bir biçimde, sanat alanında da kendini göstermektedir.

Her şeyi bir meta haline getiren, sonra da tüketerek çöpe gönderen kapitalizm; sanatçıyı da ‘özgürlüğüne dokunmadan’ (!) satın alma ve istediği gibi yönlendirme yöntemlerini geliştirmiştir. Sanat-reklam ilişkisinin doruğa ulaştığı bir dönemde, yaratacağı tabloyla istenen işlevi yerine getirecek olan sanatçı, fırçasını tual üzerinde nasıl gezdireceğine dair bir müdahaleye uğramayı özgürlüğünün belirtisi olarak sayabiliyor. Hatta holdinglerin reklam departmanında çalışan kimi sanatçı eskilerinin bile özgürlüklerini benzer argümanlarla ifade ettikleri görülür. Bu ölçünün yaygın olarak kabul gördüğü yerlerde en çok rağbet gören konulardan biri de Sovyetler Birliği’nde sanatçıların nasıl müdahaleye uğradığı ve “özgürlüklerinin ellerinden alındığı” meselesidir. Bu konuda yapılan eleştiriler, tüm bir yaşamın yeniden örülmesi ile ilintili yapılandan farklı değildir. Hatta biz, örneğin Stalin’e yapılan eleştirilerin gerçekte Lenin’i de vurduğu ve bir bütün halinde Bolşevik Parti’yi hedef aldığı iddiasında bulunurken; geline aşamada artık bunun açıktan telaffuz edildiğini gördük. Prometheus dergisinde Lenin’in “Parti Örgütü ve Parti Edebiyatı” yazısına da atıfta bulunularak şöyle deniyor:

“Ama görüldüğü gibi, Troçki sanatçılarla ilgili olarak bir takım sorular sormuştur. Bu sorular, hem Troçki’nin hem de Lenin’in sanatçıların iktidarla ilişkilerini formüle ediş biçimlerini yansıtmaktadır. Sorular bu şekilde sorulduğunda, cevaplar Stalin’in verdiği tarzda olmak zorundadır. Dolayısıyla gerek Lenin’in sanatçının iktidar mekanizmasından bağımsızlığına yönelik eleştirileri, gerekse Troçki’nin sanatçılara yönelttiği eleştirileri,

ler aynı zamanda tasfiyelerin kuramsal temelini oluşturmuştur. Yani Stalin tek başına bir despot falan değildir; sadece Lenin, Troçki ve diğerlerinin mantıksal uzantısıdır. Ya da şöyle söylenebilir, devrimin önderlerine giyotini kurmak ve sanatçıyı giyotinin altına yatırmak görevi düşmüştür; Stalin ve Jdanov’a ise zaten kurulmuş olan giyotinin ipini kesmek.”

Her şeye rağmen bu, olumlu bir gelişmedir. Sapla samanın karıştığı ve burjuva liberal ölçülerde bir özgürlüğün, gerçek özgürleşme yerine ikame edilmek istendiği bir durumda -ve benzer bir adresten- yapılmış bir itiraf olması anlamında önemlidir.

Sanatçının özgürlüğüne kıstas olarak alınmak istenen bir diğer ölçü de “hiçbir sınıfa ait olmamak”tır. Gerçekte ise bireyin kendisi zaten var olan sınıfsal şekillenmenin ve toplumsal ilişkiler toplamının dışında değildir. İnsanal bağ, ruhsal zenginleşme, toplumsal gerçekliğin yansıtılması, vb. olguları bir bileşen olarak barındıran sanatın; sınıftan, siyasetten, iktidar olgusundan bıçakla kesilir gibi ayrılması ne kadar mümkündür? Hele ki toplumun bir bütün halinde, dönüşüm sürecine girdiği ve bunun iktidar olgusu ile doğrudan ilintili olduğu kurucu süreçlerde, gelişmenin gerçek özgürleşmeye doğru yaşandığı düşünülürse; bu çerçevede yapılacak “sanatçının özgürlüğü” tartışmasına çok farklı kıstaslarla yaklaşmak gerekiyor.

Bir sanatçının, devrim hedeflerinin adım adım gerçekleştiği kurucu süreçlerde; sanatın sorunlarına da devrimin çıkarları açısından yaklaşması kadar doğal ne olabilir ki? Bu meseleye, proleter devrimlerin aynı zamanda sosyal, siyasal ve kültürel bir devrim olduğu gerçeğinden yaklaşılabilsen ve bu sürecin irade yoğunluklu olarak gerçekleşmek zorunda olduğunun ayırdına varılabilsen; kimin neye göre hangi serbestliği taşıyacağı ve nasıl bir özgürlüğün öngürülmesi gerektiği daha anlaşılır hale gelecektir.

Herkesin yana-yakıla tartıştığı inşa süreçleri açısından da sanat, önemli işlevler yüklenir. Bütün bir yaşamın -ve de insanın- yeniden yaratılmak istendiği o çok özel süreçte siyasal ve ekonomik şekillenme kadar mo-

Sanatta taraf olmak; tahakküm altına girmek veya özgürlüğün yitirilmesi anlamına gelmez. Taraf olmak, yaratıcı etkinliğin önünde bir engel değildir. Hatta daha ileri giderek diyebiliriz ki; devrimciler, sanatın en büyüğüne soyunmuş sanatçılardır. Var olanı değiştirirken, yaratıcı üretkenliğini katmak ve ortaya yeni bir ürün çıkarmak, bir sanatçılık özelliği ise; bilinir ki bu, yeni bir toplumun hedeflenmesi/ inşası sürecinde daha çok mümkündür. Aynı şekilde, olgulara güzellik katma/estetize etme etkinliğinin devamı olarak bütün bir yaşamın güzelleştirilmesi amacı, başlı başına bir güzellik taşıdır.

ral değerler ve kültürel tutkal da çok önemli bir role sahip olacaktır. Çünkü başarısızlıkların aşılması yönünde de yeni bir ahlakın geliştirilmesi, manevi değerlerin örgütlenmesi önemli bir yer tutacaktır. Bu alanlar için sanatın rolü ise tartışmasızdır. Sanatın toplumsal yaşamla ilintisi, onu politik olanla da ilintili kılar. Bu bağın ısmarlama yöntemlerle geliştirilmesi gerekmiyor. Çünkü bu bağ, hayatın diyalektiği tarafından zaten sağlanmış-tır.

Sanatta taraf olmak; tahakküm altına girmek veya özgürlüğün yitirilmesi anlamına gelmez. Taraf olmak, yaratıcı etkinliğin önünde bir engel değildir. Hatta daha ileri giderek diyebiliriz ki; devrimciler, sanatın en büyüğüne soyunmuş sanatçılardır. Var olanı değiştirirken, yaratıcı üretkenliğini katmak ve ortaya yeni bir ürün çıkarmak, bir sanatçılık özelliği ise; bilinir ki bu, yeni bir toplumun hedeflenmesi/ inşası sürecinde daha çok mümkündür. Aynı şekilde, olgulara güzellik katma/estetize etme etkinliğinin devamı olarak bütün bir yaşamın güzelleştirilmesi amacı, başlı başına bir güzellik taşıdır.

İnsani erdemlere sahip her insanda potansiyel olarak devrimci bir yan olması gibi; sanat yapma potansiyeli de vardır. İş bölümünün köstekleyici engellerini geride bıraktığında insan, tüm yaratıcı nitelikleri ile sahnede yerini alacaktır; ki o aşamada giderek, “sanatçı” biçiminde ayrı bir niteleme kullanmaya ihtiyaç da kalmayacaktır.

Gerçeğin kendisinde devrimci bir yan olması, gerçeği yansıtan sanat eserine, taraf olma özelliği kazandırır. Ancak gerçek, hareket halinde bir olgudur. Ve gerçekçi sanatçıya, bunu takip etme ve yeniden üretme görevi düşer.

Bertolt Brecht’in, sıkça aktarılan bir anlatısı vardır;

biçim ve içerik konusundaki yaklaşımını özlü bir biçimde tanımlar: “*Bay K. vaktiyle bir bahçıvanın yanında çalışmaktadır. Bahçıvan kendinden sakı içindeki bir defne ağacını budayarak küre biçimini vermesini ister. Bay K. ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir türlü düzgün bir küre ortaya çıkaramaz. En sonunda bir küre oluşturmayı başardığında defne artık ufacak kalmıştır. Bahçıvan bunu görünce hayal kırıklığına uğrar: ‘Peki, küre burada, ama defne nerede?’ diye sorar.*”

Biçim ile içerik arasındaki ilişkinin doğru kurulması ve özün, güzel bir biçimde aktarılması önemlidir. Ancak, değerlerde erozyonun, çürüme ve alçalmının diz boyu olduğu koşullarda, içeriği iskalamanın ve dile/biçime aşırı vurgu yapmanın “sakatlanma” sebebi olacağı bilinmelidir.

ÖZGÜRLÜK

Önce ruhları sağırlandırdılar sonra mezar sessizliği olağan bir hale geldi.

Uçmak özgürlüğü çağırır diye tüm kelebekleri kanatlarından vurdular.

Sonra satılmış beyinlere kanatsız laboratuvar kuşu ısmarladılar.

Ama ne kirpiklerimizden turnaları ne göğsümüzden kanat çırpmalarını eksik edebildiler.

Biz geleceğin habercisiyiz. Her iç çekişte içimize dolan derin bir soluktur özgürlük teni tenimize yakıştır.

BİR SANAT YAPITI DEĞERLENDİRİLİRKEN TEMEL ÖLÇÜT NE OLMALIDIR?

Bir sanat eserini değerlendirirken hangi ölçütlerle hareket edilmesi gerektiği, başlı başına bir tartışma konusudur. Genel bir çerçeve çizmek ve yapıtları bu çerçeveye uygunluğu oranında test etmek gerekirse, öncelikle sanatın “tarafsız” olamayacağı noktasından hareket edilmelidir. Böyle bir ön kabulden sonra genel çerçeveyi “*proletarya davasının ilerlemesine ve zaferine yaraşan her şey iyi, zarar veren her şey kötüdür.*” (Anatoli Lunaçarski, Sosyalizm ve Edebiyat, s: 52) biçiminde tanımlayabiliriz. Bu çerçeve ilk etapta çok sınırlı bir alanı tanımlıyor görünebilir. Ancak gerçekte “**proletarya davası**”nın kendisi koca bir dünyayı, yaşamın ve insanın kendisini kapsayarak ilerler. Bu nedenle, yukarıdaki tanımlama doğru anlaşıldığında, hiç

de dar bir çerçevenin kastedilmediği görülecektir. “**Ben eserlerimde doğadan, güzellikten söz etmek istiyorum; bu, neden ‘iyi’ tanımlamasını hakketmesini ki?**” biçiminde itirazlar gelebilir. Ancak böyle bir itiraz, doğayı ve güzelliği proletaryanın davasından ayrı bir şeymiş gibi gördüğü için, anlamlı olmayacaktır. Zaten bir sanat eserini hem biçim hem de içerik açısından bütünlüklü bir değerlendirmeye tabi kılmak kolay değildir. Doğru bir sonuca varabilmek için bu konuda birikim kadar, yetenek ve duyarlılığa da ihtiyaç vardır. İçeriğine ve büyüklüğüne bağlı olarak eser, pek çok yanıla ele alınmayı gerektirebilir.

Geleceği işaret eden ve genel boyutlar içeren eserler kadar, güncel eserler de olabilecektir. Toplumsal yaşamı direkt veya dolaylı biçimde etkileyen bu türden yapıtların her iki biçimi de önemli ve gereklidir. Sadece önümüze çıkan pratik görevler değil, soyutlama konusu olan meseleler de “proletaryanın davasına” konu olacaktır.

Tabii mesele sanat olduğu için, konunun hangi sıklıkta, nasıl işlendiği ve ne denli yenilik/yaratıcılık taşıdığı da önemlidir. Sanatçının, güncel olmayan özel bir konuya gireceği yaklaşım, üzerinde yeterince düşünülmemiş ve mutabık kalınmamış sorunları da içerebilir. Bu, “ölçüt” sorununu gündeme getirecek ise de, yeni bir toprağı işleme gayretiyile ve sezgilerle önünü açarak, ulaşılması güç noktalara uzanmış olmak anlamında yararlıdır.

Bir yapıtın biçim açısından değerlendirilmesi esnasında başvurulması gereken kriterler de doğru tanımlanmalıdır. **Bir sanat dalından diğerine, biçimin içeriğe oranla önemi değişse de, genel olarak biçimin içeriğe uygun ve anlatımı güçlü kılıcı olması gerektiği söylenebilir.** Eserin akıcı olmaması, soğuk ve anlaşılabilirliği zayıf olması içeriğin gerekli etkiyi yapmasını güçleştirir. Önemli olan bir mesaj, aynı önem derecesinde ve kalitesinde izleyiciye/okura akmayabilir. “*Demek ki içerik -iyice eritilmiş bir maden gibi- yapıtta imgelerle akıp gidecek yerde, soğumuş kocaman külçeler halinde yüzmektedir.*” (a.g.e, s:55) Bunu önlemek için anlatımda akışkanlık şarttır.

Sanatta eserlerin birbirini tekrar etmesi, kalitede bir düşme sebebidir. Yenilik, diğer bir ifadeyle yaratıcılık, bir ürünü sanatsal kılan önemli bir niteliktir. Bu nedenle “*sanatçı, kendisinden önce anlatılmamış bir şeyi anlatmalıdır. Yineleme (tekrarlama) -ne denli ince, arınmış olursa olsun- sanat değil, zanaattır. (Kimi ressamlar bunu anlamakta güçlük çekiyorlar.) Bundan dolayı, her yeni içerik yeni bir biçim gerektirir.*” (a.g.e, s:55)

İçerikten kopuk, biçime yönelik zorlama süslemelerle eseri “cılalamak” veya içeriğin eksikliğini bu türden yöntemlerle örtmeye çalışmak, ortaya kalitesizlikle malul bir görüntünün çıkmasına sebep olur.

“*Burjuva çürüyüşünün tipik sözcüleri olan biçimciler-*

rin (formalistlerin) serseme çevirdiği kimi yazarlar, önemli ve içtenlikli bir içeriği türlü ‘hileler’le parlatmaya, süslemeye, yüceltmeye çabalarlar. Giderek, kendi yapıtlarını sonuçta kendi elleriyle mahvetmiş olurlar.” (a.g.e s:56)

Biçimin önemli sorunlarından biri de anlaşılabilirliktir. **Tolstoy** bu konuda “... *Eğer sanat önemli bir şeyse, bütün insanlar için gerekli bir ruhsal iyilikse, herkesçe anlaşılır olmak zorundadır.*” der. Anlatım yolunu yokuşa çevirmek, zorlu, çapraşık ve ağdalı bir yöntem kullanmak, eserin kalitesini aşağı çekebileceği gibi, ancak çok dar bir kesimce anlaşılabilir riskini doğurur. Gerçi her eseri, zayıf bir kültürün oluşturduğu düşük seviyeli algılamaya açılmasına göre ayarlamak olanaklı olmadığı gibi, doğru da değildir.

Sanatta olduğu gibi politik yaşamda da kitlelere henüz ulaşmamış olan kimi gerçeklikler, sadece belirli bir kesimin algılayabileceği frekanslarda kalabilir. Kendi içerisinde bunun da önemli bir rolü vardır. Örneğin kurucu süreçlerde, yeni bir yaşamın tayininde ortaya çıkan pek çok sorun, kitleleri aşan bir çabayı ve üretimi gerektirecektir. İşte bu üretim, kitleleri aşıyor da olsa, sanatsal çabanın geliştirici katkılarından mahrum edilmemelidir.

BİZ UMUDUN RESSAMIYIZ

Biz umudun ressamıyız.

Altını defalarca çizeriz ufuk çizgisinin.

Bizim resimlerimizde

mevsim yeşil

yapraklar ise bahardır.

Bir ana gibi

yüklüdür dallar;

halkın kollarına

bırakır ürününü.

Dekor olsun diye değil

gerçek olsun diye

resimlerimize Rumeli Kavağı

resimlerimize Emirgan Koruluğu

resimlerimize Yıldız Park

konar.

Burjuvazisiz bir İstanbul kadar

güzeldir resimlerimiz.

Bir yarıdır

bir gönüldür

hıçkırığı henüz kesilmiş

bir çocuğun

gözlerini silmektir resimlerimiz.

Fırçalarımızdan

halkın özlemleri damlar.

Tuallerimize

özgürlük diyarının

tüm ayrıntıları konar.

SANAT VE EDEBİYAT, ANLAŞILMAYI GÜÇLEŞTİRİCİ DEĞİL KUVVETLENDİRİCİ OLMALIDIR

Devrimciler, neyi nasıl anlatmak gerektiği konusunun üzerinde özenle dururlar. **Anlaşılabilirlik**, en çok dikkat edilmesi gereken hususlardan biridir. Bunun yanında, **etkileycilik** de önemlidir. Bu nedenle edebiyatın bu konuda sunduğu olanakları yadsımayan; ama, anlaşılabilirliği da yok etmeyen bir ölçü yakalanabilmelidir. Tabii bu da başlı başına bir ustalık gerektirir.

Edebi örtüler kullanarak, alegorik yöntemlerle anlatmak; kendini doğru ve açık ifade etme ihtiyacı duyan devrimciler için pek tercih edilecek bir durum değildir. Ancak, anlatımın etkili kılınması amacıyla veya çeşitli kaygılarla, dolaylı anlatımın tercih edildiği durumlarda böyle bir yöneme başvurulabilir ki o olasılıkta da meseleyi “kuşdili”ne çeviren abartılardan sakınılmalıdır.

Bugüne dek, edebiyat ve sanat olgusuna yüklenen devrimci amaçlı işlevler, çeşitli tartışmalara ve farklı yaklaşımlara konu olmuştur. Kişi, kendi etrafında oluşturduğu kişisel halenin içinde yapacağı “mutluluk dansı” ile yetinebilir. Bir üretici, izleyenleri değil, sadece kendi doyumunu gözeterek ürünler sunabilir. Ne var ki, kişileri bu türden eğilimlere iten, kendi aynasında kendini seyretmeye yönelten nedenler; devrimci gerekliliklerle çok ciddi bir açı oluşturur. Bu nedenle, rahatlıkla diyebiliriz ki, bir devrimcinin kendini kişisel halenin mutluluk çapı ile sınırlama lüksü yoktur.

Tarihte kimi evreler olmuştur ki, dolaylı anlatım, bir zorunluluk halini almış. Örneğin Rus edebiyatında rastlanan yoğun öğreticilik, o süreçte insanlara başka bir imkanın bırakılmamış olması ile açıklanır. Rusya’da “yaşam öğretmeni” ile “katıksız sanatçı”nın birbirine karışıp kaynaştığından söz edilir. Rusya’da bu durumun ortaya çıkmasında, kitlelerin yazarlardan bu yöndeki talepleri/beklentileri etkili olmuştur.

“Biz yazarlar, bülbül gibi şarkı söylemek istiyoruz, gördüğümüzü sevinçle göstermek istiyoruz, fakat başka şey bekliyor bizden: Öğret, öğret! Nedir iyi ve kötü o-

lan söyle, kendini şu yada bu yüksek ülkünün hizmetine ver. Oysa, bizim hiç gönlümüz çekmiyor bunu. Biz orman kuşlarıyız yalnızca; dayanılmaz, ağır bir yükü zorla üstümüze yıkmanız zalimlik. Özgürce bağlandığımız bir yerde yaşamayı yeğ tutarız: Orada yalnızca tatlı seslerin ve yakarışların hizmetinde olacağız.” (Sosyalizm ve Edebiyat, s:91)

Yukarıdaki sözler, Puşkin’in sarayın baskısı altında yazdığı Şair ve Kalabalık başlıklı şiirden aktarılmıştır. Bu durum; kendinde sanat, salt sanat, sanat için sanat, vb. biçimde ifade edilir ve gerçekte insanın hiçbir ihtiyacı karşılamayan bir sanattır. Bu türden bir sanatın ne denli anlamlı olacağı, uğraşmaya değeceği ve işe yarayacağı da tartışmalıdır.

“Sanat için sanat” anlayışı, sanatın insanda seslendiği yanı, insanın diğer yanlarından ayrı ve yaşamdan soyutlanmış bir olguymuş gibi ele alır. En azından, durumun objektif olarak böyle olduğunu söyleyebiliriz.

Yaşamdan kopuk, içeriği olmayan bir estetiğin ihtiyaç haline gelmesi; içeri olmayan bir yaşama bir boşluğa işaretler. **Kimilerinin yaşamı, içi boş ve karanlık bir kuyu gibidir. Bu boşluk, “zaman öldürme” ihtiyacını doğurur.** Bu ihtiyaç, örneğin kâğıt oynayarak giderilebildiği gibi, estetiğe ilgiyi de beraberinde getirebilir. Çünkü sanat, zamanın sakin-rahat ve hatta büyülmüş biçimde geçirilmesini sağlar. Zamanını bu şekilde öldürmek isteyen başı boş insanlarda estetiğe düşkünlük, kendiliğinden de olsa gelişebilir. Lunaçarski bu durumu, örümceğin boş bırakılmış

bir konutu ağıyla kaplamasına benzetir. Lunaçarski’nin yaptığı bir diğer benzetme de burjuvalar içindir: Dinlenirken rahat içinde olmak, kafasını hiçbir şeyin meşgul etmediği bir boşlukta yüzmek isteyen bir burjuvanın “sanat için sanat” merakı bu bağlamda anlaşılabilir. Eve döndüğünde üstünü çıkarıp ropdöşambrını giyerek dinlenmeye geçmesi yahut tiyatroya gitmesi aynı şeydir. Bu nedenle bir burjuva için tiyatro da bir başka ropdöşambr giymektir.

Toplumun, kapitalistçe her türlü engeli aşarak, sosyalizme geçmesi halinde katıksız sanatın gündeme gelebi-

Ancak gerçekte “proletarya davası”nın kendisi koca bir dünyayı, yaşamın ve insanın kendisini kapsayarak ilerler. Bu nedenle, yukarıdaki tanımlama doğru anlaşıldığında, hiç de dar bir çerçevenin kastedilmediği görülecektir. “Ben eserlerimde doğadan, güzellikten söz etmek istiyorum; bu, neden ‘iyi’ tanımlamasını hakketmesin ki?” biçiminde itirazlar gelebilir. Ancak böyle bir itiraz, doğayı ve güzelliği proletaryanın davasından ayrı bir şeymiş gibi gördüğü için, anlamlı olmayacaktır. Zaten bir sanat eserini hem biçim hem de içerik açısından bütünlüklü bir değerlendirmeye tabi kılmak kolay değildir. Doğru bir sonuç varabilmek için bu konuda birikim kadar, yetenek ve duyarlılığa da ihtiyaç vardır. İçeriğine ve büyüklüğüne bağlı olarak eser, pek çok yanılla ele alınmayı gerektirebilir.

leceği düşüncesi de doğru değildir. Sanıldığı aksine, o sürecin insanı, gerçekte bir derinlik eksikliğinden doğan böyle bir sanata daha mesafeli olacaktır. Geniş bir ufuk eşliğinde yeni bir toplum kurma uğraşının ve doğayla savaşımın yüklediği sorumluluk ve görevler, katıksız sanat ihtiyacını daha da azaltacaktır. Gerek zihinsel gerekse duygusal açıdan bir gelişmişliğe işaret eden süreçte; boşluk doldurma, zaman öldürme ihtiyacında da bir düşme olacaktır. “Neşeli, bir içi boş operet” izlemek de bir ihtiyaç olarak tanımlanabilir. Ancak, bilinmelidir ki, **insanlığın gelişimi, ihtiyaçtaki kalitenin de çitasını yükseltecektir.** İnsanın sonsuz ufuklara engelsizce yönelme koşulunu yakalaması, sanatını da yüceltecektir. Böyle bir sanatın, boşluk doldurmakla ilişkilendirilmesi; ancak, söz konusu gelişmeyi bugünden tasavvur edemeyenlerin işi olabilir.

Bugün sanatın kendisinin de tutsak olduğu söylenebilir. Bu tutsaklıktan kurtulmanın yolu, “katıksız sanat”ta değil, üretimin önündeki engellerin kaldırılmasında aranmalıdır.

SANAT BİR ÇEŞİT BAŞKALDIRIDIR

“Sanatçı, kişiöğlunun içinde koskoca bir dünyanın yerleşmiş olduğunu unutmamak zorundadır. Güzellikler, çirkinlikler, yaşıntılar, öfkeler, sevinçler yalanlar, sesler, dağlar, nehirler ve gökleriyle koskoca bir evren. Tüm bunları karmakarışık sindirmiş benliğine kişiöğlü. Tüm heyecanı bunları bir düzene koymak ve bunlardan yararlanabilmek. Eşyalarla kendisi ve düşünceleri arasında ilişki kurmak, karşılıklı etkileri arayıp bulmak.” (Themos Kornaros, Fırtına Çocukları, s:132)

Sanatçı, yazdığı romanla, hikayeyle, şiir veya oyun metniyle bu “düzene koyma” işinde rol almaya, etkili olmaya çalışır. Bir devrimci için bu rol, çok daha net ve kapsamlıdır. O, seçicidir; hiçbir şeyi oluruna bırakmaz. Eldeki imkanlar, ya sağlıksız bir etki altında işlevsiz kılınacak, ya da **her taş, en ağır olduğu yerde işlevlendirilecektir.** Burada devrimcilerin rolü önemlidir. Ters yöndeki akışlar önlenenecekse, bu bir yöntem dahilinde yapılmalı ve yaşamın bütününe kapsamlıdır.

Bir devrimci, sanat yaparken de yaşamı bir sanatçı duyarlılığı ve üretkenliği ile örerken de, devrimci bir

bakışla donanmış olmanın avantajları ile hareket eder. **Devrimci seçicilik, bir daralma değil, bir kalite kazanma sebebidir.**

Sanatın, somutu soyutlayarak bir estetik beğeni oluşturma işlevi; onu, ne sınıflar üstü ne de sınıflar dışı kılar. Seçilen konularda, birinin diğerine oranla daha az yoğunlukta bir siyasal içerik taşıması, sınıfsal etkinlikleri sınıfsal çelişmelerin dışına düşürmez. Kaldı ki, sanat yapabilmek imkanlarının dahi, zor yoluyla ortadan kaldırılmak istendiği ve ehlileşmiş yürek ve beyinlerin “dikensiz” ürünleri dışında hemen her üretimin çelmelenmeye çalışıldığı bir ortamda sanat, bir çeşit başkaldırır.

Bir yapının biçim açısından değerlendirilmesi esnasında başvurulması gereken kriterler de doğru tanımlanmalıdır. Bir sanat dalından diğerine, biçimin içeriğe oranla önemi değişse de, genel olarak biçimin içeriğe uygun ve anlatımı güçlü kılıcı olması gerektiği söylenebilir. Eserin akıcı olmaması, soğuk ve anlaşılabilirliği zayıf olması içeriğin gerekli etkiyi yapmasını güçleştirir. Önemli olan bir mesaj, aynı önem derecesinde ve kalitesinde izleyiciye/okura akamayabilir. “Demek ki içerik -iyice eritilmiş bir maden gibi- yapıtta imgelerle akıp gidecek yerde, soğumuş kocaman külçeler halinde yüzmektedir.” (a.g.e, s:55) Bunu önlemek için anlatımda akışkanlık şarttır.

İçinde bulunulan tarihsel kesitte, gerçeklere tanıklık etmenin bir sanatçı için kaçınılmaz görev olması Picasso’da rahatlıkla izlemek mümkündür. Sovyet Devrimini destekleyen ressamın kübist sanatı İsviçre’de o dönemde hızla “komünist sanat”la özdeş kılındı ve pek çok hakareti beraberinde getirdi. Örneğin burjuva sanat eleştirmeni Julius Meier Graefe, “tumarhaneye gideceğinize kübizmi kurun” diyordu. Adı, şizofrene kadar çıkarıldı. Eleştiriler türleri bile, sanatın egemenleri gerektiğinde nasıl rahatsız ettiğine dair önemli veriler sunuyordu. Örneğin Max Bill, 2. Dünya savaşı döneminde Picasso’nun faşizmi yeren resimleri için şunları söylüyordu:

“Picasso güzelin değil, ‘çirkin’in resmini yapıyor;

bu çirkin, bir gerçeklik de olsa genel olarak onun sanatı çirkin bir gerçek olarak kalıyor.”

Tarih, kimilerini güzellikler müzesine, kimilerini de hakettikleri gibi çöp sepetine göndererek gerekli yanıtı veriyor.

*Bir gönül kırığı gibi
tamir edilemez cinsten
yıkıntılara bile
mimar olabilmektir devrimcilik...*

Sanat Ve Sanatçı Tarafı

Eğer sanatçı, sipariş üzerine, para için ya da paranın gücüyle bir sanat eseri ortaya çıkarabileceğini düşünürse yanılır çünkü ortaya çıkan yalnızca bir metadır.

Ali Cemal

Gezi Parkı eylemleri sonrasında Şafak Sezer gibi şahsiyetlerin (!) ortalığa çıkıp pişmanlık bildiren, özür dileyen, el-etek öpen hallerini gördükçe tepkiler de çığ gibi büyüdü. ‘Sanat nedir? Sanatçı kimdir?’ soruları yeniden tartışılmaya başlandı. 22 Temmuz tarihinde malum şahsın, Tayyip Erdoğan’ın bir iftar yemeğine gidip özür dilediği, elini öpmeye çalıştığı tüm görsel ve yazılı medyada yer aldı. Şafak Sezer pişkinliğini öyle bir noktaya vardırdı ki; utanmak, sıkılmak bir yana bakanlarla, milletvekilleriyle, valilerle vb. istediği zaman görülebilen ender bir kişi haline geldi. Tüm bu gelişmelerden kısa bir süre sonra Şafak Sezer’in ablası “Benim öyle bir kardeşim yok. Ben çapulcuym, o firıldak!” ve “Ben artık Mehmet Ali Alabora’nın, Ethem Sarısülük’ün ablasıyım” diyerek tartışmalara yeni bir boyut kazandırdı. Şafak Sezer Türkiye’de ne ilktir ne son olacaktır. Onun açtığı yoldan kısa bir süre sonra açık veya gizli başkalarının da yürüdüğü görüldü. Taksim’e gelmişken öylesine uğradığını, imza attığı metni okumadığını, ağaç için oraya gittiğini ancak işin çığırından çıktığını vb. söyleyerek kendini aklamaya çalışan, işini kaybetmek için çark eden sanatçılar oldu. Toplum nasılsa onun bir parçası olan sanatçılar da ona benzer. Küçük burjuva toplumlarda güce tapanların, kutsayanların çıkması alışıldık bir durumdur. Faşist baskıların dozajının her geçen gün arttığı koşullarda toplum hemen her kesiminde direnmek yerine tes-

lim olmayı seçen şahsiyetlerin çıkmasına şaşırılmak gerekir. Esnafından sanatçısına, sanayicisinden köylüsüne, Alevisinden Sünnisine, Türkünden Kürtüne, erkeğinden kadınına kadar kendini nasıl tanımlarsa tanımlasın gücünün yanında yer alarak kendini kurtarma eğiliminde olanlar çıkacaktır. Sanatçıların daha fazla dikkat çekmesinin sebebi toplumsal statülerinden kaynaklanmaktadır. Her toplumda sanatçıların söyledikleri, yaptıkları, düşündükleri önemli olmuştur. Türkiye’de ise ne giydiklerinden, ne yediklerine, kimin kiminle ne yaptığına kadar işin suyunun çıkarıldığı bir ortamda sanatçıların ta-kındıkları tavır da halkın gözünde önem kazanıyor.

Aslında Şafak Sezer gibiler ne Gezi Parkı eylemleri sürecinde ortaya çıktı ne de bu tipler istisnadır. Hükümetin başlattığı açılım (!) sürecinde de buna benzer görüntüler sol tarafından daha bilindik, tanıdık simalarca defalarca tekrarlanmıştı. 2010 yılının Mart ayında Tekel işçilerinin direnişinin sürdüğü, insanların yerlerde sürüklendiği, gaz sıkıldığı, dövüldüğü, gözaltına alındığı bir dönemde gerçekleşen Dolmabahçe toplantılarına çağrıldığı halde onurlu davranıp katılmayan ya da katılmayacağı bilindiği için hiç çağrılmayan sanatçılar da az değildi. Onlar Tekel işçileriyle birlikte her türlü zorluğa, zorbalığa katlanmayı tercih etti. Bir de bu zor yolu tercih etmeyip işin kolayına kaçan, sistemin tatlı sularında yüzmeyi tercih edenler vardı. Dolmabahçe Sarayı’nda iki tur

halinde Başbakan Erdoğan ile yapılan sanatçı buluşmasına (!) önce aralarında Yılmaz Erdoğan, Semih Kaplanoğlu, Yeşim Ustaoglu, Lale Mansur, Metin Akpınar, Derviş Zaim, Ali Sürmeli vb. bulunduğu onlarca sanatçı katıldı. İkincisine ise Yavuz Bingöl, Arif Sağ, Aynur, Hüseyin Turan, Bülent Forta, Onur Akın vb. pek çok sanatçı katıldı.

Sanatçı ile sistem arasındaki bu tür ilişkiler AKP ile başlamadı. AKP’nin elindeki devlet imkânlarını baskı ve sindirme aracı olarak daha yoğun bir biçimde kullanması belki bu ilişkilendirme biçiminin çapını büyüttü. AKP öncesi dönemlerde de sanatçılar içinden bu tür kirli ilişkilere meyleden, rıza gösterenler az değildi. Cem Karaca, Çetin Altan vb. sola mâl olmuş aydın ve sanatçıların bu tür çıkar ilişkilendirilmesine daha önce de girdiği görülür.

Sanatçı para için üretmemeli ancak ürünlerini satmasında da şaşılacak bir yan yoktur. **Eğer sanatçı, sipariş üzerine, para için ya da paranın gücüyle bir sanat eseri ortaya çıkarabileceğini düşünürse yanılır çünkü ortaya çıkan yalnızca bir metadır.** Sanatsal değeri yoktur. Böyle durumlarda sanatçı o güne kadar biriktirdiklerini tüketmeye başlar. Sanatsal biriki-miyle, ürünleriyle belirli bir noktaya gelen, tanınan sanatçının bir süre sonra para ve çıkar için bir eser (meta) ortaya çıkarması belki reklam, tanıtım yoluyla kar etmesini sağlayabilir. Bu durumda sanatçının o güne kadar biriktirdikleriyle para yer değiştirmiş olur. Saygınlı-

ğını kâra tahvil etmiş olur. Sanatçı geçmişini parayla değiştirmiş olur. Kimisi için bu çok dert edilecek bir sorun olmayabilir hatta böyle bir olayı fırsat olarak görenler de çıkabilir. Toplumsal mücadelenin dibe vurduğu dönemlerde bu tür bencil yaklaşımlara sıkça rastlanabilir. **Unutulmamalıdır ki, bir sanatçının en çok istediği şey ölümsüzlüktür. Fiziki anlamda değil, eserleriyle ölümsüzleşmektir. Bencil, tutarsız bir sanatçının böyle bir şansı kalmaz çünkü o geleceği ana feda etmiştir.**

SANATIN TARAFI EZİLENLERİN YANI OLMALIDIR

Sanat, toplumlar tarihi kadar eskidir. Sanat, başlangıçta topluluğun çıkarı için herkes tarafından ortaklaşa yerine getirilen bir uğraştı. Sınıflı toplumlara geçişle birlikte sanat ve sanatçı da taraf olmaya başlamıştır. Sanat, ya egemen sınıflara mensup kişilerin zaman öldürmek için bir uğraşısı ya da kendi zevkleri, istekleri için para karşılığı ısmarlanan bir iş haline gelmiştir. Sanat’ın gücünü keşfeden egemenler onu kitleleri manipüle etmek, bilinçlerini çelmelemek için bir araç olarak görmüşlerdir. **Sanat ve sanatçının kimsede olmayan özel yetenekleri vardır. Sanatçı’nın yaşama ayna tutmak ve yeniden üretmek konusundaki yeteneği onu egemenler açısından hem tehlikeli kılar hem de bir şekilde denetim altına alma ihtiyacı doğurur.** Kitleler bir kez uyanıp yaşamın saklanan güzelliklerini keşfettiğinde onu zapt etmek pek mümkün değildir. Önceleri saraydakileri eğlendirmek için dansöz, soytarı, dalkavuk vb. görülen sanatçıların bir kez önemi kavrandığında egemenler gözündeki değeri artmıştır. Sanatçıları elde tutmak için onları himaye etmekten, para karşılığı çeşitli işler sipariş etmeye kadar birçok yol izlemişlerdir.

Yine de sanatın ezilenler yararı-

na üretilmesinin önüne geçilememiştir. Tarihin her döneminde kaderini ezilenlerin mücadelesinden ayrı görmeyen, bu uğurda canını vermekten dahi çekinmemiş sayısız sanatçı vardır. Egemenlerin hizmetine giren, onlar için eser veren sanatçıların birkaçı dışında hepsi tarihin tozlu sayfalarında kalmıştır. Ezilenler için sanat yapan, onlarla kaderini ayrı görmeyen sanatçıların eserleri ise zaman aşımına uğramamış halkların beyninde ve kalbindeki yerini korumuştur.

Yenilgi dönemlerinde sanatçılarda ve ürünlerinde dış dünyaya karşı bir şüphe, güvensizlik ortaya çıkar. Sanatçı kabuğuna çekilir. Kendisini tarafsız, sınıflar üstü görmeye başlar. Ürünlerinde, toplumsal içerikten ziyade, iç dünyalarının karmaşık, melan-kolik yansıması görülür. Sınıflar mücadelesinin her döneminde bu durumu görmek mümkündür. Ülkemizde 12 Eylül’ün bir silindir gibi geçtiği koşullarda toplumun üzerine çöken atalet hali sanatçılara da sirayet etmişti. Sanatçı, bir kez kendini sınıflar üstü, tarafsız ilan ettikten sonra ister istemez yönünü güçlü/egemen olandan yana çevirir. Ayakta kalabilmek, kendini yeniden var edebilmek adına gerekli olan maddi kaynağa erişebilmek için ilan ettiği tarafsızlığın piyasa koşullarında pek bir karşılığı olmadığını görür. Herhangi bir eserini yayınlatabilmek için piyasanın (kapitalizm) çarkları arasında ezilir. Koşullara uyabilmek için isteneni yapmak yani rıza göstermek, itaat etmek zorunda kalır.

Gezi sürecinin bize gösterdiği en önemli şey toplumun üzerindeki ölü toprağının atılmaya, halkın (yeterince örgütlü olmasa da) ayağa kalkmaya, başkaldırmaya başladığıdır. **Halk korku duvarını aşmıştır.** Kimyasal gazın, sopanın, kurşunun bile korkutmadığı bir toplumda kimi zaman durağan haller yaşansa da mücadele ivmesi her geçen gün daha yükseğe çıkar.

Böyle dönemlerde toplumun hemen her kesiminin özgüveni artar. Sokağın çağrısı her geçen gün daha fazla sayıda insanı çeker. Sokağın sesine kulak veren kesimlerin içinde sanatçılar da yerini alır.

Sanatçının söylemde taraflar üstü eylemde güçlüden yana tutumunun ortaya çıkmasının temel sebebi kendisini piyasanın dışında var edebilecek toplumsal koşulların henüz olgunlaşmamasıdır. Sanatçı eyleme zor geçer, ancak bir kez harekete geçtiğinde tarihin çarkının daha hızlı dönmesini sağlar. Sanatçının, hiç kimsenin ulaşamayacağı özel yetenekleri vardır. **Sanatçı, yaşanmış olayları sentezleyerek bilince çıkarır ve onu daha üst bir soyutlamayla yeniden üreterek kitlelerin seviyesini daha yüksek bir noktaya çıkarır.** Sanatçının bir şarkısı bizi binlerce yıl geriye götürebilir. Bir şiir Roboski’de yaşanan acıyı daha iyi paylaşabilmemizi sağlayabilir. Bir fırça darbesi İspanya İç Savaşı’nı ya da Ekim Devrimi’ni önümüze serebilir. Sahnede çınlayan bir tirat Gezi Parkı sürecini yeniden canlandırabilir gözlerimizin önünde. Sözü yavan kaldığı bir anda yaşamdan damıtılan küçücük bir hikâye/öykü paylaşımın, eşitliğin ve yoldaşlığın en yalın haliyle nasıl yaşanabileceğini kazır bilinçlere.

Binlerce yıllık deneyime, birikime dayanan sanatı hafife almak, küçümsemek ancak cehaletin göstergesidir. Sanat, siz farkında olun ya da olmayın yaşamla iç içedir. İşte sanatçılar sizin farkında olmadığımız, olup da uygun bir biçimde dile getiremediğiniz duyguları, düşünceleri bazen bir kelimeyle, bir nakaratla herkesin anlayabileceği bir sadelikte dile getirir. ‘Sosyalizm nedir?’ sorusuna “bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşçesine” diyen şiir en yalın ve sade haliyle yine en doyurucu cevabı verebilir.

Mustafa Özenç Adana'da Yoldaşları Tarafından Mezarı Başında Anıldı

20 Ağustos 1981'de Türkiye egemenleri tarafından idam edilerek katledilen Devrimci Yol savaşçısı Mustafa Özenç yoldaşları tarafından mezarı başında anıldı. Devrimci Hareket ve Devrimci Gençlik tarafından, Adana Asri Mezarlığı'nda gerçekleşen anma *Mahirlerden Özenç'e Selam Olsun Dev Genç'e* sloganlarının haykırıldığı yürüyüşle başladı. Mezar başında yapılan saygı duruşunun ardından Özenç'in yaşam öyküsü anlatılarak Özenç'in kavgasının, mücadeledeki ısrarcılığının ve yoldaşlık bilincine dair vurgulara bulunuldu. Yoldaşları yaptıkları konuşmada '*Özenç'in yolundan yürüyen bizler, onun bıraktığı değerlere sahip çıkarak onun mücadelesini yükseltiyor ve daha ileriye taşıyacağımızı buradan bir kez daha haykırıyoruz*' diyerek mücadele kararlılıklarını dile getirdiler. Özenç'in 'O büyük gün geldiğinde' şiirinin okunmasının ardından Özenç'in okul ve mücadele arkadaşları da birer konuşma yaptılar.

Bıraktığın bayrağı düşürmeyeceğiz kararlılığıyla gerçekleşen anma hep birlikte Gündoğdu Marşı'nın okunmasının ardından sona erdi.

**Mustafa Özenç Ölümsüzdür!
Mahirler'den Özenç'e
Selam Olsun Dev Genç'e!
Devrim için Tek Yol Devrimci Yol!
Kurtuluşa Kadar Savaş!**

ADANA DEVRİMCİ HAREKET

Turkey Info Yaz Kampı Fransa'da Yapıldı

Turkey Info yaz kampı Fransa'nın Sete şehrinde 3-11 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirildi. Değişik ülkelerden gelen 50'e yakın kişi bir hafta boyunca kolektif bir hayatı solmanın, üretkenlik, dayanışma ve paylaşmanın hakim olduğu gündelik bir hayat sürmenin ayrıcalığını ve keyfini yaşadılar.

Kamp boyunca başta Gezi parkı olmak üzere değişik konular akşam sohbetlerinde geniş bir şekilde değerlendirildi, tartışıldı. Birlikte türküler, şarkılar söylendi. Başka bir dünyanın mümkün ve ne kadar güzel olduğu büyük bir keyifle tecrübe edildi.

Ayrılmaya vakti geldiğinde katılanların yüzünde ayrılmamanın hüznü yanında ortakça bir yaşam sürmenin mutluluğu okunuyordu

Nurali Kartal Anıldı

Devrimci Yol militanı Nurali Kartal katledilişinin 33. Yılında mezarı başında anıldı. Sefaköy Söğütluçeşme Meydanı'nda Nurali Kartal Onurumuzdur yazılı pankartla bir araya gelen Nurali'nin yoldaşları Sefaköy Mezarlığı'na doğru bir yürüyüş gerçekleştirdiler. Yürüyüş esnasında sık sık Nurali Kartal Onurumuzdur, Katil Devlet Hesap Verecek, Devrim Şehitleri Ölümsüzdür, Mahir Hüseyin Ulaş Kurtuluşa Kadar Savaş sloganları atıldı. Yürüyüş sırasında Nurali Kartal'ın evinin önüne gelen kitle burada bir dakikalık saygı duruşunda bulundu. Mezarlık anmasında ise Nurali Kartal'ın arkadaşları onu ve mücadelesini anlatan konuşmalar gerçekleştirdiler. Nurali'nin faşist saldırılar karşısında direngen bir tavır sergilemesinin yanında işçi çalışmalarında da aktif bir rol oynadığına dair vurguların yapıldığı konuşmada onun mücadelesinin yoldaşları tarafından bugüne sürdürüldüğü ve onun bize miras bıraktığı bayrağın taşınmaya devam edeceği ifade edildi. Nurali şahsında tüm devrim şehitleri için yapılan saygı duruşunun ardından anma sloganlar eşliğinde sona erdi.

Adiller (Okur Mektubu)

Adiller, beş sosyalist devrimci gencin Çarlık Rusya'sı döneminde halka yapılan eziyetlere karşılık Büyük Dük'ü ortadan kaldırmak için giriştikleri suikastı konu alıyor. Bombayı Dük'ün arabasına atma görevini üstlenen Yanek, arabada çocukların ve düşesin de olduğunu görünce "masumların yüzünü paramparça edemeyeceği" için suikastı gerçekleştiremez ve yoldaşlar büyük bir vicdan, ahlak ve adalet tartışmasına girerler. Stepan eylemin gerçekleşmemesine karşı çıkar yoldaş Yanek'i korkaklıkla ve alınan kararı uygulamamakla suçlar ona göre devrim için her yol mubahtır. Buna karşılık yoldaşları ona "biz eğer masumları gözetmezsek halka devrimi sevdiremeyiz" cevabını verirler. Bu olay bana özenli ve yarım kurtaran davranış biçimi olan yakın tarihimizden Mahir Çayan ve Yoldaş Hüseyin Cevahir'i hatırlattı. Polisin çevirmesinden kurtulmak için girdikleri evde yalnız başına bulunan 14 yaşındaki Sibel Erkan'ı zaman kazanmak ve ölmeden önce devrimci propagandayı yapmak amacıyla rehin almak zorunda olduklarında küçük kızı bırakmak istemelerine rağmen polislerin dışarıdan yoğun bir şekilde ateş etmeleri bunu engellemekteydi. Artık tek amaçları kızı kurtarmak ve burnunun bile kanamasına müsaade etmeden, karşı saldırıya bile geçmemesine onun güvenliğini sağlamak olmuştur ve Cevahir bu gün dahi kara propagandaya karşı elimizi güçlendirecek bedeli yaşamıyla ödemiştir. Devrimcilerin eylemi yarınların izdüşümüdür. 1900 'lerden 1970 'lere ve günümüze kadar ışığıyla aydınlatıyor bizi devrimci adalet. "Adiller" 1900'lerin başında Rusya'da geçen gerçek bir olayı anlatıyor. Albert Camus gerçekte yaşamış olan bu kişilerin arasına bir de , devrimde ahlak ve sınır tanımayan Stepan kurgu kişisini yerleştiriyor. Böylece Camus adalet kavramının ne olduğunu , yolları ideolojileri yüzünden ayrılan J.P.Sartre cephesinden de sorguluyor.

Oyun bir eylemin özünü biçiminin teorisiyle pratiğinin uyumundan yola çıkartıyor bizi . Yanek'in eylemden vazgeçip önceliğini çocukları öldürmeme yönünde kullanması devrimin halk tarafından sevilmesi anlamına geliyor. Oylesine bağlıydı devrime ve sonrasına. Oysa Stepan'a göre Devrim için her şey mubahtı yapılması gereken eylem onun için öylesine kin ve nefret duygularıyla içkendi ki yoldaşlarına karşı davranışlarında dahi rekabete dolayısıyla sevgisizliğe yol açıyordu. Ama nihayet sonunda, devrimin başarısının yoldaş sevgisinden geçtiğini gösteren o sıcak kucaklaşmasıyla gösterdi bunu bize.

İkinci kez eylemi başarıyla gerçekleştirdiklerinde Yanek yakalanır ve hücrelerinde dostlara ve düşmana ders niteliğinde sözleri çarpıp bilincimize.

Düşes : Sen benim kocamı öldürdün sen bir katilsin.

Yanek: Hayır ben katil değilim. Ben halkın kanını içerek yaşayan bir katili öldürerek adaleti sağladım.

Düşes: Sen benim kocama bomba attın.

Yanek: Hayır o bombayı ben kocanıza değil zorbalığa attım.

Yanek'in yoldaş-sevgilisi Dora ile olan diyalogunda ise bir başka incelik , derinlik ve kapsayıcılık bulunmaktadır.

Dora: Yanek, beni mi, adaleti mi yoksa örgütü mü daha çok seviyorsun?

Yanek: Ben seni, adaleti ve örgütü hiç birbirinden ayırmadım ki .

Şöyle söylüyorlardı bütün yoldaşlar: Yaşamak ayırıyor, adaletsizleştiriyor. Birlikte ölelim.

Evet, bu çürümüş ve ne yanını tutarsan dağılan sistem içinde bireyselleştikçe ayrıldığımız insanlıktan, adaletsizce yaşamayı tercih etmektense adalet uğruna hep birlikte ölebilecek kadar yaşamak yakışır bize.

Siyasi bir devrimi konu almasına rağmen bir aşk ve insanlık metni olan Adiller için Albert Camus şunları söylüyor;

"İnsanoğlunun üstlenebileceği görevlerin en acımasızında, vicdanlarının onmaz sızısını duyan bu kadın ve erkeklere duyduğum saygı ve hayranlık dolayısıyla yazdım bu oyunu. Bu insanları anmanın nedeni; onların haklı başkaldırılarını, zorlu dayanışmalarını bir 'düşünce' uğruna öldürmeyi ve ölmeyi kabullenmek için harcadıkları sınırsız çabayı gösterebilmektir."

Devrimcilik An'ın Sosyalizmidir

Yoldaşlar, göz göze, omuz omuza yaşarlar; kokuları, terleri ve gün gelir kanları karışır. Mülkiyet, meta, kariyer ne ki? Onlar, ille de gerekiyorsa, birbirinin yerine bedel ödemek için yarışır.

“Prometheus'tum zincire vurulurken dağlarda, Çiğeri kartallara yedirdim. Spartaküs'tüm köleliğin çılgılığında, Arslanlara yem oldum, tükendim. Kör kuyuların dibinde Yusuf'tum, Kerbela çölünde Hüseyin. Zindanlarda Cem Sultan, Sehpalarda Pir Sultan. Ve Madımak'ta otuzüydü can...” (Yusuf HAYALOĞLU)

Ben ki havar havar ağlayan bir halka Türkçe gözyaşı dökmüşüm. Acıları kardeş bellemiş Gücümü haklılığımdan almışım. Aşk dendiğinde, Koca bir halkı kalbime sığdırmışım. Zalimin zulmü ne ki Ben tırnaklarımla tarih yazmışım...

Kim demiş Promethe söylene-den ibaret diye? Eyüp, ondan aldığı ilhamla zulme karşı sabretti. Musa, ezilenlerin başkaldırı geleneğiyle dikildi Firavun'un karşısına. Spartaküs, Promethe'den aldığı ateşle tutuşturduğu dağlarda tohum oldu gerilla geleneğine. Bu gelenek içinde gelindi Bedreddin'e, Münzer'e ve Pir Sultan'ın sehpa da bile meydan okuyan geleneğine.

Devrimciliğin kendine has bilgi birikimi, kültürü, yöntem ve araçları vardır. Devrimcilik öyle bir yaşam biçimidir ki, gerçekli-

ği rüyalara rüyaları gerçekliğe taşır ve zindanın tüm biçimlerini boşa çıkartır. F tipinin yetmemesi ve cellâdın alfabenin tüm harflerini istismar ederek yeni kuşatma biçimleri oluşturması bundandır.

Burjuvalar, âni yaşadığı, tüketmekten başka yaşam bilmediği, parayı tek değer olarak gördüğü için, Giardano Bruno'nun 17 Şubat 1600 günü, birazdan bedenini tutuşturacak olan odun yığınlarına doğru ilerlerken “Pişmanlık duya-cağım hiçbir düşünceyi benimse-medim. Siz karar verirken korku-yorsunuz. Ama ben onu dinlerken korkmuyorum.” deyişini, İdil'in son nefesini verirken bile “Ben bir mitralyözüm” diye haykırışını veya Abdullah Cömert'in “Ve insanlar ne diyor biliyor musunuz? ‘Boşver ülkeyi sen mi kurtaracaksın’ Evet kurtarmasak da bu yolda ölece-ğiz” biçimindeki son mesajını anlayamazlar. Hele ki, aldığı gazdan baygın düşen bir direnişçinin, ancak kulağına fısıldanan “Her yer Taksim her yer direniş” sloganı ile ayılabilmesini, hiç mi hiç anlayamazlar.

Devrimciliğin kendine has bilgi birikimi, kültürü, yöntem ve araçları vardır. Devrimcilik öyle bir yaşam biçimidir ki, gerçekliği rüyalara rüyaları gerçekliğe taşır ve zindanın tüm biçimlerini boşa çıkartır. F tipinin yetmemesi ve cellâdın alfabenin tüm harflerini istismar ederek yeni kuşatma biçimleri oluşturması bundandır.

Devrimciliğin bu geniş kapsamlı güzelliğinin yanında, uygulamada sapmaya uğrama olasılığı yok değildir. Özellikle öznellik, evrenselleşmiş değerlerin bireysel aynada kırılmasını beraberinde getirebilir.

Devrimciliğin kendine has bilgi birikimi, kültürü, yöntem ve araçları olsa da uygulamada, çeşitli nedenlerle sistemin öğretilmiş yöntem ve araçlarına yakınlaşıldığı, aradaki çizgiyi incelten çözümlere başvurulabildiği bilinmektedir.

Bilinir ki tüzükler, kurallar, yemin veya ilkeler, tek başına (yani kendiliğinden) iş görmez. Soyutlamaların koca bir somutun üzerine bina edilmesi gibi kurallar da bir yığın tecrübe üzerine oturur. Bu aynı zamanda tecrübeyle örülmüş geleneğe yönetsel bir disiplin kazandırmaktır. Uygulamada vulgerleşmemenin(kabalaşmanın, yüzeyselleşmemenin) koşulu, birikim yığınında yeniden üretebilme inceliği göstermektedir.

Andrey Tarkovski, Mühürlenmiş Zaman adlı eserinde, ilkelerine bir kez olsun ihanet eden insanın,

Devrimcilik, tam da bu nedenle anın sosyalizmidir ve tepeden tırnağa sistemin antitezidir. Bu bağlamda Marksizm, din gibi ideolojilerden farklı olarak her an her durumda en bilinen ilkeler dahil her şeyin anla bağıni kurabilen bir yeniden üretim gerektirir. Kuralın onu ihtiyaç haline getiren nedenlerden kopararak bir emir kipine dönüştürülmesi veya devrimci disiplinin teknik bir uygulamadan ibaret görülmesi, niyetten bağımsız olarak uygulayıcıları karşıtlarına öykünür duruma düşürür; yabancılaştırır.

hayat ile olan saf ilişkisini yitirdiğinden söz eder. İlke, ihanet gibi kavramlar ilk bakışta uygulamada katılığı, sert bir disiplini çağırıştır. Bu çağırışımı haklı kılacak, devrimcilik adına uygulamada olan pek çok örnek vardır. Hatta bu alanda kendi değerlerine yabancılaşmadan bile söz edilebilir. Kişi/yapı, tanımlı değerlerine yakışacak bir sıcaklıkta, mülkiyetin, hırsın, rekabet ve yapaylığın olmadığı bir aralıkta çözüm bulamadığı oranda, arayışlarını sistem tarafından öğretiliş olan alanlara kaydırır. Biçimsel, kolaycı ve geçici de olsa alınan sonuçlar, giderek bir alışkanlık oluşturur. Ve sonuçta kendi yöntemleriyle başarı sağlayamadığı oranda dışına çıkar, dışına çıktıkça kendi yöntemlerine yabancılaşmaya başlar.

İnsanların sömürü üzerine kurulu bir düzenin devamına razı edilmek üzere baskı altına alınması, bu amaçla disiplin olgusunun, duygudan ve insani değerlerden uzak bir biçimde uygulanması, eğitim mekanizmasının bu disiplini bilinç katında güvenceye alan bir işlev yüklenmesi, bir bütün halinde, uygulayıcılarının sınıfsal nitelikleri bağlamında anlaşılır bir durumdur. **Devrimcilik, tam da bu nedenle anın sosyalizmidir ve tepeden tırnağa sistemin antitezidir. Bu bağlamda Marksizm, din gibi ideolojilerden farklı olarak her an her durumda en bilinen ilkeler dahil her şeyin anla bağıni kurabilen bir yeniden üretim gerektirir. Kuralın onu ih-**

tiyaç haline getiren nedenlerden kopararak bir emir kipine dönüştürülmesi veya devrimci disiplinin teknik bir uygulamadan ibaret görülmesi, niyetten bağımsız olarak uygulayıcıları karşıtlarına öykünür duruma düşürür; yabancılaştırır.

Kapitalizmi tüm nitelikleriyle tepeden tırnağa inceleyip alternatifini geliştiren Marks'ın **yabancılaşmayı** öne çıkarması bir tesadüf değildir. İnsanlık tarihinde yabancılaşma, maddi yaşam koşullarının komünal bir bütünlüğü ifade ettiği toplumsal ilişkiler ağının reddi ile başlar. Bu bağlamda Marks, reddin reddi için, yani bütünlüklü bir kurtuluş teorisi için uğraşmış ve deyim yerindeyse, ömrü boyunca insanlığı özgürlüğe taşıyacak bir dünya görüşünü ilmik ilmik örmüştür. Bu aynı zamanda bir ömür boyunca yabancılaşmanın en yoğunlaşmış biçimini barındıran kapitalizme karşı durma ve antitezini oluşturma sürecidir.

Yoldaşlık, devrimciliğin kimlik gerekleriyle örülmüş bir yaşam biçimidir; dil iletişiminden öte bir anlaşılma diyalektiklidir. Bu diyalektik, Sabahattin Ali'nin “Bir arkadaş istiyorum. Benimle hiç konuşmadan beni tamamen anlayacak, benimle karşı karşıya saatlerce hiç konuşmadan oturabilecek bir arkadaş” ifadesinde içerilmiş halde vardır. Bu aynı zamanda bireycileşmenin, rekabet ve yarışın özel gayretlerle teşvik edildiği, mülkiyet ilişkileriyle ve metalaşmayla malul kapitalizm koşullarında da olsa empati kurabilmeyi ve kötünün reddiyle yetinmeyip güzelin örgütlenmesini gerektirir.

Marks, “Eğer insan kendi faaliyetini özgür olmayan bir faaliyet olarak görüyorsa, bu faaliyeti başka bir insanın hizmetindeki bir faaliyet olarak, başka bir insanın egemenliği, zorlaması ve boyunduruğu altındaki bir faaliyet olarak görüyor demektir.” (1844 Ekonomi ve Felsefe Elyazmaları) der. Ve kapitalizmin yabancılaştırıcı etkilerini en mikro olanına dek inceleyerek alternatifini oluşturur. Yönetsel olarak alternatifini üretmek, yabancılaşmayı ortadan kaldırmaz ama insanı ona karşı silahlandırır. Bu, kapitalizm koşullarında alternatif bir yaşam örgütleyen devrimcilerin her an ihtiyaç duyacağı bir silahtır. Sınıflar varolduğu sürece yabancılaşma ve dolayısıyla ona karşı mücadele, en yakınımızdaki ilişkiler dahil, yaşamın hemen tüm kesitlerinde sürer.

Orhan Kemal, “Otorite ile doğru kavramı arasında sıkışıp kalan ve doğruculuğundan taviz vermemek için çabaladıkça daha çözümsüz durumlara düşen” Murtaza için “Ben tanıdığım insanları yazdım.” der. Dostoyevski de yabancılaşmayı işlediği Yeraltından Notlar kitabıyla yaptığının yalnızca, insanların yarı yolda bıraktığı şeyleri, sonuna kadar götürmekten ibaret olduğunu söyler. Yani Erich Fromm'un “herkeste görülen bir kişilik hastalığı” olarak değerlendirildiği yabancılaşma, her an hesaba katmamız gerekecek denli yakınımızda bir olgudur.

Devrimciliğin kendine has bilgi birikimi, kültürü, yöntem ve araçları vardır. Devrimcilik öyle bir yaşam biçimidir ki, gerçekliği rüyalara rüyaları gerçekliğe taşır ve zindanın tüm biçimlerini boşa çıkarır. F tipinin yetmemesi ve cellâdın alfabenin tüm harflerini istismar ederek yeni kuşatma biçimleri oluşturması bundandır.

“Kırk yaşından fazla yaşamak bence ayıp bir şeydir” deyip çok daha uzun bir süre yaşamak yalnızca Dostoyevski’ye, “Hiçbir şeye ısınmıyorum. Dünya çok güzel muhakkak. Fakat ben bir türlü buranın malıym diyemiyorum” biçimindeki tatsızlık ve boşluk halleri de yalnızca bu sözlerin sahibi Sabahattin Ali’ye ait değildir. **Devrimcilik, tam da bu nedenle, bireycileşmenin orta yerinde toplumsallaşabilmek, kapitalizmle kuşatılmışken komünal düşler görebilmektir.** Bu konuda gereken iç disiplin, “Disiplin; öncelikle eğitimin bir aracı değil, bir sonucudur ve ancak bundan sonradır ki, bir araç haline alır” diyen Makarenko’nun eğitim-disiplin diyalektiğinde gizlidir. Devrimciler, hiçbir nedenle “beyaz ordu”nun disiplinine öykünür duruma düşmemelidir. **Devrimciliğe için güzellik kavranıp kavratılabildiğinde, soğuk veçheli disipline hiçbir koşulda ihtiyaç kalmaz.**

Kolaya kaçılmadığı, kitabî kimi tanımlarla yetinilmeyip yaşamın hemen tüm kesitlerinde somutlanabildiği takdirde **devrimcilik**, kapitalizmin etkileriyle yaşamın tüm kesitlerinde başedebilme imkanı oluşturur; toplumsal körlüğün ve sağırlığın yaygın olduğu bir düzende, anlamanın ve anlaşılmanın anahtarına dönüşür.

Yoldaşlık, devrimciliğin kimlik gerekleriyle örülmüş bir yaşam biçimidir; dil iletişiminden öte bir anlama-anlaşılma diyalektikidir. Bu diyalektik, Sabahattin Ali’nin “Bir arkadaş istiyorum. Benimle hiç konuşmadan beni tamamen anlayacak, benimle karşı karşıya saatlerce hiç konuşmadan

oturabilecek bir arkadaş” ifadesinde içerilmiş halde vardır. Bu aynı zamanda bireycileşmenin, rekabet ve yarışın özel gayretlerle teşvik edildiği, mülkiyet ilişkileriyle ve metalaşmayla malul kapitalizm koşullarında da olsa empati kurabilmeyi ve kötünün reddiyle yetinmeyip güzelin örgütlenmesini gerektirir.

Özellikle yoldaşlıkla tanımlı olan örgütlü ilişkilerde, biçimin yerini öze, kuralların yerini uygulamaya bırakabilmesi, olmazsa olmaz önemdedir. Sisteme bir bütün halinde alternatif olması gereken örgütlü ilişkiler, gerçekte meta ve mülkiyet ilişkilerinin; rekabet, yarış, vb olguların etkisine sokaktaki herhangi bir ilişki kadar açıktır. Dışsal etki karşısındaki bu eşitlik, içsel dirençle karşılaşır. İçsel direnç ise, genelde hareketin özelde kişinin iç içe geçmiş direncinden oluşur. Bu, kendiliğinden işleyen bir koruyucu mekanizma değildir. Devrimcilik/yoldaşlık avantajları, yöntemin içselleşmesiyle ve ölçekleri her an gözetilen bir duruşla birleştiğinde etkili olur.

Hemen hemen herkesin herkesle yarıştığı, birinin diğerinin sırtına basarak yükseldiği kapitalizm koşullarında sosyalizmi yaşayabilmek büyük bir avantajdır. Ancak o avantajın örgütlü ortamda kendili-

ğinden işleyeceğini beklemek büyük bir yanılgı olur. Çünkü açık ve abartılı biçimde olmasa da kapitalizmin ince veya örtük hallerine devrimci zeminlerde de rastlanır.

Marksizm’in kimi konulara yeterli oranda bir çözüm üretememiş olması gibi devrimci zeminlerde yoldaşlık ilişkilerinin zorlandığı alanlar/konular vardır. Bunların başında, devrimci doğrulara uyum meselesi gelir. Öncelikle bilinmek durumundadır ki, sınıflar mücadelesi örgüt içinde sürse de, örgüt içi mücadele yıkıcı değil yapıcı nitelikleriyle, didişen-yarışan bireyci yöntemlerden kalın çizgilerle ayrılır.

Devrimci zeminler, sosyalist zeminlerdir. Sosyalizmde olduğu gibi bu zeminde de içsel sorunlar yaşanabilir. Bu, örgütler arası ilişki için de örgüt içi ilişki için de geçerlidir. Bu alandaki çelişmeler, halk içi çelişmeler gibi uzlaşır çelişmelerdir; barışçı yöntemlerle aşılar, dolayısıyla ilişkinin sıcaklaşmasına engel değildir.

Unutmamak gerekir ki devrimcileri sınıf karşıtlarından ayıran en belirgin niteliklerden biri, sorun çözücü olmalarıdır. Sosyalizmi sevdirmek, devrimci zemini bir ilgi odağına çevirmek devrimcilerin omzunda bir sorumluluktur. Mesafe koymak, yol ayırmak kolaydır; önemli olan insanları kazanmak ve yoldaşlık zeminini büyütme.

Yoldaşlar, göz göze, omuz omuza yaşarlar; kokuları, terleri ve gün gelir kanları karışır. Mülkiyet, meta, kariyer ne ki? Onlar, ille de gerekiyorsa, birbirinin yerine bedel ödemek için yarışır.

Marksizm’in kimi konulara yeterli oranda bir çözüm üretememiş olması gibi devrimci zeminlerde yoldaşlık ilişkilerinin zorlandığı alanlar/konular vardır. Bunların başında, devrimci doğrulara uyum meselesi gelir. Öncelikle bilinmek durumundadır ki, sınıflar mücadelesi örgüt içinde sürse de, örgüt içi mücadele yıkıcı değil yapıcı nitelikleriyle, didişen-yarışan bireyci yöntemlerden kalın çizgilerle ayrılır.